

Voorlopige agenda van de Raadscommissie Cultuurverandering van 11 juli 2012

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de Raadscommissie Cultuurverandering

Datum: woensdag 11 juli 2012
Aanvang: 13:00 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: dhr. J. Spakman
Griffier: dhr. W.T. Meijer; (050) 3677726; wolbert.meijer@groningen.nl

Opening

A Algemeen deel

- A1. Opening en mededelingen
- A2. Vaststelling agenda
- A3. Lange-termijnagenda en lijst toezeggingen, initiatiefvoorstellen en moties
 - [Bijlage - LTA cie CV per 27 juni](#) (pdf)
 - [Bijlage - lijst toezeggingen en moties](#) (pdf)
- A4. Conformstukken
 - a. Voortbestaan commissie Cultuurverandering (raadsvoorstel 20 juni 2012)
 - [Raadsvoorstel voortbestaan cie CV](#) (pdf)
- A5. Rondvraag

B Inhoudelijk deel

- B1. Evaluatie van de Moesstraat (collegebrief 5 april 2012)
 - [Bijlage - Bespreekpunten bij collegebrief Evaluatie Moesstraat](#) (pdf)
 - [Collegebrief - Evaluatie van de Moesstraat.](#) (pdf)
- B2. Evaluatie De Gemeenteraad aan het Stuur, Sturing en Verantwoording van Projecten (collegebrief 29 maart 2012)
 - [Collegebrief - Evaluatie De Gemeenteraad aan het Stuur, Sturing en Verantwoording van Projecten.](#) (pdf)

Raadsc commissie Cultuurverandering - woensdag 11 juli 2012

- B3.** Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en vooruitblik 2012
(collegebrief 29 maart 2012)
Collegebrief - Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en vooruitblik 2012. (pdf)
- B4.** Stand van zaken organisatieontwikkeling en cultuurverandering GR12.3153868
(collegebrief 21 juni 2012)
Collegebrief - Stand van zaken organisatieontwikkeling en cultuurverandering (pdf)
- B5.** Strategische visie 'on hold'?
(memo griffie 28 juni 2012)
Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold (pdf)
- B6.** Stand van zaken Strategische agenda en LTA
(memo griffie 28 juni 2012)
Ingekomen stukken - memo stavaza strat agenda (pdf)
Bijlage - Motie 30 van PvdA VVD GL Stadspartij SP D66 CDA Chr.Unie S S en PvdD Strategische lange termijn agenda unaniem . (pdf)
Bijlage - Strategische agenda raadsvoorstel (pdf)
Bijlage - Strategische agenda raadsbesluit (pdf)
Bijlage - Raadsbehandelplan Parkeerbedrijf (pdf)
Bijlage - kadernota's - proeve overzicht (pdf)
Bijlage - Proeve van nieuwe LTA met kadernota's (pdf)

C Huishoudelijk deel

- C1.** Ingekomen stukken
- C2.** Vaststelling verslag 11 april 2012
Verslag 11 april (pdf)

Sluiting

Bij commissievergaderingen kunt u gebruik maken van het spreekrecht bij de inhoudelijke agendapunten (inclusief de conformstukken onder A) en de rondvraag. U krijgt dan drie minuten de gelegenheid de commissieleden te vertellen hoe u over een onderwerp denkt. Voor aanmelding en informatie kunt u terecht bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

Bijlage - LTA cie CV per 27 juni

per 27 juni 2012

LANGE-TERMIJNAGENDA RAAD (nieuwe onderwerpen in blauw)

nr	dd	cie	onderwerp	portefeuille	dienst	opmerkingen
33	11-jul-12	CV	Herziening inspraakverordening handboek participatie	Rehwinkel	BSD	aanbeveling 21
34	11-jul-12	CV	Strategische agenda van de raad - proeve	Griffie	GR	
35	11-jul-12	CV	Wijkgericht werken - procesbrief	Schroor	BD ea	
36	11-jul-12	CV	Strategische visie - plan van aanpak	Griffie	GR	
63	3-okt-12	CV	Strategische agenda van de raad - definitief	Griffie	GR	

Bijlage - lijst toezeggingen en moties

Lijst toezeggingen en moties

Raadscommissie Cultuurverandering 11 juli 2012

Nr.	Datum collegelid dienst	Agendapunt	Verzoek van	Toezeggingen	Opmerkingen
1.	Rehwinkel	LTA		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Burgemeester zegt procedurebriefje toe over LTA-punt 'wijkgericht werken' 	

Nr.	Datum collegelid dienst	Agendapunt onderwerp	Indiener(s)	Moties	Opmerkingen
1.					

Raadsvoorstel voortbestaan cie CV

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering 20-06-2012
Raadscommissie Cultuurverandering
Datum raadscommissie 11-07-2012
Publiciteit
Bijlagen -

Registratienr. GR 12.3151086
Datum B&W besluit **n.v.t.**
Portefeuillehouder n.v.t.
Steller W.Th. Meijer
Telefoon 7726
E-mail wolbert.meijer@ groningen.nl

Onderwerp

Voortbestaan commissie Cultuurverandering

Concept raadsbesluit

De raad besluit

- I. de tijdelijke commissie Cultuurverandering in ieder geval te laten voortbestaan tot het einde van de raadsperiode 2010-2014
- II. de vergaderfrequentie te verlagen van vier naar drie keer per jaar
- III. tegen het einde van deze raadsperiode het voortbestaan van de commissie Cultuurverandering te heroverwegen

Aanwijzingen: [status](#), [deadline](#), [visietrommel](#)

Afgehandeld en naar archief

Paraaf

Datum

Classificatienr.

Raadsvoorstel voortbestaan cie CV

Publiekssamenvatting

De commissie Cultuurverandering is een tijdelijke raadscommissie, ingesteld om de voortgang van de cultuurverandering ingezet met de rapporten Anderson/Klaassen/Postma n.a.v. de Europaparkaffaire in 2007 te monitoren. Hoewel er sindsdien veel ten goede is veranderd, acht de raad het nog niet wenselijk om de commissie op te heffen. Het proces van cultuurverandering kan – ook volgens het college van B&W - voorlopig nog wel de kritische blik van de raad gebruiken.

Voorgesteld besluit

De raad besluit

- I. de tijdelijke commissie Cultuurverandering in ieder geval te laten voortbestaan tot het einde van de raadsperiode 2010-2014
- II. de vergaderfrequentie te verlagen van vier naar drie keer per jaar
- III. tegen het einde van deze raadsperiode het voortbestaan van de commissie Cultuurverandering te heroverwegen

Inleiding

In de vergadering van de commissie Cultuurverandering van 11 april jl. is gesproken over de toekomst van de bijzondere raadscommissie Cultuurverandering, naar aanleiding van een notitie van de voorzitter. Afgesproken is toen om de conclusies van die discussie in een raadsvoorstel vast te leggen.

Beoogd resultaat

De raad wil voorlopig nog even goed de vinger aan de pols houden wat betreft de ingezette cultuurverandering van college, ambtelijke organisatie en de raad zelf.

Kader

Zie publiekssamenvatting

Argumenten/afwegingen

De burgemeester gaf tijdens de genoemde discussie op 11 april aan dat de cultuurverandering nog minder ver was dan veel raadsleden dachten, en dat het voortbestaan van de commissie daadwerkelijk zou helpen om hierop gefocused te blijven. De meerderheid van de commissie was het hiermee eens en vond dit reden genoeg om voorlopig door te gaan met de commissie Cultuurverandering.

Maatschappelijk draagvlak/participatie

n.v.t.

Financiële consequenties

n.v.t.

Realisering en evaluatie

Aan het eind van 2013 zal de discussie over het voortbestaan van de commissie Cultuurverandering opnieuw gevoerd moeten worden met het oog op de nieuwe raadsperiode.

Bijlage - Bespreekpunten bij collegebrief Evaluatie Moesstraat

BESPREEKPUNTEN BIJ COLLEGE BRIEF 'Evaluatie van de Moesstraat' van de Stadspartij.

1. Hoe kunnen wij als Raad voorkomen dat het College in de toekomst nog eens zo'n overvaltechniek gebruikt als die in de Moesstraat?
2. Hoe zien de andere fracties de samenhang tussen de evaluatie Moesstraat met de cultuurverandering bij de gemeente Groningen?

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

.
. .
. .
Bestuursdienst

Afdeling Beleid en Programmering
Steller N Alkema
Onderwerp Evaluatie van de Moesstraat

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 62 42 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk OS12.2987596

Datum **5 APR 2012** Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

De afgelopen twee jaren zijn we als gemeente een aantal keren geconfronteerd met bewoners die in actie kwamen tegen het huisvesten van bepaalde kwetsbare groepen in hun buurt. Het huisvesten van kwetsbare mensen, om zo weer een volwaardige plek in de samenleving te krijgen, vinden wij belangrijk. Iedereen die om wat voor reden dan ook in de problemen is geraakt, hoeft in Groningen niet op straat te leven. Wij hebben hier voorzieningen voor die eraan bij kunnen dragen dat iemand weer mee kan doen. Het huisvesten van kwetsbare groepen kan tot commotie leiden in de omgeving. Dit is - zoals u weet - gebeurd bij ons voornemen tot het huisvesten van ex-gedetineerde jongvolwassenen in de Moesstraat in Groningen. Tijdens dit proces hebben wij fouten gemaakt. Van deze fouten willen wij leren.

Als gemeente hebben wij in dit soort trajecten verschillende rollen. We maken beleid als het gaat om de huisvesting van kwetsbare groepen, we subsidiëren instellingen die kwetsbare groepen opvangen en we verlenen vergunningen als het om ruimtelijke zaken gaat. Toch betekent dit niet dat wij in alle gevallen op de hoogte zijn van voornemens van instellingen die gaan verhuizen of zich gaan vestigen in de stad. In sommige gevallen subsidiëren we zo'n instelling niet en is er ook geen vergunning nodig. Toch vinden wij onder andere op basis van de evaluatie rondom de Moesstraat dat één partij in dit soort gevallen de regie moet hebben en het meest logische is dat de gemeente dit heeft.

Tijdens een van uw vergaderingen vorig jaar heeft u benadrukt dat in Groningen iedereen kan wonen. De realiteit is echter dat sommige buurtbewoners, als ze horen dat een bepaalde voorziening voor bijvoorbeeld ex-gedetineerde of verslaafde mensen in hun straat wordt gehuisvest, bang zijn voor onveiligheid en overlast. Ook al blijkt dit in de praktijk -uit

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

Bladzijde 2
Onderwerp Evaluatie van de Moesstraat

onderzoek maar ook vanuit onze eigen ervaring - vaak mee te vallen. Soms ontstaan er juist goede buurrelaties. Wij vinden dat iedereen een plek in onze stad moet hebben en houden. Belangrijk hierbij is voldoende oog te hebben voor de omgeving zodat er draagvlak is voor de komst van de 'nieuwe burens'. Dit soort processen rondom huisvesting moeten daarom heel zorgvuldig worden georganiseerd. Heldere communicatie onder andere over de doelgroep, het aantal mensen dat in een straat komt wonen, de preventieve maatregelen die worden genomen, is van groot belang. Ook moeten we rekening houden met de ervaringen die een bepaalde buurt in het verleden bijvoorbeeld heeft gehad. In het geval van de Moesstraat hebben we onderschat hoeveel impact de drugsoverlast van een aantal jaren geleden in het Noorderplantsoen nog heeft op de omwonenden van de Moesstraat.

Het traject bij de Moesstraat hebben we aangegrepen als een leercasus voor onszelf en de betrokkenen (Lefier, het Leger des Heils en de bewoners). Via deze brief informeren wij u over de uitkomst van het evaluatieonderzoek (zie bijlage 1). Bureau Intraval heeft de evaluatie voor ons uitgevoerd in de periode eind 2011 en in januari 2012. Het evaluatieonderzoek geeft antwoord op vragen als: hoe is het gegaan; wat waren de ervaringen van de betrokken partijen; en hoe kunnen we het in de toekomst beter doen? Het onderzoek is er vooral voor om - zoals met u afgesproken - toekomstig beleid rondom de vestiging van kwetsbare doelgroepen te ontwikkelen.

Uitkomsten evaluatieonderzoek

De respons van omwonenden van de Moesstraat is hoog in vergelijking met andere onderzoeken namelijk zo'n 74 procent. Het merendeel van de bewoners vindt dat kwetsbare groepen in een woonwijk gehuisvest moeten kunnen worden. Daarbij wordt wel onderscheid gemaakt naar type kwetsbare groep. Aan huisvesting voor mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking in een woonwijk worden door geënquêteerde buurtbewoners nauwelijks tot geen bezwaren toegekend. Huisvesting van ex-gedetineerden (jong en volwassen), daders van huiselijk geweld en drugsverslaafden wordt in een woonwijk duidelijk minder op prijs gesteld. Daarbij komt dat hoe groter de voorziening is, hoe minder goed de vestiging ervan in een woonwijk mogelijk wordt geacht. De kritische grens volgens de bewoners die geënquêteerd zijn hiervoor ligt tussen acht en vijftien bewoners.

De evaluatie is er vooral voor bedoeld om handvatten te krijgen voor de toekomst. De hoofdvraag van het onderzoek was dan ook: Hoe kan (het proces rondom) de huisvesting van kwetsbare doelgroepen in de toekomst beter worden aangepakt? De onderzoekers hebben het traject rondom de Moesstraat in vijf periodes opgeknipt. Het betreffen de periode van locatiekeuze (medio 2009 tot en met december 2009), het informeren van de buurt (januari/februari 2010), het overleg door de werkgroep van

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

Bladzijde 3
Onderwerp Evaluatie van de Moesstraat

omwonenden (april tot en met augustus 2010), de Veiligheids Effect Rapportage (september 2010 tot en met maart 2011) en ten slotte de periode waarin de uiteindelijke beslissing over Moesstraat 8 werd genomen (medio 2011). Deze perioden worden in het rapport beschreven aan de hand van de belangrijkste gebeurtenissen die zich daarbij hebben voorgedaan. Ook komen knelpunten naar voren die ons aanknopingspunten bieden voor toekomstige vergelijkbare trajecten. Hierbij gaat het om de interne afstemming binnen onze gemeentelijke organisatie, de beoordeling van de locatie, de aankondiging naar omwonenden en de voorbereiding van voorlichtingsavonden.

Aanbevelingen uit het onderzoek

Wij gaan deze aanbevelingen komend jaar gebruiken bij het maken van een nieuwe nota huisvesting kwetsbare groepen. Sommige onderdelen vanuit het rapport hebben we al – vooruitlopend op dit evaluatierapport – aangepast in de praktijk. Dit heeft vooral te maken met onze eigen organisatie.

Hieronder lichten we een aantal aanbevelingen uit het onderzoek eruit bijvoorbeeld als het gaat om locatiekeuze. We gaan proberen rondom de locatiekeuze een zorgvuldig traject met alle betrokkenen te bewandelen. Ons uitgangspunt hierbij is dat wij willen dat in een vroeg stadium bewoners op een goede, passende manier geïnformeerd worden. Ook vinden wij het belangrijk om bij de locatiekeuze goed te kijken naar de omgeving, het gebouw en welke doelgroep gehuisvest gaat worden. Ons uitgangspunt hierbij is en blijft dat er voor iedereen een plek in deze stad is.

Uit de evaluatie blijkt ook dat de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken partijen vanaf het begin af aan helder moeten zijn. Eén partij heeft hierbij de regie. De onderzoekers raden aan om een stadsbreed protocol of intentieovereenkomst op te stellen, waarin duidelijk wordt gemaakt wie de betrokken partijen zijn, wat de uitgangspunten, doelgroep en doelstellingen zijn en waar de gezamenlijke verantwoordelijkheden liggen en wie de regie op het totaalproces heeft. Wij zijn van mening dat deze regie bij ons ligt. Dit zullen wij meenemen in de gesprekken die wij hierover het komend jaar gaan voeren.

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

Bladzijde 4
Onderwerp Evaluatie van de Moesstraat

De komende maanden gaan wij gebruiken om samen met onze maatschappelijke instellingen, corporaties en bewoners te komen tot een korte beleidsnota over het huisvesten kwetsbare groepen. In december willen wij deze nota gereed hebben en met u bespreken.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Kleurenkopie

HANDVATTEN OP
BASIS VAN EVALUATIE
MOESSYRAAT 8
GRONINGEN

Huisvesten kwetsbare groepen

B. Bieleman

S. Biesma

A. Kruize

R. Nijkamp

J. Reimer

INTRAVAl
bureau voor onderzoek & advies

Collegebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

HUISVESTEN KWETSBARE GROEPEN
Handvatten op basis van evaluatie Moesstraat 8 Groningen

Februari 2012

INRAVAL
Groningen-Rotterdam

Collegedrief - Evaluatie van de Moesstraat.

COLOFON

© St. INTRAVAL

Postadres:
Postbus 1781
9701 BT Groningen
E-mail info@intraval.nl

www.intraval.nl

Kantoor Groningen:
St. Jansstraat 2C
Telefoon 050 - 313 40 52
Fax 050 - 312 75 26

Kantoor Rotterdam:
Goudsesingel 68
Telefoon 010 - 425 92 12
Fax 010 - 476 83 76

Februari 2012

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tekst:	B. Bieleman, S. Biesma, A. Kruize, R. Nijkamp, J. Reimer
Opmaak:	M. Haaijer
Omslag:	E. Cusiel
Foto's:	T. Bak
Druk:	Copy-Copy Groningen
Opdrachtgever:	Gemeente Groningen

ISBN: 978 90 8874 129 6

Collegedebat - Evaluatie van de Moesstraat.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	I
1. Inleiding	1
1.1 Vraagstelling	2
1.2 Opzet	2
1.3 Leeswijzer	4
2. Verloop traject	5
2.1 Locatiekeuze	5
2.2 Informeren buurt	6
2.3 Overleggen werkgroep	8
2.4 Veiligheids Effect Rapportage	9
2.5 Beslissing	11
2.6 Knelpunten	11
3. Ervaringen omwonenden	13
3.1 Mening huisvesting kwetsbare groepen	13
3.2 Bekendheid traject Moesstraat 8	16
3.3 Informatievoorziening	17
3.4 Rol betrokkenen	20
3.5 Informatiebehoefte	21
4. Handvatten toekomst	23
4.1 Locatiekeuze en bestemming	23
4.2 Criteria omgeving, gebouw en doelgroep	26
4.3 Overleg buurt	28
4.4 Rollen	29
4.5 Richtlijnen protocol	31
Bijlage 1 Plattegrond Moesstraat en omgeving	33
Bijlage 2 Tien Tips Operatie Achtertuin	35

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

SAMENVATTING

De gemeente Groningen heeft in het najaar van 2011 onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL opdracht gegeven handvatten op te stellen voor trajecten waarbij huisvesting wordt gezocht voor kwetsbare groepen. De aanleiding voor deze opdracht is het traject rond Moesstraat 8, waarvoor eind 2010 plannen waren om er ex-gedetineerde jongeren te huisvesten. Dit traject is niet naar tevredenheid van de betrokken partijen (gemeente, woningcorporatie Lefier, Leger des Heils en omwonenden) verlopen. Onderzoekers van INTRAVAL hebben gesprekken gevoerd met alle betrokken partijen, een enquête uitgevoerd onder de omwonenden en een dossierstudie uitgevoerd. Aan de hand van de verzamelde informatie zijn richtlijnen voor de toekomst opgesteld.

Dossierstudie

Uit de dossierstudie is onder andere gebleken dat er vijf perioden zijn te onderscheiden in het traject rondom de voorgenomen woonvoorziening aan de Moesstraat 8. Het betreffen de periode van locatiekeuze (medio 2009 tot en met december 2009), het informeren van de buurt (januari/februari 2010), het overleg door de werkgroep van omwonenden (april tot en met augustus 2010), de Veiligheids Effect Rapportage (september 2010 tot en met maart 2011) en ten slotte de periode waarin de uiteindelijke beslissing over Moesstraat 8 werd genomen (medio 2011). Deze perioden worden in het rapport beschreven aan de hand van de belangrijkste gebeurtenissen die zich daarbij hebben voorgedaan. Tevens komen enkele knelpunten naar voren die aanknopingspunten bieden voor toekomstige vergelijkbare trajecten. Dit betreffen onder andere de interne afstemming binnen gemeentelijke diensten, de afstemming tussen gemeentelijke diensten, de beoordeling van de locatie, de aankondiging naar omwonenden en de voorbereiding van voorlichtingsavonden.

Enquête omwonenden

Uit de enquête onder 104 omwonenden (51 direct omwonenden en 53 bewoners uit een tweede ring rond Moesstraat 8) blijkt onder andere dat het overgrote deel van de geënquêteerden op de hoogte is van de gebeurtenissen rondom Moesstraat 8. Het merendeel vindt dat kwetsbare groepen in een woonwijk gehuisvest moeten kunnen worden. Daarbij wordt wel onderscheid gemaakt naar type kwetsbare groep. Aan huisvesting voor mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking in een woonwijk worden door geënquêteerde buurtbewoners nauwelijks tot geen bezwaren toegekend. Huisvesting van ex-gedetineerden (jong en volwassen), daders van huiselijk geweld en drugsverslaafden wordt in een woonwijk duidelijk minder op prijs gesteld. Daarbij komt dat hoe groter de voorziening is, hoe minder goed de vestiging ervan in een woonwijk mogelijk wordt geacht. De kritische grens hiervoor ligt tussen acht en 15 bewoners.

Handvatten toekomst

De opgestelde handvatten voor de toekomst zijn onderverdeeld in: locatiekeuze en bestemming; criteria voor de omgeving, het gebouw en de doelgroep; en het overleg met de buurt. De aandachtspunten/aanbevelingen voor deze onderdelen luiden als volgt.

Locatiekeuze en bestemming

- Eerst locatiekeuzetraject, dan pand aanwijzen.
- Ook in voorfase (ofwel ontwerpfase bestemmingsplan) bewoners informeren.
- Een helder onderscheid aanbrengen tussen 'bijzondere vormen van huisvesting zoals begeleid wonen' en 'maatschappelijke dienstverlening'.

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

- Altijd woon- en wijkconsulenten binnen woningcorporaties bij huisvestingstrajecten kwetsbare groepen betrekken.
- Communicatie tussen afdelingen RO/EZ verbeteren: bij enig vermoeden huisvesting kwetsbare groepen dit inbrengen in afstemmingsoverleg bijzondere initiatieven.
- Communicatie tussen de afdelingen stadsdeelcoördinatie en beleidsontwikkeling binnen RO/EZ enerzijds en buurtorganisaties anderzijds verhelderen.
- Communicatie tussen de diensten RO/EZ en OCSW verbeteren.

Criteria voor omgeving, gebouw en doelgroep

- Overeenstemming bewerkstelligen over kenmerken van de bebouwde omgeving, de bevolking en voorzieningenniveau, het pand en de doelgroep van een beoogde locatie.
- In de omgeving moeten geen elementen aanwezig zijn die overlastgevend gedrag bevorderen, de locatie moet goed bereikbaar zijn en in de buurt van verschillende soorten (zowel winkels als hulpverlening) voorzieningen gevestigd zijn.
- Het pand zelf moet beschikken over voldoende individuele en gezamenlijke ruimtes voor de bewoners, terwijl er ook voldoende mogelijkheden voor toezichthouders en personeel aanwezig moeten zijn.
- Voordat een traject rond de huisvesting van kwetsbare groepen wordt ingezet, is eerst overeenstemming nodig over de definitie van kwetsbare groepen.
- Groepen die zijn voorgelegd aan omwonenden van de Moesstraat 8 waarbij wordt aangegeven dat zij niet goed passen binnen een woonwijk, zijn voornamelijk jonge en volwassen ex-gedetineerden, daders van huiselijk geweld en drugsverslaafden, ofwel groepen die met justitie in aanraking zijn geweest en/of daar vatbaar voor zijn.

Overleg buurt

- De buurt dient in een zo vroeg mogelijk stadium realistische voorlichting te ontvangen.
- De voorlichting moet zo persoonlijk mogelijk vorm worden gegeven.
- De optie van sluiting van de voorziening (of aanvullende maatregelen) bij ernstige overlast moet onderdeel van het traject zijn.

Verantwoordelijkheden

Ten slotte wordt ingegaan op de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken partijen. Hierbij is het van belang dat één partij de regierol krijgt. Gezien het onderwerp zal deze regisseur vanuit de gemeente moeten komen, ofwel vanuit de dienst OCSW ofwel vanuit de dienst RO/EZ. Tevens wordt aangeraden om een stadsbreed protocol of intentieovereenkomst op te stellen, waarin duidelijk wordt gemaakt wie de betrokken partijen zijn, wat de uitgangspunten, doelgroep en doelstellingen zijn en waar de gezamenlijke verantwoordelijkheden liggen.

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

1. INLEIDING

Zowel in Groningen als elders in Nederland blijkt het onderwerp huisvesting van kwetsbare groepen tot discussie te leiden. De discussie vindt niet alleen op politiek en bestuurlijk niveau plaats, maar ook in de samenleving. De huisvesting van mensen die (voorheen) overlast veroorzaakt(en) leidt vaak tot maatschappelijke beroering. Daarbij botst het belang om ook voor deze mensen huisvesting te vinden steeds meer met de verwachtingen van buurtbewoners over de gevolgen van deze huisvesting. De keuze van een locatie en het traject dat daarop volgt verloopt momenteel vaak moeizaam, terwijl er veel tijd en energie in wordt gestoken. De omvangrijke inzet leidt echter niet altijd tot het gewenste resultaat, te weten: het vinden van een huisvesting voor kwetsbare doelgroepen. Een voorbeeld hiervan is het traject rondom de voorgenomen vestiging van een woonvoorziening voor jongvolwassen ex-gedetineerden aan de Moesstraat 8 in Groningen. De dienst OCSW heeft onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL opdracht gegeven het traject rond Moesstraat 8 nader te bekijken en hieruit aanbevelingen voor dergelijke trajecten in de toekomst te achterhalen.

Moesstraat

Tot de zomer van 2011 bestond het voornemen om een gefaseerd woontrainingsprogramma voor justitiabele jongvolwassenen in de leeftijd van 17 tot 27 jaar, onder de naam Vast & Verder, in het pand aan de Moesstraat 8 te realiseren.¹ Eind 2009 heeft woningcorporatie Lefier de gemeente Groningen gevraagd om een ontheffing voor het verlenen van een functiewijziging van het pand aan de Moesstraat, zodat het pand bestemd kon zijn voor een begeleid wonen project (met 24-uurs begeleiding) voor zo'n 30 jongvolwassen ex-gedetineerden.²

De mogelijke komst van een dergelijke voorziening aan de Moesstraat 8 in Groningen heeft voor veel commotie gezorgd in de buurt. Gedurende meer dan een jaar is overleg geweest met buurtbewoners over mogelijke plaatsing van de jongeren in de Moesstraat. Hierbij zijn diverse buurtbijeenkomsten gehouden, is een werkgroep van bewoners in het leven geroepen en is op verzoek van de bewoners een Veiligheidseffectrapportage (VER) uitgevoerd (Van den Handel 2011). De uitkomsten van de overleggen met de buurt, de investeringsnoodzaak (uitkomsten VER) en de mogelijkheid tot verlenging van de vergunning aan de oude locatie (het Damsterdiep) hebben uiteindelijk geleid tot een heroverweging van de locatie. Eind juni 2011 is besloten af te zien van plaatsing van deze ex-gedetineerde jongeren aan de Moesstraat 8. Bij de heroverweging speelt naast investeringen in pand en omgeving ook mee dat er onvoldoende draagvlak in de buurt is voor vestiging in de Moesstraat.

Evaluatie

Het traject bij de Moesstraat kan dienen als een leercasus voor de gemeente Groningen. De gemeente Groningen wil antwoord op vragen als: hoe is het gegaan; wat waren de ervaringen van de betrokken partijen; en hoe kan het in de toekomst beter worden aangepakt? Het onderzoek dient vooral ook handvatten te bieden voor toekomstig beleid rondom de vestiging van kwetsbare doelgroepen in de gemeente.

¹ Het woontrainingsprogramma is ontwikkeld door de reclassering van het Leger des Heils.

² Het betrof een ontheffing voor het verlenen van een functiewijziging, waarbij de functie zou wijzigen van 'Wonen' naar 'Maatschappelijk'.

Collegieberief - Evaluatie van de Moesstraat.

1.1 Vraagstelling

De hoofdvraag van de evaluatie luidt als volgt:

Hoe kan (het proces rondom) de huisvesting van kwetsbare doelgroepen in de toekomst beter worden aangepakt?

De bijbehorende onderzoeksvragen zijn:

1. Hoe is het traject verlopen van de voorgenomen vestiging van een woonvoorziening voor jongvolwassen ex-gedetineerden in het pand aan de Moesstraat 8?
2. Welke rol c.q. verantwoordelijkheden hadden de gemeente en andere betrokken partijen op enkele cruciale momenten in het traject en hoe hebben zij deze ingevuld?
3. Wat zijn de ervaringen van de betrokken partijen over het traject van de voorgenomen vestiging van de woonvoorziening?

1.2 Opzet

Om de vragen te kunnen beantwoorden heeft een drietal activiteiten plaatsgevonden: een documentenstudie; interviews met betrokkenen; en een enquête onder omwonenden.

Documentenstudie

Allereerst zijn relevante en beschikbare documenten over het traject omtrent de voorgenomen woonvoorziening aan de Moesstraat verzameld en bestudeerd. Het overgrote deel van de documenten over het traject aan de Moesstraat was reeds door de gemeente gearhiveerd. Deze documenten zijn aangevuld met stukken uit het dossier dat is aangelegd door een werkgroep van omwonenden die tijdens het traject als gesprekspartner heeft opgetreden. Aan de hand van deze documenten is een overzicht verkregen van de rol van de gemeente en de andere betrokken partijen op enkele cruciale momenten in het traject.

Interviews betrokkenen

Vervolgens zijn gesprekken gevoerd met medewerkers van organisaties die betrokken waren bij het traject aan de Moesstraat. Het betreft gesprekken met medewerkers en vertegenwoordigers van de direct betrokken organisaties woningcorporatie Lefier, Leger des Heils, gemeente (medewerkers en oud-medewerkers zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau) en bewoners. In de gesprekken is ingegaan op de rol die zij hadden en hoe zij deze hebben ingevuld. Tevens zijn de ervaringen van de betrokken partijen aan bod gekomen. Verder is bijzondere aandacht besteed aan de vraag hoe het beter had gekund in dit traject, maar ook bij soortgelijke trajecten in de toekomst. Daarnaast is gesproken met medewerkers van lokale organisaties die niet bij het traject aan de Moesstraat waren betrokken, maar wel te maken hebben (gehad) met soortgelijke trajecten. Het gaat hierbij om stichting Huis, Exodus, Lentis en de VNN. In totaal is met 17 personen een gesprek gevoerd.

Enquête omwonenden

Tevens zijn de ervaringen van de omwonenden van Moesstraat 8 met het traject via een enquête in kaart gebracht. Hierbij is hen eveneens gevraagd naar hun mening over het huisvesten van kwetsbare groepen in de woonomgeving en de wijze waarop dergelijke trajecten volgens hen zouden moeten worden uitgevoerd. Tevens is aandacht besteed aan de handelingen van de gemeente en andere betrokken partijen op enkele cruciale momenten.

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

Hierbij is ingegaan op wat goed ging en wat beter had gekund. Ten slotte zijn enkele vragen gesteld over de wijze waarop de vestiging van kwetsbare doelgroepen in de toekomst het beste kan worden aangepakt.

Voor het benaderen van de omwonenden is een tweedeling gehanteerd. In de directe omgeving van Moesstraat 8 zijn alle 196 adressen benaderd met het verzoek om deel te nemen aan de enquête. Daarnaast is in overleg met de opdrachtgever en de klankbordgroep een steekproef getrokken uit het overige deel van de omgeving dat wat verder afligt van Moesstraat 8, oftewel de tweede cirkel.³ In de tweede cirkel zijn 149 huishoudens benaderd voor deelname aan de enquête. In bijlage 1 is een plattegrond opgenomen waarop de geënquêteerde gebieden staan aangegeven.

De omwonenden zijn telefonisch geënquêteerd. De bewoners in de directe omgeving en in de tweede cirkel hebben een brief van de gemeente ontvangen waarin zij worden gevraagd mee te werken aan het onderzoek. Bewoners waarvan een telefoonnummer beschikbaar is zijn telefonisch en zo mogelijk direct geënquêteerd. Bij bewoners waarvan geen telefoonnummer beschikbaar is, is langsgesproken om medewerking aan het onderzoek te vragen en vervolgens hun telefoonnummer op te vragen.⁴ Deze bewoners zijn gebeld op een voor hen geschikt moment. Door telefonische enquêtes kunnen de gewenste respondenten worden ondervraagd en kunnen vragen worden toegelicht en kan bij onduidelijkheden worden doorgevraagd. Met behulp van deze methode wordt de beste respons verkregen, zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin.⁵

Respons

In totaal is een respons nagestreefd van ongeveer 100 ingevulde enquêtes: 50 respondenten uit de directe omgeving en 50 respondenten uit de tweede cirkel. In tabel 1.1 is te zien dat de respons onder de direct omwonenden 73% bedraagt: 51 van de 70 huishoudens waarmee contact is geweest heeft meegewerkt aan het onderzoek. In de tweede cirkel is dit 74%. Hier is bij 53 van de 72 huishoudens waarmee contact is geweest een vragenlijst afgenomen. Dit is vergeleken met andere onderzoeken hoog te noemen.

Van de 196 huishoudens in de directe omgeving van de Moesstraat en de 149 huishoudens in de tweede cirkel die een brief van de gemeente hebben ontvangen over de enquête is met respectievelijk 102 en 56 ondanks meerdere belpogingen en ter plekke langsgaan geen contact tot stand gekomen. Daarnaast is er bij respectievelijk 24 en 21 adressen sprake van technische non-respons. Dit betekent dat de betreffende bewoners korter dan twee jaar in (de omgeving van) de Moesstraat wonen, het huis leeg staat of door een verstandelijke beperking het niet mogelijk bleek de vragenlijst af te nemen.

De non-respons bedraagt 19 in beide gebieden: 27% in de directe omgeving en 26% in de tweede cirkel. Dit betreffen personen die geen tijd of zin hadden om deel te nemen aan het

³ Om het onderzoek te faciliteren is een klankbordgroep gevormd door de opdrachtgever. In de klankbordgroep hebben vertegenwoordigers zitting van de buurt, woningcorporatie Lefier, het Leger des Heils en de dienst OCSW.

⁴ Een probleem van telefonische enquêtes is de snel afnemende beschikbaarheid van bekende telefoonnummers, omdat steeds meer mensen gebruik maken van een mobiele telefoon of een geheim of niet openbaar nummer hebben. Door langs de deuren te gaan om telefoonnummers te werven wordt dit probleem ondervangen.

⁵ Een internetenquête of een schriftelijke vragenlijst is in dit geval een minder geschikte methode. Er is dan bijvoorbeeld geen interactie van de enquêteur mogelijk en geen directe controle van de beantwoording op de vragen

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

onderzoek, hebben aangegeven geen mening over het onderwerp te hebben, zich er niet mee te willen bemoeien of het afnemen van de enquête te lang vonden duren.

Tabel 1 Responsoverzicht direct omwonenden en tweede cirkel

	Direct omwonenden		Tweede cirkel		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Technische non-respons/niet bereikt	126	64	77	52	203	59
Bereikt	70	36	72	48	142	41
Non-respons	19	29	19	26	38	27
Respons	51	71	53	74	104	73
Totaal	196	100	149	100	345	100

1.3 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt het verloop van het traject beschreven aan de hand van de verzamelde documenten en de gesprekken met de sleutelinformanten. In hoofdstuk 3 staan de geënquêteerde omwonenden centraal. In dit hoofdstuk worden de resultaten van de enquête besproken. Hoofdstuk 4 ten slotte geeft de handvatten voor de toekomst weer. Daarbij wordt, op basis van alle verzamelde informatie, aangegeven hoe trajecten voor de huisvesting van kwetsbare groepen in een woonwijk het beste kunnen worden vormgegeven.

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

2. VERLOOP TRAJECT

In dit hoofdstuk wordt een historisch overzicht gegeven van het traject omtrent de voorgenomen woonvoorziening aan de Moesstraat 8. Allereerst wordt chronologisch beschreven wat er is gebeurd. Vervolgens worden enkele knelpunten besproken.

Het traject rondom de voorgenomen woonvoorziening aan de Moesstraat 8 kan grofweg worden opgedeeld in de volgende vijf perioden: 1. de locatiekeuze; 2. het informeren van de buurt; 3. de overleggen van de werkgroep; 4. de Veiligheids Effect Rapportage; en 5. de beslissing.

—	Periode 1: medio 2009 t/m december 2009:	locatiekeuze
—	Periode 2: januari/februari 2010:	informeren buurt
—	Periode 3: april - augustus 2010:	overleggen werkgroep Moesstraat 8
—	Periode 4: september 2010 - maart 2011:	Veiligheids Effect Rapportage
—	Periode 5: medio 2011:	beslissing

Per periode worden hieronder de verschillende gebeurtenissen in het traject beschreven. Hierbij is gebruikt gemaakt van alle relevante documenten uit het dossier van de gemeente, het dossier van de werkgroep van omwonenden en interviews met vertegenwoordigers van de betrokken organisaties, waaronder de werkgroep.

2.1 Locatiekeuze

In de periode tot en met december 2009 wordt een keuze gemaakt voor de locatie van de woonvoorziening Vast & Verder. Hieronder wordt aan de hand van enkele cruciale momenten toegelicht wat er in deze periode is gebeurd.

—	Medio 2009:	pand Moesstraat 8 komt leeg te staan
—	14 september 2009:	verzoek Lefier functiewijziging pand Moesstraat 8
—	30 september 2009:	advies RO/EZ: functiewijziging akkoord
—	November 2009:	zienswijzen omwonenden Moesstraat 8
—	11 december 2009:	advies RO/EZ: zienswijze niet overnemen
—	29 december 2009:	functiewijziging akkoord. Vergunning wordt verleend

Aan de Moesstraat 8 bezit wooncorporatie Lefier een pand dat begin 2009 wordt bewoond door dove en slechthorende jongeren van stichting Noorderbrug.¹ Medio 2009 verhuizen

¹ De Noorderbrug is er voor mensen met een handicap of chronische ziekte en is specialist op het gebied van hersenletsel en mensen met een auditieve handicap (doof of slechthorend).

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

deze bewoners en komt het pand leeg te staan. In deze periode neemt Lefier contact op met het Legers des Heils om te polsen of er belangstelling bestaat in het huren van het pand aan de Moesstraat 8. Bij het Leger des Heils is er interesse om in dit pand Vast & Verder, een woontrainingsprogramma voor jongvolwassen ex-gedetineerden, onder te brengen. Deze voorziening is op dat moment gevestigd aan een pand aan het Damsterdiep. Wegens het aflopen van de tijdelijke vergunning van vijf jaar en ruimtegebrek wordt gezocht naar een andere locatie voor de afdeling Vast & Verder. Het pand aan de Moesstraat 8 wordt door het Leger des Heils en Lefier hiervoor geschikt geacht.

Om de voorziening aan de Moesstraat 8 te realiseren wordt, mede door de ervaringen met het ontbreken van een maatschappelijke bestemming bij een pand aan de H.W. Mesdagstraat, de procedure voor wijziging van het bestemmingsplan gestart. Op 14 september 2009 vraagt wooncorporatie Lefier aan de dienst Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken (RO/EZ) van de gemeente Groningen om een ontheffing voor het verlenen van een functiewijziging van het pand aan de Moesstraat. Het pand dient de bestemming maatschappelijk te krijgen, zodat het pand bestemd kan zijn voor het begeleid wonen project Vast & Verder. Op 30 september 2009 adviseert de dienst RO/EZ om akkoord te gaan met deze aanvraag. Het advies is tot stand gekomen nadat intern de hiervoor gangbare procedures zijn gevolgd. Er heeft overleg plaatsgevonden met verschillende backoffices binnen RO/EZ. De aanvraag is echter niet besproken met de afdeling stadsdeelcoördinatie van RO/EZ, terwijl er ook geen overleg heeft plaatsgevonden met de dienst Onderwijs Cultuur Sport en Welzijn (OCSW).

Het ontwerpbesluit voor het wijzigen van de functie naar begeleid wonen wordt ter inzage gelegd. Op basis van deze ter inzagelegging zijn op het ontwerpbesluit in november 2009 zienswijzen ingebracht door meerdere omwonenden van de Moesstraat 8. In de zienswijzen wordt onder meer gesteld dat er een toename van overlast valt te verwachten, terwijl het evenwicht van de verschillende groepen bewoners in de omgeving zal worden verstoord waardoor de leefbaarheid zal afnemen. Tevens wordt verondersteld dat er een aanzuigende werking zal uitgaan van de functiewijziging voor andere jongeren die overlast veroorzaken.

Op 11 december 2009 geeft de dienst RO/EZ een advies aan het College van Burgemeester en Wethouders (College van B&W) inzake de ingediende zienswijzen, waarin zij onder meer stelt dat de gewenste functiewijziging volgens de dienst RO/EZ niet zal zorgen voor een vermindering van de leefbaarheid in deze omgeving. De gemeente stelt vervolgens op 29 december 2009 vast dat de belangen van de indiener van de zienswijzen niet opwegen tegen het belang dat gediend is met het belang van de aanvrager van de vergunning en besluit daarom de aanvraag van de functiewijziging te verlenen met ontheffing.

2.2 Informeren buurt

In januari en februari van 2010 wordt de buurt ingelicht over de voorgenomen plannen omtrent de woonvoorziening aan de Moesstraat 8.

— 26 januari 2010:	eerste informatiebijeenkomst buurtbewoners
— 3 februari 2010:	tweede informatiebijeenkomst buurtbewoners
— 12 februari 2010:	ontheffing van bestemmingsplan wordt ingetrokken
— 22 februari 2010:	brief aan omwonenden met stand van zaken

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

Op 21 januari 2010 wordt door het Leger des Heils, mede namens Lefier en de gemeente, een brief gestuurd aan de omwonenden van het pand aan de Moesstraat 8 waarin deze worden uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst op dinsdag 26 januari. Een week hiervoor is er contact geweest tussen een vertegenwoordiger van de buurtvereniging Noorderplantsoen en vertegenwoordigers van Lefier, het Leger des Heils en de dienst OCSW. In dit overleg zijn, onder embargo, de plannen voor de woonvoorziening aan de Moesstraat 8 doorgenomen en is besproken hoe dit kan worden gecommuniceerd met de buurt. De buurtvereniging was echter vlak daarvoor uiteengevallen en moest weer opnieuw worden samengesteld. De vraag is dan ook of de gesproken contactpersoon nog wel de buurt vertegenwoordigde.

Tijdens de informatiebijeenkomst op 26 januari worden de aanwezige buurtbewoners (enkele tientallen) geïnformeerd over de plannen omtrent de woonvoorziening aan de Moesstraat 8 door vertegenwoordigers van het Leger des Heils, Lefier en de dienst OCSW van de gemeente. Verder zijn ook de buurtagent en een medewerker van meldpunt Overlast en Zorg aanwezig, terwijl de vergadering wordt geleid door een onafhankelijke voorzitter. Op deze avond zijn er geen medewerkers aanwezig van de dienst RO/EZ van de gemeente. Mede hierdoor ontstaat verwarring over de procedures rond de bestemmingswijziging. Zo wordt door de vertegenwoordiger van de dienst OCSW toegelicht dat op 11 december 2009 alle zienswijzen zijn weerlegd, waardoor de termijn van zes weken om bezwaar aan te kunnen tekenen inmiddels is verlopen. Door een van de aanwezigen wordt echter opgemerkt dat de zienswijzen op 29 december 2009 zijn weerlegd, waardoor tot 9 februari 2010 bezwaar kan worden ingediend door de omwonenden die een zienswijze hebben ingediend. Er bestaat bij de aanwezigen behoefte aan uitleg over de procedures omtrent de bezwaaraantekening, hetgeen die avond onvoldoende kan worden gegeven. Tijdens deze bijeenkomst wordt eveneens een beschrijving gegeven van de doelgroep, de mate van begeleiding van de doelgroep en de maatregelen die worden getroffen om overlast van de doelgroep te voorkomen. Volgens het Leger des Heils gaat het om een groep van 30 ex-gedetineerden tussen de 18 en 50 jaar oud, die 24 uur per dag worden begeleid. Na deze uitleg bestaat er bij de aanwezige omwonenden geen vertrouwen dat de overlast binnen de perken zal blijven. Omwonenden hebben het idee dat met name het Leger des Heils, maar ook Lefier en de gemeente zich onvoldoende kunnen verplaatsen in de gevoelens van de buurt. Dit gevoel is versterkt door de afwezigheid van een vertegenwoordiger van RO/EZ en de te beperkte voorbereiding door de wel aanwezige vertegenwoordigers van de betrokken partijen.

Rond deze periode verschijnen er diverse berichten in de lokale media, waaronder het Dagblad van het Noorden, over de plannen rondom de Moesstraat 8. Op 1 februari 2010 wordt door Lefier, mede namens het Leger des Heils en de gemeente, een brief gestuurd naar de omwonenden van het pand aan de Moesstraat 8 waarin deze worden uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst op 3 februari 2010 in een nabijgelegen theater. Hierbij zijn ongeveer 100 belangstellenden aanwezig. Tijdens deze avond wordt door het Leger des Heils toegelicht dat de doelgroep bestaat uit jongvolwassen ex-gedetineerden tussen de 17 en 27 jaar, waarbij een enkeling ouder is. Namens de gemeente, wooncorporatie Lefier en het Leger des Heils vermeldt de wethouder die verantwoordelijk is voor welzijn en zorg in de gemeente Groningen dat de procedure opnieuw wordt gestart. Hierbij wordt benadrukt dat de kans bestaat dat het project niet doorgaat, maar dat het evengoed zo kan zijn dat de procedure tot dezelfde uitslag leidt, namelijk toekenning van de bestemmingswijziging en de mogelijkheid voor het Leger des Heils om Vast & Verder aan de Moesstraat 8 te vestigen.

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

Ondanks de toezegging dat de procedure opnieuw wordt gestart, dienen enkele omwonenden enkele dagen hierna voor de zekerheid een beroepschrift in tegen het besluit van het ontheffen van de bepalingen van het bestemmingsplan voor het wijzigen van de functie naar begeleid wonen. Op 22 februari 2010 wordt door Lefier, mede namens de gemeente en het Leger des Heils, een brief gestuurd naar de omwonenden over de stand van zaken rondom het traject aan de Moesstraat 8. Hierin wordt vermeld dat Lefier op 8 februari 2010 heeft aangegeven geen gebruik te willen maken van de verleende ontheffing, waarop de gemeente de ontheffing heeft ingetrokken. Lefier heeft dit overigens kenbaar gemaakt aan RO/EZ nadat de advocaat van de omwonenden op 7 februari contact heeft gezocht met Lefier en RO/EZ. Zonder deze intrekking hadden de omwonenden namelijk een voorlopige voorziening moeten laten treffen via een rechtszitting. Om dit aan te vragen hadden zij op dat moment nog één dag de tijd. De procedure rondom de ontheffing op het bestemmingsplan wordt vervolgens opnieuw gestart, hetgeen betekent dat Lefier, het Leger des Heils en de gemeente in gesprek zullen gaan met de buurtbewoners alvorens verdere formele stappen te zetten. Rond deze periode wordt overigens ook de gemeenteraad geïnformeerd over de gang van zaken rondom het traject aan de Moesstraat 8, inclusief het communicatietraject hierbij.

2.3 Overleggen werkgroep

Tussen maart en oktober 2010 vinden er verschillende overleggen plaats van de werkgroep Moesstraat. Deze werkgroep wordt gevormd door vertegenwoordigers van de gemeente, Lefier, het Leger des Heils en een bewonerswerkgroep.

Maart 2010:	vormen van een werkgroep van buurtbewoners
6 april 2010:	eerste overleg gemeente, Lefier, Leger des Heils en de bewonerswerkgroep
April – oktober 2010:	de vier betrokken partijen voeren overleg over de Moesstraat 8
5 oktober 2010:	de bewonerswerkgroep stapt uit het gezamenlijk overleg

Na de informatiebijeenkomst van 3 februari 2010 wordt de procedure voor een eventuele vestiging van Vast & Verder aan de Moesstraat opnieuw ingezet, waarbij deze keer de buurt (meer) wordt betrokken. De buurtvereniging Noorderplantsoen stelt hiervoor een werkgroep samen die de vertegenwoordiging van de buurt op zich wil nemen. Deze werkgroep moet (eind)verslag en advies uitbrengen aan het bestuur van de buurtvereniging. De buurtvereniging zelf is het besluitvormend orgaan voor de buurt.

Op 6 april 2010 vindt het eerste overleg van de werkgroep Moesstraat 8 plaats. De gemeente wordt vertegenwoordigd door de wethouder die verantwoordelijk is voor welzijn en zorg en medewerkers van de diensten OCSW en RO/EZ. Daarnaast zijn vertegenwoordigers aanwezig van het Leger des Heils en Lefier en is de recent gevormde bewonerswerkgroep aanwezig. De wethouder geeft aan nog altijd veel vertrouwen in het project te hebben, maar voegt daaraan toe dat zij naar aanleiding van de informatieverzameling en besprekingen kan worden overtuigd van een ander standpunt. Tijdens dit overleg wordt een inventarisatie gemaakt van de te bespreken onderwerpen voor de komende periode, waarbij tevens een tijdspad wordt voorgesteld. De wethouder benoemt dat het uitgangspunt van de procedure is dat de gemeente duidelijkheid wil voor alle partijen over eventuele vestiging voor de zomervakantie van 2010 (rond 12 juli) en geeft

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

daarbij aan begin mei een nieuwe procedure voor ontheffing te willen starten (door Lefier). Tijdens dit eerste overleg wordt de te volgen koers vastgesteld.

De overleggen worden (tweewekelijks) vervolgd onder voorzitterschap van de dienst OCSW. Kernpunten tijdens de overleggen zijn de totstandkoming van een projectplan en de realisatie van een risicoanalyse vooraf, een Veiligheidseffectrapportage. Alle vier betrokken partijen stemmen in met een risicoanalyse voorafgaand aan een eventuele vestiging. Dit betekent dat in het uiteindelijk projectplan, dat gereed is in juni, het tijdsplan is aangepast waarbij de procedure voor ontheffing waarschijnlijk rond het najaar van 2010 kan worden ingezet. Tijdens de overleggen groeit het gevoel van de bewonerswerkgroep dat de betrokken partijen tegengestelde doelstellingen hebben, in eerste instantie voornamelijk de bewonerswerkgroep versus Lefier en het Leger des Heils maar uiteindelijk ook versus de gemeente. Dit is de reden dat de bewonerswerkgroep op 5 oktober 2010 laat weten dat zij verder overleg met gemeente, Lefier en het Leger des Heils niet zinvol vindt en stapt daarom uit het overleg. Ze hebben het gevoel niet gehoord te worden. De leden van de werkgroep geven aan dat hen gevraagd is tegenargumenten aan te dragen tegen de komst van Vast & Verder, maar dat er vervolgens niet is ingegaan op deze argumenten door de gemeente, Lefier en het Leger des Heils, hetgeen leidde tot een groot gevoel van onmacht. De bewonerswerkgroep is het traject wel actief blijven volgen, waarbij ook onderling overleg plaats heeft gevonden.

2.4 Veiligheids Effect Rapportage

Tussen september 2010 en maart 2011 wordt onder meer een Veiligheids Effect Rapportage uitgevoerd.

8 september 2010:	informatiebijeenkomst voor buurtbewoners over Veiligheids Effect Rapportage
18 oktober 2010:	de bewonerswerkgroep organiseert een vervolgbijeenkomst voor buurtbewoners
November 2010:	de D66-fractie stelt vragen aan het college van B en W over burgerparticipatie
2 december 2010:	informatieve bijeenkomst bewonerswerkgroep en raadsleden politieke partijen
12 januari 2011:	gesprek bewonerswerkgroep met Lefier
8 februari 2011:	publicatie Veiligheids Effect Rapportage

In juli 2010 informeert de wethouder de omwonenden van de Moesstraat 8 per brief over de stand van zaken omtrent de vestiging van Vast & Verder aan de Moesstraat. In deze brief wordt uitgelegd dat diverse overleggen hebben plaatsgevonden met de gemeente, Lefier, het Leger des Heils en de werkgroep van buurtbewoners. Deze overleggen hebben geresulteerd in een projectplan waarvan een Veiligheids Effect Rapportage (VER) een onderdeel is. Ook worden de buurtbewoners uitgenodigd voor een volgende informatiebijeenkomst op 8 september waarbij meer uitleg gegeven wordt over de VER. De bewonerswerkgroep laat onder meer raamposters verspreiden om buurtbewoners op te roepen naar deze bijeenkomst te komen. Bij de bijeenkomst zijn vertegenwoordigers van de dienst OCSW, Lefier, het Leger des Heils, de bewonerswerkgroep en de DSP-groep (onderzoeksbureau) aanwezig. De medewerker van het onderzoeksbureau geeft een voorlichting over de VER en aansluitend krijgen de aanwezigen de gelegenheid om vragen te stellen. Hierbij wordt duidelijk dat veel van de aanwezige buurtbewoners kritisch en ongerust blijven over de komst van de woonvoorziening van Vast & Verder.

Verloop traject

9

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

Hoewel de bewonerswerkgroep vanaf oktober 2010 het overleg met de gemeente, Lefier en het Leger des Heils heeft verlaten blijft zij actief betrokken bij het traject omtrent de voorgenomen woonvoorziening aan de Moesstraat 8. Zo doet zij een oproep aan ongeruste buurtbewoners om zelf in actie te komen door een brief te schrijven, te mailen of het spreekuur van het College van B&W te bezoeken. Al dan niet naar aanleiding van deze oproep zijn er enkele buurtbewoners die gedurende het traject vragen stellen aan de gemeente en het Leger des Heils. Dit mondt bij één bewoner uit in een klachtenprocedure vanwege het overschrijden van de reactietermijn en het gevoel dat argumenten niet serieus worden genomen.

Op 18 oktober 2010 organiseert de bewonerswerkgroep zelfstandig een informatie-bijeenkomst voor de buurt. De kernvraag van deze bijeenkomst is wat de stappen van de bewonerswerkgroep in de toekomst dienen te zijn. Aanwezige buurtbewoners dragen in de bijeenkomst suggesties aan voor een te volgen strategie. Eén van de suggesties is het inschakelen van de politiek. Dit resulteert in een informatieve bijeenkomst op 2 december 2010 waarin de bewonerswerkgroep raadsleden van verschillende politieke partijen informeert over de situatie. Lokale media besteden in het najaar van 2010 de nodige aandacht aan het traject aan de Moesstraat 8. Met name het Dagblad van het Noorden publiceert verschillende artikelen over de Moesstraat.

In de tussentijd heeft het onderzoeksbureau dat de opdracht kreeg om de VER uit te voeren hiervan een rapportage gemaakt. Een concept van dit rapport wordt op 1 februari 2011 met de gemeente, Lefier en het Leger des Heils besproken. Het definitieve rapport is gedateerd op 8 februari 2011. In het rapport zijn de sterke en risicovolle ruimtelijke aspecten van de Moesstraat en omgeving weergegeven. Het betreffen aspecten waardoor eventuele overlast mee kan vallen (bijvoorbeeld de relatief drukke en doorgaande weg waardoor bewoners van Moesstraat 8 in anonimiteit kunnen opgaan), maar ook risicovolle aspecten (bijvoorbeeld een onoverzichtelijk voetpad en terugliggende entrees). Ook niet-ruimtelijke aspecten komen aan de orde, zoals de bezorgdheid over de verhouding tussen het (grote) aantal cliënten en de (beperkte) begeleidingscapaciteit. De onderzoekers geven in het rapport aan dat zij zich niet uitspreken over de wenselijkheid van de vestiging van Vast & Verder in de Moesstraat. Het doel van de VER is te komen tot een maatregelenplan dat een zo gunstig mogelijk klimaat schept voor een goede inbedding van de voorziening in de buurt. De VER wordt dan ook, achteraf, niet als een geschikt instrument gezien door de betrokkenen (zowel de buurtbewoners als de overige betrokkenen) om te kunnen beoordelen of Vast & Verder wel of niet aan de Moesstraat 8 kan worden gevestigd.

De bewonerswerkgroep heeft een aantal vragen over de voorziening die niet worden beantwoord door de VER, waarop deze vragen worden gesteld aan de gemeente, Lefier en het Leger des Heils. De antwoorden worden op 30 november 2010 per brief gegeven via de dienst OCSW. Volgens de werkgroep van buurtbewoners zijn deze antwoorden niet acceptabel. Hierdoor ontstaat bij de werkgroep een toenemend wantrouwen in de betrokken partijen. De bewonerswerkgroep stuurt daarom op 13 december 2010 een brief aan de wethouder. Deze wordt 17 februari 2011 beantwoord door het College van B&W, waarbij ook wordt vermeld dat het college de VER graag met de werkgroep wil bespreken. Op 12 januari 2011 heeft de bewonerswerkgroep een gesprek met Lefier. Doel van de werkgroep is om de standpunten opnieuw te benoemen en de stand van zaken toe te lichten. Door beide partijen wordt de wens uitgesproken om na de publicatie van de VER opnieuw in gesprek te gaan.

De D66-fractie heeft ondertussen vragen gesteld aan het College van B&W over burgerparticipatie naar aanleiding van het traject aan de Moesstraat 8. Ook biedt zij in mei

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

2011 een checklist burgerparticipatie aan het College van B&W aan. Deze lijst met 24 aandachtspunten richt zich op duidelijke en open communicatie naar de burgers, waardoor voorafgaande, tijdens en na projecten kritisch kan worden meegekeken met de gemeente. Het traject aan de Moesstraat 8 is mede aanleiding geweest voor D66 om dit document op te stellen.

2.5 Beslissing

Medio 2011 wordt besloten de huisvesting van Vast & Verder aan het Damsterdiep voorlopig te continueren en af te zien van vestiging aan de Moesstraat.

21 maart 2011:	overleg gemeente, Lefier, Leger des Heils en bewonerswerkgroep; voorstel groeimodel
6 april 2011:	bewonerswerkgroep geeft aan niets te zien in groeimodel
17 mei 2011:	besluit af te zien van vestiging aan de Moesstraat
Juni 2011:	gemeenteraad en pers worden geïnformeerd over het besluit

Op 21 maart 2011 vindt er een overleg plaats tussen de gemeente, Lefier, het Leger des Heils waarbij de werkgroep van buurtbewoners ook weer aanwezig is. Aanleiding is de Veiligheids Effect Rapportage die is verschenen. Tijdens het overleg wordt eveneens teruggekeken op het communicatieproces. De wethouder geeft aan dat in eerste instantie veel fout is gegaan bij de keuze voor de locatie en de communicatie met de buurt. Met het oog op de toekomst stelt Lefier voor om een groeimodel voor Moesstraat 8 te onderzoeken en zo mogelijk in te voeren. Dit betekent dat wordt gestart met een kleine groep cliënten die langzaam zou kunnen worden uitgebreid. Het proces zou kunnen worden gemonitord door een kerngroep van verschillende belanghebbenden. Mocht het tussentijds niet haalbaar blijken, dan wordt het project gestopt.

In het vervolgoverleg op 6 april 2011 geeft de buurt aan niets te zien in een groeimodel. De buurt kan dit grote aantal cliënten volgens haar niet aan. De buurt geeft aan dat 30 bewoners van deze doelgroep te veel is. Met een aantal van acht kan zij wel akkoord gaan. Bovendien heeft de bewonerswerkgroep onvoldoende vertrouwen in het Leger des Heils. Het overleg mondt niet uit in een oplossing. De partijen gaan intern in beraad over het vervolg.

Vervolgens blijkt dat er juridische mogelijkheden zijn voor het handhaven van de vergunning van het pand aan het Damsterdiep. Op 17 mei 2011 besluit het College van B&W de huisvesting van Vast & Verder aan het Damsterdiep voorlopig te continueren en af te zien van vestiging aan de Moesstraat 8. Reden hiervoor is een optelsom van argumenten: de juridische mogelijkheid om de woonvoorziening aan het Damsterdiep te handhaven; onvoldoende draagkracht in de buurt; en substantiële investeringen die volgens de VER in het pand aan en de omgeving van de Moesstraat gedaan moeten worden. De gemeenteraad en de bewonerswerkgroep worden in juni geïnformeerd over het besluit.

2.6 Knelpunten

Uit de dossierstudie en de gesprekken met betrokkenen over het verloop van het traject komt een aantal knelpunten naar voren. Ze worden hieronder puntsgewijs weergegeven.

Verloop traject

11

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

- De beoordeling van de aanvraag voor de bestemmingswijziging is procedureel weliswaar correct verlopen, maar het was beter geweest wanneer er een waarschuwing naar het afstemmingsoverleg bijzondere initiatieven binnen RO/EZ en naar de dienst OSCW had plaatsgevonden.
- De beoogde locatie is niet goed genoeg beoordeeld op geschiktheid voor de specifieke doelgroep van Vast & Verder door de gemeente, Lefier en het Leger des Heils.
- De buurtbewoners zijn op de hoogte gekomen van de plannen door een aankondiging van de bestemmingswijziging in de Gezinsbode. Dit had beter eerder en via een brief van de gemeente, Lefier en/of het Leger des Heils kunnen plaatsvinden.
- De voorbereidingen voor de voorlichtingsavonden waren onvoldoende. De aanwezige ambtenaren waren niet goed op de hoogte van de procedures rond bestemmingsplannen en wijzigingen daarin, terwijl de uitleg van het Leger des Heils over de doelgroep niet helder en eenduidig genoeg was.
- De communicatie binnen en tussen gemeentelijke diensten had eerder en beter gekund.
- Er is onvoldoende gebruik gemaakt van ervaringen in het verleden (Operatie Achtertuin).
- Een Veiligheids Effect Rapportage lijkt in een dergelijke situatie niet het geëigende instrument om geschiktheid van een locatie te beoordelen.
- De gehanteerde overlegstructuur, inclusief de door de bewoners geformeerde werkgroep, heeft een lange doorlooptijd gekend en een grote tijdsinvestering van alle betrokken partijen gevraagd.

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

3. ERVARINGEN OMWONENDEN

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de resultaten van de enquête onder de omwonenden. Zoals in hoofdstuk 1 al is aangegeven wordt hierbij een onderscheid gemaakt naar direct omwonenden en omwonenden uit de tweede ring. In totaal is bij 104 omwonenden een (telefonische) enquête afgenomen; 51 direct omwonenden en 53 bewoners uit de tweede ring.

Achtergrondkenmerken omwonenden

Bijna twee derde (63%) van de respondenten uit de directe omgeving van Moesstraat 8 is een man, terwijl dit voor 53% van de respondenten uit de tweede ring geldt (tabel 3.1). De gemiddelde leeftijd is 44,3 jaar (direct omwonenden 43,4; tweede ring 45,1). Daarnaast geldt dat in beide buurten het merendeel van de respondenten hoger opgeleid (HBO of WO) is: direct omwonenden 75%; tweede ring 68%. Het aantal jaar dat men in deze buurt woont loopt uiteen van 1,5 jaar tot 58 jaar, met een gemiddelde van 13,4 jaar direct omwonenden 12,3 jaar; tweede ring 14,4 jaar). Ruim twee vijfde (44%) is alleenstaand (direct omwonenden 47%; tweede ring 42%), terwijl een vijfde (19%) thuiswonende kinderen heeft (direct omwonenden 14%; tweede ring 23%).

Tabel 3.1 Achtergrondkenmerken respondenten, naar gebied, in %

	Direct omwonenden (n=51)	Tweede ring (n=53)	Totaal (N=104)
Geslacht (in %)			
Man	63	53	58
Vrouw	37	45	41
Onbekend	-	2	1
Totaal	100	100	100
Leeftijd			
Gemiddelde leeftijd	43,4	45,1	44,3
Opleiding (in %)			
Hoger opgeleid (HBO en WO)	75	68	71

Zoals later in dit hoofdstuk zal blijken is het overgrote deel van de bewoners op de hoogte van de gebeurtenissen rondom de Moesstraat 8. Tevens vindt het merendeel dat kwetsbare groepen in een woonwijk gehuisvest kunnen worden. Op deze aspecten bestaan er nauwelijks verschillen tussen de respondenten, waardoor het niet mogelijk is om de respondenten op basis hiervan in twee groepen te verdelen. In de volgende paragrafen zal daarom een vergelijking worden gemaakt tussen de direct omwonenden en de omwonenden uit de tweede ring. Indien zich op andere achtergrondkenmerken interessante verschillen voordoen zullen deze tevens worden vermeld.

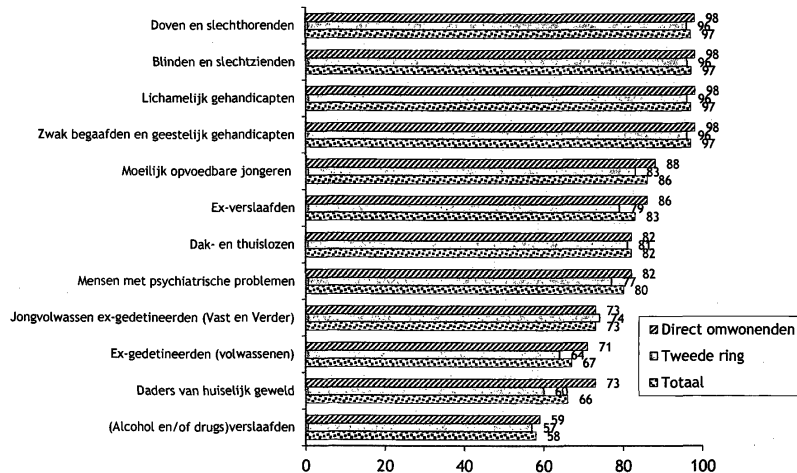
3.1 Mening huisvesting kwetsbare groepen

Bijna drie kwart (73%) van de respondenten vindt dat huisvesting van jongvolwassen ex-gedetineerden in een woonwijk mogelijk is, terwijl 86% van mening is dat het huisvesten van moeilijk opvoedbare jongeren in een woonwijk moet kunnen (figuur 3.1). Over het huisvesten van alcohol- en/of drugsverslaafden in een woonwijk zijn de respondenten het minst enthousiast; 59% van de direct omwonenden en 57% van de bewoners uit de tweede

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

ring vindt dat deze kwetsbare doelgroep in een woonwijk kan worden geplaatst. Bijna iedereen (97%) zegt het prima te vinden wanneer doven en slechthorenden, blinden en slechtzienden, lichamelijk gehandicapten of zwak begaafden en geestelijk gehandicapten in een woonwijk worden gehuisvest.

Figuur 3.1 Groepen waarvan men vindt dat huisvesting in woonwijk mogelijk is, naar gebied, in %

Een vijfde (19%) van de respondenten geeft aan dat het huisvesten van jongvolwassen ex-gedetineerden in een woonwijk niet kan, terwijl bijna een kwart (23%) dat volwassen ex-gedetineerden niet in een woonwijk kunnen worden gehuisvest. Voor daders van huiselijk geweld en (alcohol en/of drug)verslaafden liggen deze percentages op respectievelijk 23% en 37%.

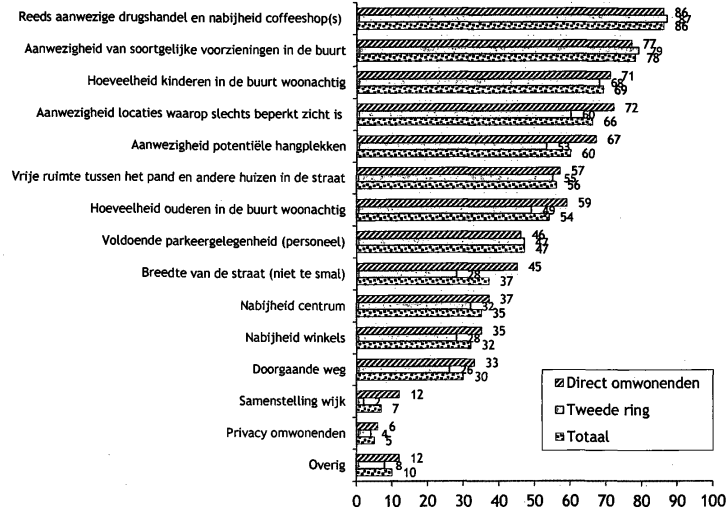
Vaak wordt verondersteld dat bewoners op de begane grond en huiseigenaren negatiever staan tegenover het huisvesten van (bepaalde) kwetsbare groepen in een woonwijk. Uit nadere analyses blijkt dat in dit onderzoek geen verschillen bestaan tussen bewoners op de begane grond en bewoners van bovenwoningen en tussen bewoners met een koop- of een huurhuis.

Criteria en voorwaarden

Respondenten is ook gevraagd met welke criteria rekening moet worden gehouden bij de huisvesting van kwetsbare groepen. Met name eventuele reeds aanwezige drugshandel en nabijheid van coffeeshop(s) (86%) en de aanwezigheid van soortgelijke (woon)voorzieningen voor kwetsbare groepen in de buurt (78%) zijn volgens de respondenten belangrijke criteria (figuur 3.2). Criteria die nauwelijks belangrijk worden gevonden zijn: samenstelling van de wijk (7%) en privacy omwonenden (5%).

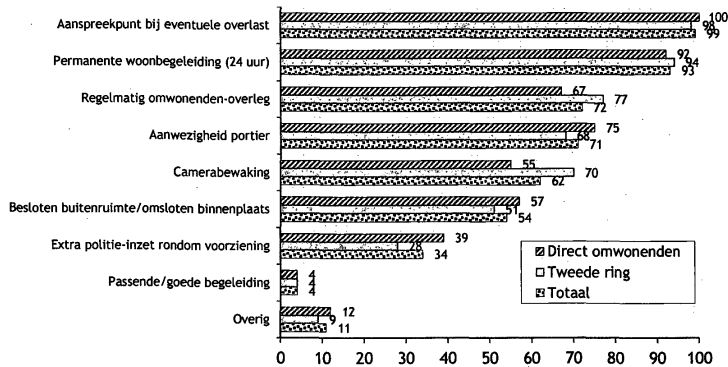
Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

Figuur 3.2 Criteria waarmee volgens de respondenten rekening moet worden gehouden bij huisvesting van kwetsbare groepen, naar gebied, in %

Tevens is gevraagd aan welke voorwaarden een woonvoorziening voor kwetsbare groepen in een woonwijk in ieder geval dient te voldoen. De volgende voorwaarden zijn volgens de respondenten vooral van belang: een aanspreekpunt bij eventuele overlast (99%); permanente woonbegeleiding (93%); regelmatig omwonenden-overleg (72%); en aanwezigheid van een portier (71%) (figuur 3.3). Passende/goede begeleiding wordt daarentegen nauwelijks genoemd (4%).

Figuur 3.3 Voorwaarden waaraan een woonvoorziening voor kwetsbare groepen in een woonwijk in ieder geval dient te voldoen en/of welke maatregelen dienen te worden getroffen, naar gebied, in %

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

3.2 Bekendheid traject Moesstraat 8

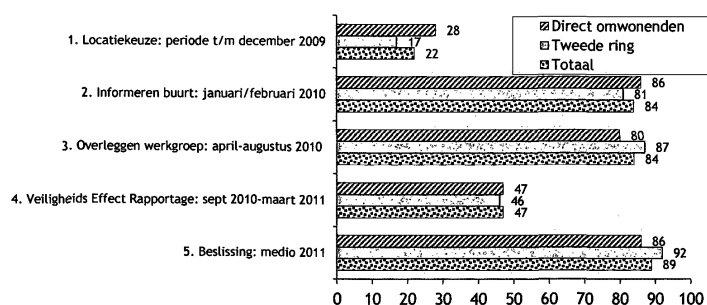
In de directe omgeving van de Moesstraat 8 zijn alle bewoners op de hoogte van het verloop van de plannen rondom dit adres. Bij de bewoners die er wat verder vanaf wonen ligt dit percentage met 91% statistisch significant lager, maar is eveneens zeer hoog. Ook hier is nagegaan of er verschillen bestaan tussen respondenten die op de begane grond wonen en respondenten die op de eerste verdieping of hoger wonen. Dit blijkt niet het geval te zijn. Er bestaan tevens geen verschillen tussen bewoners van koop- en huurwoningen.

Zoals in hoofdstuk 2 al is aangegeven kan het verloop van de plannen worden opgedeeld in vijf perioden, te weten:

1. *Locatiekeuze (periode medio 2009 t/m december 2009)*: in deze periode is onder andere een locatiekeuze gemaakt en een verzoek bij de gemeente ingediend tot wijziging van het bestemmingsplan van het pand.
2. *Informereren buurt (januari/februari 2010)*: in deze periode hebben twee informatiebijeenkomsten plaatsgevonden voor de buurt, waarbij uitleg werd gegeven over de plannen door onder meer de gemeente, Lefier en het Leger des Heils.
3. *Overleggen werkgroep (april - augustus 2010)*: in deze periode hebben diverse overleggen plaatsgevonden tussen de werkgroep bewoners, gemeente, Lefier en het Leger des Heils.
4. *Veiligheids Effect Rapportage (september 2010-maart 2011)*: in deze periode is een risicoanalyse gemaakt op basis van de huidige situatie van overlast en veiligheid en een inschatting van de veranderingen bij vestiging van Vast & Verder.
5. *Beslissing (medio 2011)*: in deze periode is besloten dat de woonvoorziening niet verhuist naar de Moesstraat 8, maar aan het Damsterdiep gevestigd blijft.

Het overgrote deel van de bewoners was op de hoogte van de gebeurtenissen die plaats hebben gevonden in de tweede en derde periode (beide 84%), terwijl nog geen kwart (22%) aangeeft iets te hebben meegekregen van de locatiekeuze (figuur 3.4). Met de beslissing om de woonvoorziening niet te verhuizen naar de Moesstraat 8 maar aan het Damsterdiep te laten is 89% bekend. Er is geen sprake van verschillen tussen de direct omwonenden en de bewoners uit de tweede ring. Dit geldt tevens voor het aantal periodes waarvan men op de hoogte is.

Figuur 3.4 Bekend met het verloop van de plannen onderverdeeld naar vijf perioden, naar gebied, in %

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

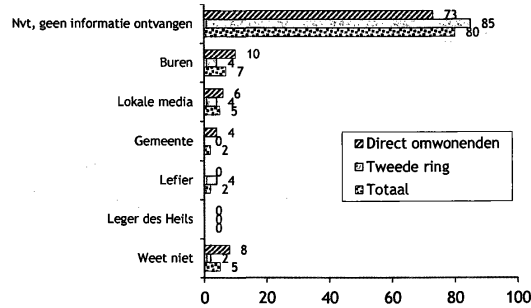
3.3 Informatievoorziening

In deze paragraaf worden de informatiebronnen behandeld over hetgeen zich voordeed in de vijf onderscheiden periodes.

1. Lokatiekeuze

Bijna drie kwart van de direct omwonenden geeft aan geen informatie te hebben ontvangen over de lokatiekeuze (figuur 3.5). Een klein deel (2%) van de respondenten zegt informatie over de locatiekeuze via de gemeente of Lefier te hebben gekregen. Niemand is door het Legers des Heils hiervan op de hoogte gesteld.

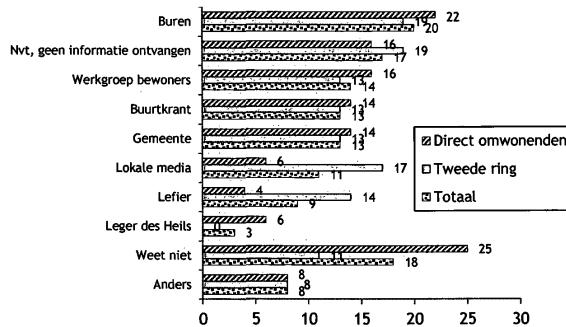
Figuur 3.5 Informatiebronnen over hetgeen zich voordeed in periode 1: lokatiekeuze, naar gebied, in %

2. Informeren buurt

De informatie over hetgeen zich voordeed in de tweede periode is van verschillende bronnen afkomstig. Zo geeft 20% aan informatie hierover van de burens te hebben ontvangen, 14% via de werkgroep bewoners, 13% via de gemeente en eveneens 13% via de buurtkrant (figuur 3.6). Lefier en het Legers des Heils worden door respectievelijk 9% en 3% van de respondenten genoemd.

Figuur 3.6 Informatiebronnen over hetgeen zich voordeed in periode 2: informeren buurt, naar gebied, in %

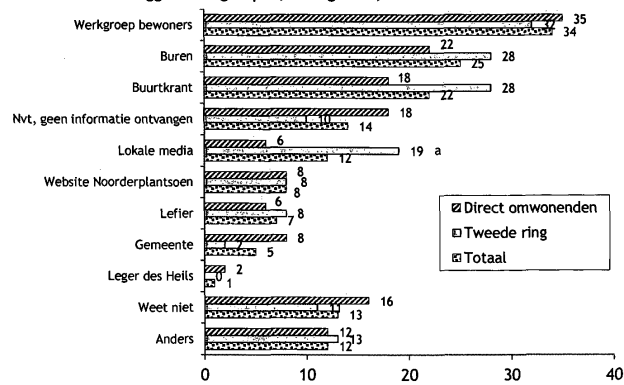

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

3. Overleggen werkgroepen

Een derde (34%) heeft via de werkgroep bewoners informatie ontvangen over hetgeen zich voordeed in de derde periode, terwijl een kwart (25%) aangeeft dat deze informatie afkomstig was van de burens (figuur 3.7). De bewoners uit de tweede ring hebben informatie over de overleggen met de werkgroep vaker via de lokale media vernomen dan de direct omwonenden (19% versus 6%). Een beperkt deel heeft in deze periode informatie van Lefier (7%), gemeente (5%) of het Leger des Heils (1%) ontvangen.

Figuur 3.7 Informatiebronnen over hetgeen zich voordeed in periode 3: overleggen werkgroepen, naar gebied, in %

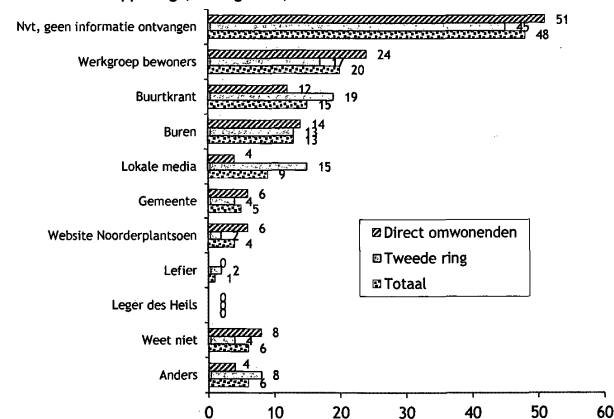

^a Significant verschil tussen direct omwonenden en tweede ring, $p < 0,05$

4. Veiligheids Effect Rapportage

Bijna de helft (48%) van de bewoners heeft geen informatie ontvangen over de Veiligheids Effect Rapportage (figuur 3.8).

Figuur 3.8 Informatiebronnen over hetgeen zich voordeed in periode 4: Veiligheids Effect Rapportage, naar gebied, in %

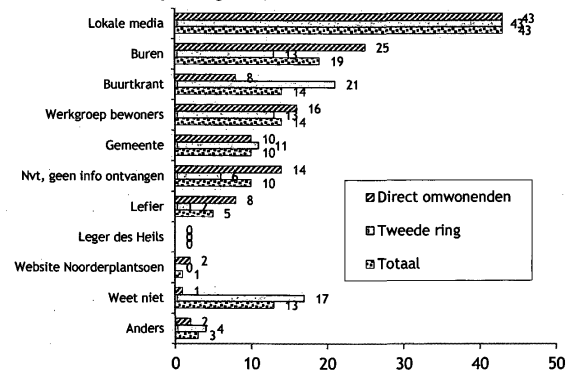
Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

De bewoners die wel informatie over de gebeurtenissen in de vierde periode hebben ontvangen, zijn hierover met name op de hoogte gesteld door de werkgroep bewoners (20%), de buurtkrant (15%) en de burens (13%). Een klein deel zegt informatie te hebben ontvangen van de gemeente (5%) of Lefier (1%), terwijl niemand het Leger des Heils als informatiebron noemt.

5. Beslissing

Informatie over het besluit om de woonvoorziening niet te verplaatsen naar de Moesstraat is door twee vijfde van de respondenten (43%) uit de lokale media gehaald (figuur 3.9). Een tiende (10%) geeft aan dat de informatie hierover afkomstig was van de gemeente, terwijl 5% door Lefier op de hoogte is gesteld. Niemand heeft hierover informatie van het Leger des Heils ontvangen.

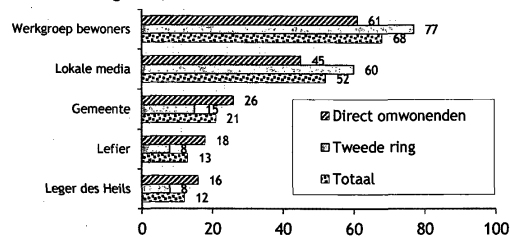
Figuur 3.9 Informatiebronnen over hetgeen zich voordeed in periode 5: beslissing, naar gebied, in %

Beoordeling informatie

De respondenten konden aangeven of zij vinden dat zij in het algemeen voldoende of onvoldoende zijn geïnformeerd door de verschillende betrokken partijen. Ruim twee derde (68%) van de respondenten vindt dat de werkgroep bewoners hen (ruim) voldoende heeft geïnformeerd over het verloop van de plannen, terwijl ruim de helft (52%) aangeeft dat de lokale media dat (ruim) voldoende hebben gedaan (figuur 3.10).

Figuur 3.10 Respondenten die vinden (ruim) voldoende informatie te hebben ontvangen naar betrokken partij en gebied, in %

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

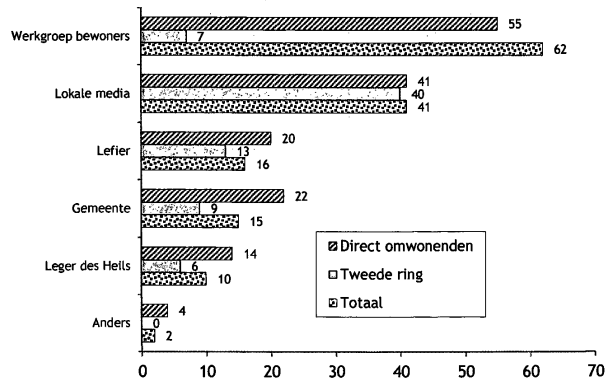
Over het informeren door de gemeente, Lefier en het Leger des Heils is men minder tevreden. Een vijfde (21%) is van mening dat de gemeente hen (ruim) voldoende informatie heeft verstrekt, terwijl 13% vindt dat Lefier dit heeft gedaan en 12% het Leger des Heils.

Aanvullend op de vraag of zij voldoende of onvoldoende geïnformeerd zijn door de verschillende betrokken partijen, konden de respondenten aangeven waarom zij dat vonden. Uit nadere analyses blijkt dat zo'n drie kwart van de respondenten vindt dat de gemeente meer en betere schriftelijke informatie had moeten verstrekken (niet alleen in kranten en via website) en duidelijker (meer openheid over met name de doelgroep) had moeten zijn tijdens de informatiebijeenkomsten. Ditzelfde geldt voor Lefier en het leger des Heils. De respondenten zijn met name ontevreden over de communicatie door deze drie partijen in de beginperiode. Ongeveer een derde van de respondenten had het idee dat ze voor een voldongen feit stond, dat er al een besluit was genomen en er voor de vorm een inspraakavond werd georganiseerd. Een tiende geeft aan dat ze zich misleid voelde. Volgens ruim de helft van de respondenten hadden er eerder en meer inspraakmogelijkheden moeten zijn.

3.4 Rol betrokkenen

Ook zijn vragen gesteld over de rol van de verschillende betrokken partijen. De bewoners zijn het meest te spreken over de rol van de werkgroep bewoners; 62% geeft aan dat de werkgroep een (zeer) goede rol heeft gespeeld in het traject rondom de Moesstraat (figuur 3.11). Uit nadere analyses van de toelichting die de respondenten konden geven bij deze vraag blijkt dat met name de actieve houding, de inzet en het op verschillende manieren informeren van de buurt (eigen website inclusief logboek, brieven, posters en dergelijke) als zeer positief worden ervaren. De rol van de gemeente wordt door 15% van de respondenten (zeer) goed gevonden, terwijl 16% die van Lefier (zeer) goed vond en 10% die van het Leger des Heils.

Figuur 3.11 Respondenten die de rol van de betrokken partijen (zeer) goed vonden naar betrokken partij en gebied, in %

Respondenten die hebben aangegeven dat ze de rol van de gemeente (zeer) slecht vinden, zeggen dat de rol van de gemeente met name in het begin stadium slecht was. Uiteindelijk werd wel (de juiste) informatie verstrekt, nam de gemeente (en met name de wethouder)

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

haar verantwoordelijkheid en stond ze open voor gesprekken, maar in het begin was hier geen sprake van. Het commentaar op Lefier is vooral dat ze zich te lang afzijdig heeft gehouden, terwijl men over het Leger des Heils zegt dat zij meer en duidelijkere informatie had moeten verstrekken. Het Leger des Heils had vanaf het begin opener en eerlijker moeten zijn.

3.5 Informatiebehoefte

De respondenten is tevens gevraagd welke partijen per periode volgens hen bij het traject betrokken hadden moeten zijn (tabel 3.2).

Tabel 3.2 Partijen die betrokken hadden moeten zijn volgens respondenten naar periode en gebied, in %

	Direct omwonenden (n=51)	Tweede ring (n=48)	Totaal (N=99)
1. Lokatiekeuze			
Gemeente	86	85	85
Lefier	80	77	79
Leger des Heils	77	81	79
Werkgroep bewoners ^a	53	77	65
Doelgroep	2	6	4
Anders ^a	16	4	10
Weet niet ^a	8	0	4
2. Informeren buurt			
Gemeente	73	79	76
Lefier	57	46	52
Leger des Heils	55	48	52
Werkgroep bewoners	59	5	54
Doelgroep	4	4	4
Anders	6	4	5
Weet niet ^a	8	0	4
3. Overleggen werkgroep			
Gemeente	82	75	79
Lefier	69	58	63
Leger des Heils	75	67	71
Werkgroep bewoners	69	75	72
Doelgroep	8	4	6
Anders	4	4	4
Weet niet	14	6	10
4. Veiligheids Effect Rapportage			
Gemeente	67	69	68
Lefier	43	42	43
Leger des Heils	47	46	47
Werkgroep bewoners	47	39	43
Doelgroep	0	4	2
Politie	13	8	11
Onderzoeksbureau/deskundige ^a	16	4	10
Weet niet	18	17	18
5. Beslissing			
Gemeente	82	87	85
Lefier	49	48	49
Leger des Heils	57	48	53
Werkgroep bewoners	49	62	55
Doelgroep	4	4	4
Anders	2	2	2
Weet niet ^a	12	0	6

^a Significant verschil tussen direct omwonenden en tweede ring, $p < 0,05$

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

Bij alle vijf de perioden worden met name de gemeente, Lefier, het Leger des Heils en de werkgroep bewoners genoemd. De gemeente wordt bij iedere periode door de meeste respondenten genoemd. Bij de locatiekeuze vindt een groter deel van de bewoners uit de tweede ring dat de werkgroep bewoners hierbij betrokken hadden moeten zijn dan de direct omwonenden (77% tegenover 53%).

Uit nadere analyses van de antwoordcategorie anders blijkt dat de direct omwonenden daarnaast aangeven dat alle bewoners bij de locatiekeuze dienen te worden betrokken en niet alleen een werkgroep van bewoners. Bij het opstellen van de Veiligheids Effect Rapportage moeten volgens zo'n 10% van de respondenten naast de standaard partijen, ook de politie en een onafhankelijk onderzoeksbureau c.q. een extern deskundige worden betrokken.

De respondenten doen de volgende aanbevelingen om de vestiging van een woonvoorziening voor kwetsbare groepen in de toekomst beter te laten verlopen:

- eerder informeren (niet pas na beslissing, zet kwaad bloed);
- betere informatie verstrekken (eerlijk zijn);
- tijdens het traject blijven informeren;
- bewoners vanaf begin erbij betrekken;
- buurt serieus nemen;
- goed kijken naar de woonomgeving en de samenstelling van de buurt.

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

4. HANDVATTEN TOEKOMST

In dit afsluitende hoofdstuk worden enkele handvatten voor de toekomst weergegeven. Daarbij wordt, op basis van alle verzamelde informatie, aangegeven hoe trajecten voor de huisvesting van kwetsbare groepen in een woonwijk kunnen worden vormgegeven. De onderwerpen waarop achtereenvolgens wordt ingegaan zijn: het locatiekeuzetraject en het bestemmingsplan; de criteria waar een pand en locatie aan dienen te voldoen; overleg met de buurt; en de rollen van de verschillende betrokkenen. Afgesloten wordt met de mogelijke invulling van een protocol.

In hoofdstuk 2 zijn bij de beschrijving van het traject enkele knelpunten naar voren gekomen. Deze knelpunten zijn verwerkt in onderstaande aandachtspunten. Er is daarbij sprake van overeenkomsten met het project 'Operatie Achtertuin', ook wel bekend als 'Zorg in beeld'. De handleiding van de gemeente Groningen behorende bij dit project is in 2003 opgesteld. Het beschrijft de wijze waarop vanaf 1998 een vijftal voorzieningen voor dak- en thuislozen en verslaafden in de stad is gevestigd. Veel respondenten die wij hebben gesproken voor dit onderzoek hebben in positieve zin naar Operatie Achtertuin verwezen. De tien tips uit de publicatie over Operatie Achtertuin zijn opgenomen in bijlage 2. Ook publicaties als de "Checklist Burgerparticipatie" en stukken van andere gemeenten in Nederland zijn in dit hoofdstuk verwerkt.

4.1 Locatiekeuze en bestemming

Cruciaal bij de huisvesting van kwetsbare groepen is de beginfase: de locatiekeuze in samenhang met de geldende bestemmingsplannen c.q. de eventueel benodigde wijziging van deze bestemmingsplannen. Wanneer deze eerste fase goed en zorgvuldig wordt doorlopen, zal het vervolg van het traject minder knelpunten teweeg brengen.

Voor huisvesting van kwetsbare groepen is volgens de oude nog geldende bestemmingsplannen, indien er sprake is van intensieve begeleiding, een zorg- ofwel maatschappelijke bestemming nodig. Voordat wordt nagegaan of een pand in aanmerking kan komen voor een dergelijke voorziening (en daarmee een eventuele bestemmingswijziging) is het goed om een locatiekeuzetraject te volgen. Bij de aanvraag voor een bestemmingswijziging van Moesstraat 8 is dat traject niet doorlopen. Het pand stond vrij, er werd gezocht naar een huurder en het leek geschikt voor groepswonen met begeleiding. Er is hier met andere woorden geen locatiekeuzetraject gevolgd, maar er is voor een beschikbaar leegstaand pand gekeken of hierin een kwetsbare groep gehuisvest zou kunnen worden. Door verschillende respondenten wordt hierbij gewezen op Operatie Achtertuin, waarbij volgens hen wel een goede weg is bewandeld in de zoektocht naar geschikte locaties. Ook het feit dat nieuwe medewerkers binnen de diensten OCSW en RO/EZ onvoldoende van dat project op de hoogte waren wordt als een gemiste kans gezien. Gepleit wordt dan ook voor een goede overdracht van kennis.

Locatiekeuze Enschede

In Enschede zijn de afgelopen jaren eveneens een aantal locaties gezocht voor verschillende woon- en opvangvoorzieningen voor kwetsbare groepen. In het locatiekeuzetraject is daarbij uitgegaan van de zogenoemde 7 B's. De 7 B's staan voor: Bruikbaar; Beheersbaar; Beschikbaar; Betere spreiding; Bereikbaarheid; Betaalbaar; en Bestemmingsplan.

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

- Bij Bruikbaar wordt de vraag gesteld of de locatie in de eisen van de zorgaanbieder past en de locatie geschikt is voor de beoogde woonvorm. Daarbij wordt gelet op externe veiligheid (spoor-, wegvervoer gevaarlijke stoffen, hindercirkels bedrijven), voldoende grote omvang van de kavel, voldoende vierkante meter vloeroppervlakte (bij bestaande bebouwing), goede indeling mogelijk van bestaande of nieuwe pand en gebouw met zelfstandige wooneenheden: eigen keuken en sanitair.
- Onder Beheersbaar wordt verstaan: de mogelijke gevolgen voor een buurt van de vestiging van een woonvoorziening en of hiervoor afdoende maatregelen genomen kunnen worden. Punten van aandacht zijn: wat is de sociaal-economische situatie van de buurt; nabijheid voorzieningen (scholen, coffeeshop, en dergelijke); en het oordeel van politie en brandweer over locatie.
- Bij Beschikbaar wordt gekeken naar de beschikbaarheid van de locatie en of de locatie op termijn verworven kan worden. De locatie moet ook lang genoeg beschikbaar kunnen zijn (minimaal 15 tot 20 jaar).
- Bij Betere spreiding wordt gelet op het feit of de locatie zorgt voor een betere spreiding over de stad van dit soort voorzieningen.
- Bereikbaarheid staat voor een goede bereikbaarheid voor cliënten/bewoners en voor politie of hulpdiensten, nabijheid van een doorgaande weg, nabijheid van zorgvoorzieningen, ligging ten opzichte van het centrum en nabijheid van openbaar vervoer.
- Verder wordt beoordeeld of de locatie Betaalbaar is. Daarbij worden de volgende vragen gesteld: Passen de kosten voor verwerving en/of (ver)bouw op de locatie binnen het beschikbare budget van de ontwikkelende partij (de woningcorporaties)? Passen de kosten voor de exploitatie op de locatie binnen het beschikbare AWBZ budget en/of het reguliere subsidiebudget? Indien de kosten voor verwerving en/of (ver)bouw en/of exploitatie het beschikbare budget overschrijden, zijn er dan aanvullende middelen beschikbaar of te verwerven bij de zorg- en/of welzijnsinstellingen en/of de woningcorporatie of projectontwikkelaar om toch tot een positieve beoordeling van de locatie te komen? Kunnen de bewoners straks, ook na de eventuele scheiding van wonen en zorg, de huurlasten opbrengen?
- Ten slotte wordt naar het Bestemmingsplan gekeken. Past de locatie binnen de vigerende bestemming of is de bestemming passend te maken door middel van het doorlopen van procedures op het gebied van ruimtelijke ordening?

Situatie Groningen

Voor Groningen wordt van belang geacht dat de diensten OCSW en RO/EZ onderling communiceren over plannen en aanvragen wanneer het de huisvesting van kwetsbare groepen betreft. Beide diensten zijn volgens meerdere respondenten te veel intern gericht. Daarbij wordt van de aanvrager (in het geval van de Moesstraat 8 betreft het Lefier) verwacht duidelijk te zijn over de beoogde doelgroep. Binnen de woningcorporatie zal de geëigende contactpersoon moeten worden ingeschakeld. Met andere woorden, niet (alleen) de onroerend goed-afdeling die panden in beheer heeft, maar (ook) de wijk- of woonconsulenten of de sociaal projectleiders. Bij de aanvraag voor Moesstraat 8 is binnen de woningcorporatie de beoogde doelgroep en de reactie die deze in een buurt kan oproepen onderschat.

Van belang is verder dat alle belanghebbende partijen (de gemeente, de woningcorporatie, de begeleidende instelling, de beoogde bewoners en de omwonenden) betrokken worden bij de definitieve keuze voor een bepaalde locatie. Naast de in de volgende paragraaf genoemde criteria waarop bij de keuze van een pand moet worden gelet, zullen deze vijf partijen elkaar op de hoogte moeten brengen van hun intenties, belangen en verwachtingen. Er wordt hierbij door verschillende respondenten gesproken over een morele verplichting. Organisaties met huisvestingsplannen voor kwetsbare groepen kunnen echter ook verplicht

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

worden deze intenties te melden bij de gemeente, bijvoorbeeld in de subsidiebeschikkingen van de gemeente. Organisaties die geen (financiële) relatie met de gemeente hebben zijn echter moeilijker tot een dergelijke handelwijze te verplichten. Soms wordt de gemeente pas op de hoogte gebracht van een (woon)voorziening voor een bijzondere doelgroep wanneer er sprake is van overlast. Dit betreffen doorgaans voorzieningen die geëxploiteerd worden door een voor de gemeente onbekende organisatie, waarmee zij geen subsidierelatie heeft.

Bestemmingsplannen Groningse wijken

Bestemmingsplannen spelen een belangrijke rol bij het aanwijzen van locaties voor huisvesting van kwetsbare groepen. In het pand aan de Moesstraat 8 was voorheen een woonvoorziening voor doven en slechthorenden gevestigd. Ook deze bewoners werden begeleid, zonder dat deze kennelijke 'maatschappelijk voorziening' als zodanig geformaliseerd was in het bestemmingsplan. Bij de aanvraag voor een bestemmingswijziging ten behoeve van Vast & Verder was dit bekend bij het loket Bouwen en Wonen van de dienst RO/EZ, de afdeling die aanvragen voor een wijziging van het bestemmingsplan behandelt. De afdeling heeft op basis van de voor deze afdeling geëigende procedure het verzoek in behandeling genomen. Bouwen en Wonen kijkt, in overleg met verschillende back-offices (stedenbouw, beleidsontwikkeling, juristen) of een verzoek om wijziging van het bestemmingsplan juridisch correct kan worden toegekend of geweigerd. Voor Moesstraat 8 betekende dit dat er binnen de voor de Oranjewijk geldende bestemming stadswijk een ontheffingsprocedure gevoerd moest worden, een zogenoemde buitenplanse vrijstelling. Na beoordeling en goedkeuring van deze vrijstelling door de verschillende back-offices is eind december 2009 besloten de functiewijziging om het pand te kunnen gebruiken voor de doelgroep van Vast & Verder te verlenen. Op basis van het feit dat de procedure volgens de richtlijnen is gevolgd en de doelgroep voor het pand volgens de informatie bij Bouwen en Wonen qua begeleidingsniveau vergelijkbaar was met de voormalige bewoners kan worden geconcludeerd dat er een correct besluit is genomen. Hierdoor was het niet noodzakelijk een inspraakronde te houden, maar is gekozen voor een zienswijzenronde. Dit kon gedurende zes weken tijdens de ter inzage legging van het ontwerp besluit. De zienswijzen zijn door RO/EZ beoordeeld voordat het definitieve besluit is genomen. Na toekenning van de definitieve vrijstelling zijn de betrokkenen die zienswijzen hadden ingediend in de gelegenheid gesteld in beroep te gaan bij de rechtbank.

Volgens het eind 2009 (en nu nog steeds) geldende bestemmingsplan voor de Oranjewijk, waaronder de Moesstraat valt, was een maatschappelijke bestemming nodig voor de vestiging van Vast & Verder aan de Moesstraat 8.¹ In de toekomst en bij wijken waar de nieuwe bestemmingsplannen al gelden, is dit anders geregeld. Binnen deze nieuwe bestemmingsplannen zijn bijzondere vormen van huisvesting zoals begeleid wonen en kamerverhuur namelijk mogelijk binnen de bestemming wonen. Dit betekent dat omwonenden van een nieuw te vestigen begeleid wonen-vorm hiertegen geen bezwaar meer kunnen maken. Deze bezwaren moeten ze in de procedure rond het vaststellen van de bestemmingsplannen (tijdens de fase van het voorontwerp) kenbaar hebben gemaakt c.q. maken. Aangezien niet alle burgers in de stad zich dit realiseren is hierbij ook een taak voor de afdelingen stadsdeelcoördinatie en/of beleidsontwikkeling weggelegd. Degenen die vanuit deze afdelingen contact hebben met de buurtorganisaties dienen een aankondiging te doen van de ontwikkeling van nieuwe bestemmingsplannen. Het zou bovendien goed zijn wanneer binnengekomen aanvragen voor bijzondere vormen van huisvesting zoals begeleid

¹ Op 1 juli 2013 moeten alle gemeenten actuele bestemmingsplannen hebben. Dit betekent dat ook voor de Oranjewijk, waar nu nog het bestemmingsplan uit 1997 geldt, uiterlijk 1 juli 2013 een nieuw bestemmingsplan volgens landelijke richtlijnen moet zijn vastgesteld.

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

wonen en/of aanvragen voor een maatschappelijke functie zo snel mogelijk gecommuniceerd worden met stadsdeelcoördinatie, zodat zij op hun beurt buurtorganisaties kunnen informeren. Ook zou hierbij een rol voor de dienst OCSW kunnen liggen, gezien hun relatie met voorzieningen voor kwetsbare groepen. RO/EZ en OCSW hebben tijdens de behandeling van de aanvraag voor een bestemmingswijziging van Moesstraat 8 geen contact met elkaar gehad.

Overigens is het niet helemaal duidelijk waar het onderscheid tussen bijzondere vormen van huisvesting zoals begeleid wonen enerzijds en maatschappelijke functies anderzijds ligt. Onder maatschappelijke diensten wordt in de nieuwe bestemmingsplannen bijvoorbeeld verstaan het verlenen van medische dienstverlening en zorg, psychosociale zorg, onderwijs en voorzieningen van levensbeschouwelijke aard. Maatschappelijke dienstverlening is alleen mogelijk op die plaatsen in een wijk die daartoe zijn aangewezen in het bestemmingsplan. Een en ander leidt tot de constatering dat een duidelijkere omschrijving van het begrip 'begeleid wonen' wenselijk is: wanneer betreft het wonen en wanneer betreft het een maatschappelijke functie.

Met de kennis van nu zou een traject als dat voor de Moesstraat 8 zijn opgeschaald en zijn ingebracht in het afstemmingsoverleg over bijzondere initiatieven. Aan dit brede overleg nemen meerdere afdelingen van de dienst RO/EZ deel. Dit neemt niet weg dat een aanvraag die volgens het toetskader voldoet aan de voorwaarden verleend moet worden. Daarbij zijn er wettelijke termijnen waarbinnen de afhandeling van een aanvraag moet plaatsvinden. Anno 2011 dient binnen acht weken een besluit te zijn genomen.

Aandachtspunten/aanbevelingen

- eerst locatiekeuzetraject, dan pand aanwijzen;
- ook in voorfase (ofwel ontwerpfasen bestemmingsplan) bewoners informeren;
- er moet een helder onderscheid komen tussen 'bijzondere vormen van huisvesting zoals begeleid wonen' en 'maatschappelijke dienstverlening';
- altijd woon- en wijkconsulenten binnen woningcorporaties bij huisvestingstrajecten kwetsbare groepen betrekken;
- communicatie tussen afdelingen RO/EZ verbeteren: bij enig vermoeden huisvesting kwetsbare groepen dit inbrengen in afstemmingsoverleg bijzondere initiatieven;
- communicatie tussen de afdelingen stadsdeelcoördinatie en beleidsontwikkeling binnen RO/EZ enerzijds en buurtorganisaties anderzijds verhelderen;
- communicatie tussen de diensten RO/EZ en OCSW verbeteren.

4.2 Criteria omgeving, gebouw en doelgroep

Op grond van ervaringen met het huisvesten van kwetsbare groepen elders in Nederland, het project Operatie Achtertuin en een inventarisatie van de behoefte aan dergelijke woonvormen in Enschede is een aantal criteria bekend waaraan het gebouw en de omgeving voor huisvesting van kwetsbare groepen zo mogelijk moeten voldoen. Het gaat om de hieronder vermelde punten, die onder te verdelen zijn in de categorieën kenmerken bebouwde omgeving, kenmerken bevolking en voorzieningen en kenmerken pand. De cursief vermelde onderwerpen zijn (ook) genoemd door de geënquêteerde bewoners in de omgeving van Moesstraat 8. De vierde categorie, kenmerken van de doelgroep, is alleen gebaseerd op de enquête in de Moesstraat en omgeving.

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

Kenmerken bebouwde omgeving

- In verband met het voorkomen van overlast is het goed om smalle onoverzichtelijke straten in de directe omgeving van het pand te vermijden.
- *Tussen de voorziening en andere huizen dient zo mogelijk vrije ruimte te bestaan.*
- *Ook overkappingen, portieken en parkjes in de directe omgeving van het pand moeten zo mogelijk worden vermeden.*
- Beheersbaarheid vanuit het oogpunt van de politie dient goed mogelijk te zijn.
- *Vestiging in een brede straat heeft de voorkeur boven een smalle straat.*

Kenmerken bevolking en voorzieningen

- De meeste doelgroepen hebben baat bij een lokalisering in de nabijheid van winkels, voorzieningen en openbaar vervoer.
- *Er dient een evenwichtige verdeling van gelijksoortige (woon)voorzieningen over de stad plaats te vinden, ofwel er moet rekening worden gehouden met het reeds aanwezige zijn van soortgelijke (woon)voorzieningen voor kwetsbare groepen.*
- *Er mag geen sprake te zijn van bestaande drugshandel op straat en/of coffeeshops in de buurt.*
- *Er moet rekening worden gehouden met het aantal kinderen en het aantal ouderen in de buurt.*
- *Er moet rekening worden gehouden met de bevolkingsdichtheid van een buurt.*

Kenmerken pand

- De aanwezigheid van een (gezamenlijke) buitenruimte is wenselijk.
- Enige afscherming van balkons, tuintjes en/of de (gezamenlijke) buitenruimte voor omwonenden is wenselijk.
- Er dient een mogelijkheid te zijn voor ontmoeting in het pand (gemeenschappelijke ruimte, zitjes of iets dergelijks).
- De omvang van individuele appartementen binnen het pand moet ongeveer 40m² bedragen.
- De mogelijkheid voor kantoorruimte en slaapwachtruimte dient aanwezig te zijn.
- De mogelijkheid voor toezicht op de toegang, bij voorkeur ter plaatse, zodat de toezichthouder ook andere taken in de voorziening kan uitvoeren.
- De individuele wooneenheden en voorzieningen dienen betaalbaar te zijn voor alleenstaanden met een bijstandsuitkering.
- Idealiter moet het gebouw flexibel kunnen worden ingericht: bij ontwikkelingen en veranderingen in de doelgroep, zou het gebouw fysiek aangepast moeten kunnen worden.
- Het aantal individuele wooneenheden is afhankelijk van de begeleidingsbehoefte (bij 24 uren toezicht zijn 24 wooneenheden rendabel). Er is dan ook vaak sprake van een voorkeur voor 24 plaatsen, tenzij de begeleidingsbehoefte beperkt is en ambulante kan plaatsvinden.

Kenmerken doelgroep

- *Het is momenteel niet eenduidig wat onder 'kwetsbare doelgroepen' moet worden verstaan. Voorgesteld wordt om hiervoor personen te onderscheiden die (nog) niet zelfstandig kunnen wonen en (tijdelijk of langdurig) in intensiteit variërende begeleiding nodig hebben om zichzelf staande te kunnen houden in de maatschappij.*
- *Als kwetsbare groepen kunnen worden onderscheiden: doven en slechthorenden, blinden en slechtzienden, lichamelijk en/of geestelijk gehandicapten, mensen met een psychiatrische problematiek, moeilijk opvoedbare jongeren, ex-gedetineerde jongvolwassenen, ex-gedetineerde volwassenen, plegers en slachtoffers van huiselijk geweld, dak- en thuislozen en (ex-)verslaafden.*

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

- *Aan huisvesting voor mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking in een woonwijk worden door geenquëteerde buurtbewoners nauwelijks tot geen bezwaren toegekend.*
- *Huisvesting van ex-gedetineerden (jong en volwassen), daders van huiselijk geweld en drugsverslaafden wordt in een woonwijk duidelijk minder op prijs gesteld.*
- *Hoe groter de voorziening, hoe minder goed de vestiging ervan in een woonwijk mogelijk wordt geacht. De kritische grens hiervoor ligt tussen acht en 15 bewoners.*

Naast de fysieke eisen is een aantal algemene aandachtspunten bekend waarmee bij de realisering van woonvoorzieningen voor kwetsbare groepen rekening moet worden gehouden. Zo geven betrokkenen aan dat alcohol- en drugsverslaafden zo mogelijk van elkaar moeten worden gescheiden. Daarnaast moet rekening worden gehouden met veranderingen in de financiering van het verblijf in woonvoorzieningen (momenteel nog AWBZ gefinancierd). Verder wordt door betrokkenen vaak aangegeven dat het goed is wanneer toekomstige bewoners van de woonvoorziening een binding hebben met de stad waarin gehuisvest wordt. De bewoners kunnen dan ook gebruik maken van bestaande sociale netwerken en hulpverleningscontacten. Doorgaans verdient het aanbeveling om aan het verblijf in de woonvoorziening geen tijdslimiet te verbinden. Dit neemt niet weg dat de mogelijkheid om door te stromen naar zelfstandig wonen nooit uitgesloten mag worden en daar waar mogelijk gestimuleerd moet worden. Dit betekent wel dat er mogelijkheden om door te stromen voorhanden moeten zijn.

Omwonenden van de Moesstraat 8 hebben tijdens de enquête daarnaast aangegeven dat zij voorwaarden als een aanspreekpunt bij eventuele overlast, permanente woonbegeleiding, regelmatig omwonenden-overleg en de aanwezigheid van een portier van groot belang achten.

Aandachtspunten/aanbevelingen

- er dient overeenstemming te zijn over kenmerken van de bebouwde omgeving, de bevolking en voorzieningenniveau, het pand en de doelgroep van een beoogde locatie;
- van belang is dat in de omgeving geen elementen aanwezig zijn die overlastgevend gedrag bevorderen, de locatie moet goed bereikbaar zijn en in de buurt van verschillende soorten (zowel winkels als hulpverlening) voorzieningen gevestigd zijn;
- het pand zelf dient te beschikken over voldoende individuele en gezamenlijke ruimte voor de bewoners, terwijl ook er voldoende mogelijkheden voor toezichthouders en personeel aanwezig moet zijn;
- alvorens een traject rond de huisvesting van kwetsbare groepen wordt ingezet, zal eerst overeenstemming nodig moeten zijn over de definitie van kwetsbare groepen;
- groepen die zijn voorgelegd aan omwonenden van de Moesstraat 8, waarbij wordt aangegeven dat zij niet goed passen binnen een woonwijk zijn voornamelijk jonge en volwassen ex-gedetineerden, daders van huiselijk geweld en drugsverslaafden, ofwel groepen die met justitie in aanraking zijn geweest en/of daar vatbaar voor zijn.

4.3 Overleg buurt

Zoals hierboven al is aangegeven, verdient het aanbeveling om buurtbewoners al in het stadium van het ontwerpen van bestemmingsplannen te informeren over de inhoudelijke betekenis van die plannen. Wanneer vervolgens na het doorlopen van een locatiekeuzetraject een geschikte locatie voorhanden is, is het bij grootschalige woonvoorzieningen - uit dit onderzoek lijkt naar voren te komen dat de kritische grens tussen acht en 15 bewoners ligt - goed om de buurt te informeren over de mogelijke komst van zo'n voorziening. Wanneer er al een benodigde vergunning op de locatie ligt en/of de

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

voorziening valt onder 'bijzondere vorm van huisvesting zoals begeleid wonen' en er geen bestemmingswijziging nodig is, kan een organisatie in principe haar intrek in het beoogde pand nemen. De buurt zal dan ook geïnformeerd moeten worden over het type bewoners, de begeleidingsvorm, het omgevingsbeheer en de mogelijkheid om eventuele klachten te melden. Tot nog toe is gebleken dat het beste resultaat hierbij wordt bereikt door een persoonlijke benadering van de direct omwonenden. Dit betekent dat huis aan huis een medewerker van de begeleidende instantie, de woningcorporatie c.q. makelaar en/of de gemeente langsgaat om een en ander uit te leggen. In persoonlijke contacten is meer rust en mogelijkheid om de juiste informatie goed over te brengen. Van belang is dat buurtbewoners zich niet overvallen voelen of het gevoel krijgen opzettelijk niet te zijn geïnformeerd. Informatieverstrekking die daarna plaatsvindt zal dan ook met achterdocht worden ontvangen.

Tijdens het project Operatie Achtertuin is buurtbewoners beloofd dat de betreffende voorzieningen zouden worden gesloten wanneer zou blijken dat er veel overlast mee gepaard zou gaan. Deze belofte is volgens enkele respondenten van groot belang geweest. De dagopvang in de Uurwerkersgang is in diezelfde periode vanwege overlast gesloten. Dit was niet één van de vijf voorzieningen die via het project Operatie Achtertuin is gerealiseerd, maar het gaf de stadsbewoners wel het vertrouwen dat voorzieningen inderdaad gesloten (kunnen) worden bij ernstige overlast. Overigens is bij geen enkele voorziening die via Operatie Achtertuin tot stand is gekomen gebleken dat er zodanig sprake was van overlast dat voorzieningen moest worden gesloten.

Aandachtspunten/aanbevelingen

- in een zo vroeg mogelijk stadium realistische voorlichting aan de buurt geven;
- de voorlichting zo persoonlijk mogelijk vormgeven;
- de optie van sluiting van de voorziening (of aanvullende maatregelen) bij ernstige overlast toezeggen.

4.4 Rollen

Op basis van de knelpunten die zich rond de Moesstraat 8 hebben voorgedaan en de lessen die sleutelinformanten zeggen daaruit te hebben geleerd, is voor de vijf betrokken partijen hun rol te omschrijven. Hieronder wordt daarop nader ingegaan.

Gemeente

In processen als het huisvesten van kwetsbare groepen is het voor alle betrokken partijen goed wanneer één partij de regierol krijgt. Gezien het onderwerp zal deze regisseur vanuit de gemeente moeten komen. Ofwel vanuit OCSW ofwel vanuit RO/EZ moet een projectleider aangewezen worden die mandaat heeft tijdens het gehele proces, vanaf de intenties van organisaties om huisvesting voor kwetsbare groepen te realiseren tot het omgevings-overleg na ingebruikname van de voorziening. De projectleider dient tevens over voldoende sociale vaardigheden te beschikken, zodat de communicatie met de verschillende partijen goed kan verlopen. De gemeente is daarbij ook de beleidsmaker. Ze dient kenbaar te maken hoe ze wil omgaan met het huisvesten van kwetsbare groepen. Aangezien de gemeente vaak ook subsidieverstrekker is, heeft zij mede invloed op de wijze waarop organisaties huisvesting kunnen realiseren. Randvoorwaarden zijn dat de regiehouder vanaf een zo vroeg mogelijk stadium geïnformeerd is, maar ook dat gemeentelijke diensten onderling open en helder met elkaar communiceren. Beide diensten hebben een rol bij het informeren van een buurt. RO/EZ kan vanuit haar functie het beste uitleggen hoe de procedures rond bestemmingsplannen en eventuele wijzigingen hierin zijn of gaan verlopen. Deze dienst heeft tevens contacten met en kennis van wijken en buurten in de stad, waarvan gebruik kan

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

worden gemaakt. OCSW heeft vanuit de functie zorg en welzijn ook contacten van en kennis over buurten, maar ook van kwetsbare groepen en de daarvoor benodigde zorg.

Woningcorporatie

Woningcorporaties hebben als taak panden voor het huisvesten van kwetsbare groepen beschikbaar te stellen. Ze zijn daarbij eigenaar van het pand en verantwoordelijk voor het onderhoud van het pand. Aangezien woningcorporaties ook verantwoordelijk zijn voor het bieden van een leefbare woonomgeving voor hun huurders, hebben zij ook een taak bij de keuze voor een geschikte locatie. Woningcorporaties hebben kennis van zowel de bebouwde omgeving als de samenstelling van de buurt, terwijl er ook contacten zijn met huurders en buurtbewoners. Zij dienen dan ook een bijdrage te leveren aan het informeren van een buurt over (mogelijke) plannen voor de huisvesting van kwetsbare groepen. Ze kunnen daarbij mede beargumenteren waarom voor een bepaalde locatie is gekozen. Tijdens de realisatie van een woonvoorziening kan ook worden zorggedragen voor het zo nodig opknappen van het beoogde pand, afsluiting van binnenterreinen of kunnen andere fysieke aspecten in behandeling worden genomen. Na opening van de voorziening zal de betreffende woningcorporatie gesprekspartner moeten blijven in het omwonendenoverleg, zodat eventuele knelpunten die in een later stadium naar voren komen direct kunnen worden aangepakt.

Hulpverlenende of maatschappelijke organisatie

Van de hulpverlenende of maatschappelijke organisatie die de woonvoorziening exploiteert wordt verwacht de professionaliteit te bezitten om te beoordelen of een pand en de buurt waarin het gevestigd is geschikt zijn voor een beoogde doelgroep. Daarnaast is deze organisatie verantwoordelijk voor de begeleiding van de beoogde bewoners, hetgeen eveneens op een professionele wijze dient te gebeuren. Sommige instellingen hebben in dit kader bijvoorbeeld bewust gekozen voor personeel op HBO niveau. De begeleidende organisatie zal tevens de informatie aan de gemeente, woningcorporatie en buurt moeten verstrekken over de beoogde doelgroep en de begeleidingswijze. Ze is tevens aanspreekpunt bij eventuele overlast en zal dan ook een contactpersoon binnen de woonvoorziening moeten aanwijzen waarbij buurtbewoners terecht kunnen. De organisatie zal zich als een goede buur moeten gedragen en gesprekspartner zijn tijdens omwonendenoverleggen.

Beoogde bewoners

De beoogde bewoners kunnen geconsulteerd worden over de beoogde locatie. Ze kunnen daarbij aangeven of zij de buurt als een goede woonomgeving ervaren. Aangezien de doelgroep vaak onbekend is bij de buurtbewoners, kan deze onbekendheid worden weggenomen via persoonlijke contacten tussen de beoogde doelgroep en de buurtbewoners. Buurtbewoners kunnen worden uitgenodigd om in vergelijkbare voorzieningen elders in de stad of in een andere stad te komen kijken. Ook kunnen beoogde bewoners worden betrokken bij het informeren van de buurt, al dan niet op een voorlichtingsavond.

Buurtbewoners

Buurtbewoners moeten vanaf een vroeg stadium worden geïnformeerd. Hen moet duidelijk gemaakt worden wat de mogelijkheden en onmogelijkheden in het traject zijn. Ze moeten in de gelegenheid worden gesteld mee te praten over de voor- en nadelen van een beoogde voorziening in hun buurt. Zij nemen niet het uiteindelijke besluit, maar uiteraard kunnen beleidsmakers zich wel laten voeden door de ideeën die leven in de buurt. Indien de beslissing over een locatie al is genomen, bijvoorbeeld als een pand al de beoogde bestemming heeft, moet ook dat feit goed gecommuniceerd worden naar de buurt. Vervolgens mag van de buurt worden verwacht dat zij meedenkt over het omgevingsbeheer: welke punten in de wijk verdienen speciale aandacht qua veiligheid, hoe vaak dient

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

er overleg plaats te vinden met de buurt, waar kan de buurt met klachten terecht, hoe vindt de klachtenafhandeling en feedback daarvan naar de buurt plaats.

Aandachtspunten/aanbevelingen

- er dient overeenstemming te zijn over de rollen die de verschillende betrokken partijen spelen;
- wanneer wordt gekozen voor het formaliseren van trajecten voor huisvesting van kwetsbare groepen, dan dienen de verschillende rollen en verantwoordelijkheden te worden vastgelegd.

4.5 Richtlijnen protocol

Om aan alle partijen recht te doen en de huisvesting van kwetsbare groepen in de toekomst goed te laten verlopen, wordt aanbevolen een protocol of intentieovereenkomst op te stellen. Dit wordt ook door enkele sleutelinformanten geopperd. Een dergelijk protocol of overeenkomst beschrijft de betrokken partijen, de uitgangspunten, de doelgroep, de doelstellingen en de verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken partijen. Hieronder worden enkele richtlijnen gegeven voor de wijze waarop een dergelijk protocol of overeenkomst er in grote lijnen uit kan zien. Een protocol of overeenkomst moet in samenspraak met de betrokken partijen worden opgesteld en ondertekend.

Partijen

Bij het opstellen van een protocol worden de betrokken partijen en hun rol en/of verantwoordelijkheden aangegeven. Voor het huisvesten van kwetsbare groepen kunnen de volgende partijen worden onderscheiden.

- De gemeente als verantwoordelijke voor het regionaal en lokaal beleid voor de zorg, opvang en huisvesting van kwetsbare doelgroepen; tevens verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid, en het toezicht in en beheer van de openbare ruimte.
- Hulpverlenende/begeleidende instellingen als verantwoordelijke voor het verlenen van professionele begeleiding binnen de woonvoorziening.
- Woningcorporaties, verantwoordelijk voor de realisatie en het beheer van woonvoorzieningen van kwetsbare doelgroepen; tevens belanghebbenden bij een veilige en schone woonomgeving voor haar huurders in de omgeving van de woonvoorzieningen.
- Politie, verantwoordelijk voor handhaving van de openbare orde en handhaving.
- Bewonersorganisaties worden gedurende het gehele traject geïnformeerd. Met hen wordt overlegd op welke wijze een voorziening het beste kan worden ingepast in de buurt.

Uitgangspunten

Ook de uitgangspunten van het protocol worden vermeld. Gedacht kan worden aan lokale beleidsstukken, gedragsafspraken en de omschrijving van de eindverantwoordelijke partij en bijbehorende taken. Dit kan als volgt worden omschreven.

- De in het beleid (bijvoorbeeld 'Uit de goot' en het Stedelijk Kompas) omschreven doelstellingen. Dat kan bijvoorbeeld zijn: realiseren van sluitende woon- en zorgketen voor sociaal kwetsbare burgers.
- Het afsluiten van een intentieovereenkomst tussen gemeente, zorgaanbieders en woningcorporaties waarin overkoepelende afspraken gemaakt worden over de realisatie van woonvoorzieningen voor kwetsbare doelgroepen.
- Per initiatief c.q. woonvoorziening zal met de voor die situatie van belang zijnde partijen een realisatieovereenkomst afgesloten worden. In de realisatieovereenkomst wordt duidelijk welke partij in welk stadium verantwoordelijk is.

Collegiebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

- Partijen gedragen zich gedurende het ontwikkelings- en realisatietraject als partners en zoeken in gezamenlijkheid naar oplossingen, met respect voor ieders belang, specifieke kennis en professionele deskundigheid en gericht op het realiseren van een gelijkwaardige bijdrage in de verdere realisatie van de voorzieningen.
- Waar nodig en gewenst, worden per initiatief c.q. woonvoorziening ook andere organisaties die werkzaam zijn op het brede terrein van zorg, welzijn en veiligheid uitgenodigd te participeren.
- De gemeente heeft de regie op de communicatie en de woordvoering tot het moment waarop een voorziening haar deuren kan openen.
- De gemeente beslist uiteindelijk over de locatiekeuze op basis van een rapportage bestaande uit een procesverslag van het zoektraject, een inhoudelijke beoordeling van de onderzochte locaties, inclusief een advies over één of meer bruikbare locaties. De keuze wordt gemaakt op basis van criteria welke door de gezamenlijke partijen worden opgesteld.

Doelgroep

Bij de omschrijving van de doelgroep kan worden gedacht aan het volgende. Onder kwetsbare groepen wordt verstaan mensen van 18 jaar en ouder waarvoor geen passende huisvesting voorhanden is. Deze doelgroep is niet in staat op eigen kracht een passende huisvesting en een menswaardige positie in de maatschappij te krijgen en vast te houden.

Doelstelling

Als voorbeeld van de doelstelling van het protocol is het mogelijk te formuleren dat de betrokken partijen zich gezamenlijk inzetten voor een voldoende aanbod van gedifferentieerde woonvormen, in combinatie met zorg en begeleiding, om kwetsbare mensen te huisvesten en gehuisvest te houden.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

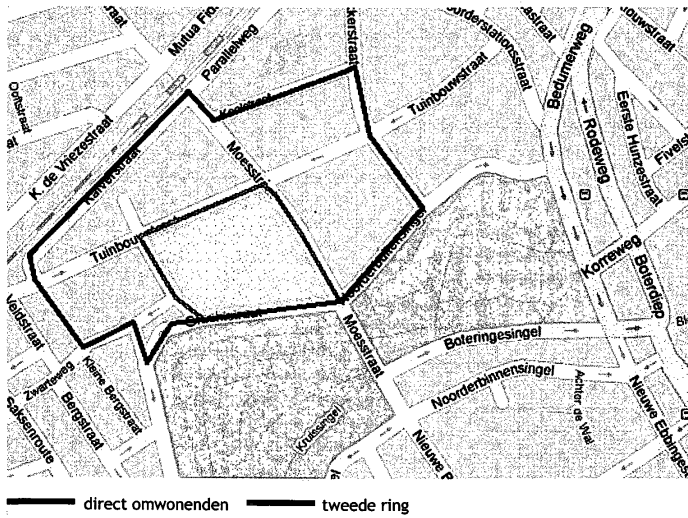
Wat betreft de gezamenlijke verantwoordelijkheid kunnen aspecten als het traject van locatiekeuze, het profiel van de doelgroep voor een specifieke voorziening en een communicatieplan worden omschreven.

- Het traject van locatiekeuze. De partijen brengen een gezamenlijke rapportage c.q. advies uit aan het College van B&W over het traject van de locatiekeuze. Dit traject bestaat uit het formuleren van criteria, de besluitvorming, de zoekopdracht en de locatiekeuze zelf, inclusief de benodigde vergunningen en politieke besluitvorming.
- Profiel van de doelgroep voor de voorziening. Het profiel van de doelgroep die in aanmerking komt voor de voorziening wordt bepaald door de zorgaanbieders. De partijen sluiten bij de realisatie van een voorziening aan op een gezamenlijk geconstateerde omvang en behoefte van de doelgroep.
- Een communicatieplan. De communicatie heeft betrekking op zowel de interne en onderlinge communicatie van de basispartners als de communicatie met externe betrokkenen, zoals de omwonenden. Omwonenden worden geïnformeerd na besluitvorming door het College van B&W. De communicatie is pro-actief en wordt aangestuurd door de gemeente. Met de omwonenden wordt overlegd op welke wijze een voorziening het beste kan worden ingepast in de buurt.

Bovenstaande richtlijnen kunnen worden opgenomen in een stadsbreed protocol, waarbij de gemeentelijke diensten OCSW en RO/EZ, alle woningcorporaties, alle begeleidende instellingen, de politie en alle bewonersorganisaties betrokken zijn. Wanneer er op basis van de richtlijnen tot een weloverwogen keuze voor een locatie wordt gekomen, zal voor die specifieke locatie een aanvullend uitvoeringsplan moeten worden opgesteld, waarin de afspraken, rollen en verantwoordelijkheden van de direct betrokken partijen concreet worden vastgelegd en geaccordeerd.

Collegedebat - Evaluatie van de Moesstraat.

BIJLAGE 1 PLATTEGROND MOESSTRAAT EN OMGEVING

Collegebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

Collegebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

BIJLAGE 2 TIEN TIPS OPERATIE ACHTERTUIN

- Tip 1 Plaats omwonenden niet voor voldongen feiten.
- Tip 2 Neem de projecten in samenhang.
- Tip 3 In het vooroverleg zijn mensen meer bereid om te luisteren
- Tip 4 Geef emoties de ruimte
- Tip 5 Maak duidelijk waar de inspraak over gaat
- Tip 6 Zorgvuldigheid is van het grootste belang
- Tip 7 Vorm een begeleidingscommissie
- Tip 8 Nazorg hoort erbij
- Tip 9 Zorg voor een flink budget
- Tip 10 Overlast gezamenlijk aanpakken

Collegebrief - Evaluatie van de Moesstraat.

Collegiebrief - Evaluatie De Gemeenteraad aan het Stuur, Sturing en ...

Bestuursdienst

Afdeling Concern Financiën
Steller M. Ermers
Onderwerp Evaluatie De Gemeenteraad aan het Stuur, Sturing en Verantwoording van Projecten

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 77 52 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk BD 12.2984042

Datum **29 MRT 2012** Uw brief van 12-3-2012 Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

Op 17 december 2008 heeft uw raad de nota De Gemeenteraad aan het Stuur, Sturing en Verantwoording van Projecten vastgesteld. Deze nota beoogt uw raad in staat te stellen om tijdig en effectief te discussiëren over projecten waardoor uw raad beter geacht wordt om te komen tot een integrale besluitvorming over inhoud, kwaliteit, proces en geld van projecten. Hiermee komt uw raad ten aanzien van projecten 'aan het stuur' te zitten.

Met deze brief komen wij de afspraak met uw raad na om de werkwijze na twee jaar te evalueren. In deze brief vatten we de werkwijze samen, geven we aan hoe we de evaluatie hebben uitgevoerd en schetsen we kort de belangrijkste uitkomsten. Tot slot doen we voorstellen om tot verdere verbetering van de werkwijze te komen.

Wat is de werkwijze?

In de nota De Gemeenteraad aan het Stuur, Sturing en Verantwoording van Projecten is een werkwijze in tien punten vastgelegd. Deze punten geven regels en voorschriften hoe uw raad zich al voor aanvang van een project kan uitspreken over inhoud, kwaliteit, proces en geld van een project en hoe om moet worden gegaan met kredietaanvragen en tussentijdse actualisering van projecten. In het verlengde daarvan, is in de nota vastgelegd hoe dit logisch op de verantwoordingscyclus kan aansluiten. Deze werkwijze is verder uitgewerkt en vastgelegd in de Financiële Verordening gemeente Groningen. Op 30 maart 2011 heeft uw raad deze nadere uitwerking vastgesteld. Deze nadere uitwerking houdt op hoofdlijnen het volgende in

Plankostenkrediet, Uitvoeringskrediet en Herzieningen

Voor sleutelprojecten, investeringsprojecten die meer dan 2,5 miljoen euro kosten en investeringsprojecten die langer dan vier jaar duren, wordt

Collegiebrief - Evaluatie De Gemeenteraad aan het Stuur, Sturing en ...

Bladzijde
Onderwerp

2
Evaluatie De Gemeenteraad aan het Stuur,
Sturing en Verantwoording van Projecten

voorafgaand aan de planontwikkeling een projectofferte aan uw raad voorgelegd en een plankostenkrediet aangevraagd¹. Voor deze projecten wordt het uitvoeringskrediet niet ineens, maar gefaseerd verstrekt. Exploitatieopzetten van sleutelprojecten worden ieder jaar herzien en aan uw raad voorgelegd; de overige grondexploitaties worden elke twee jaar herzien. Voor grondexploitaties wordt in alle gevallen een plankostenkrediet aangevraagd.

Deze regels zijn niet van toepassing op routine-investeringen. Reden hiervoor is dat krediet voor routine-investeringen jaarlijks bij de begroting wordt aangevraagd en hiermee dus al gefaseerd in de tijd wordt verstrekt.

Overschrijding van kredieten

Voor iedere overschrijdingen van kredieten van meer dan één duizend euro wordt tussentijds een aanvullend krediet gevraagd.

Voor de nadere uitwerking artikelsgewijs verwijzen we naar bijlage 1.

Hoe is de evaluatie uitgevoerd?

De nota De Gemeenteraad aan het Stuur, Sturing en Verantwoording van Projecten is van toepassing op investeringsprojecten die wij als gemeente uitvoeren. Gezien het materiële belang zijn alle 12 sleutelprojecten in het onderzoek betrokken. Naast de sleutelprojecten zijn nog acht andere projecten onderzocht. Deze overige projecten zijn gekozen op basis van hun materiële omvang. Hierbij hebben we ook gekeken dat het onderzoek meerdere diensten zou omvatten zodat het onderzoek representatief voor de totale gemeentelijke organisatie zou zijn. De onderzochte projecten zijn:

Sleutelprojecten	Overige projecten
1. Gasfabriek en Bodenterrein	1. Achter de Reildijk *
2. Damsterdiep	2. Kempkensberg
3. Eemskanaalzone	3. Lewenborg winkelcentrum *
4. Europapark	4. Berlagetrace
5. Grote Markt	5. Oostelijke Ringweg
6. Zernike	6. Nieuwbouw SOZAWE
7. Meerstad	7. Revitalisering Prefectenhof *
8. Oosterhamrikzone	8. VMBO Noordoost en West *
9. Westpoort	
10. Zuidelijke Ringweg	* Deze projecten zijn inmiddels gereed of nagenoeg gereed.
11. Reglotram	Hiervoor heeft u inmiddels al een slot- c.q. nacalculatie
12. Stationsgebied	ontvangen of ontvangt u deze binnenkort.

¹ Hierbij wordt een startnotitie gezien als een projectofferte en een wordt een voorbereidingskrediet aangemerkt als een plankostenkrediet

Bladzijde
Onderwerp

3
Evaluatie De Gemeenteraad aan het Stuur,
Sturing en Verantwoording van Projecten

In het onderzoek zijn ten aanzien van bovenstaande projecten de volgende vragen beantwoord:

1. Hebben wij voorafgaand aan de planontwikkeling een projectofferte aan uw raad voorgelegd en een plankostenkrediet aangevraagd²?
2. Is het krediet gefaseerd verstrekt?
3. Hebben wij tijdig een herziening aan uw raad voorgelegd?

Op basis van de antwoorden op deze vragen, geven we aan of we ons aan het gestelde in de artikelen over plankosten- en uitvoeringskrediet en herzieningen hebben gehouden.

De beoordeling van kredietoverschrijdingen is gedaan aan de hand van een overzicht uit de Gemeenterekening 2010 waarin wordt weergegeven wat per peildatum 31 december 2010 de overschrijding van kredieten is.

Ten aanzien van de verantwoording is gekeken naar aard en frequentie van Staat P en de Sleutelprojectenrapportage.

Wat zijn de bevindingen?

Plankostenkrediet, Uitvoeringskrediet en Herzieningen

We hebben vastgesteld dat met ingang van 2009 voorafgaand aan de start van een project bij 19 van de 20 onderzochte projecten een projectofferte³ aan uw raad is voorgelegd waarbij tevens een plankostenkrediet is aangevraagd. Tevens hebben we vastgesteld dat met ingang van 2009 de kredieten bij 19 van de 20 projecten gefaseerd worden verstrekt. Voor projecten waarvoor in het verleden een totaalkrediet is verstrekt, hebben we vastgesteld dat deze kredieten vanaf 2011 met terugwerkende kracht zijn opgeknipt. Verder is vastgesteld dat is voldaan aan de jaarlijkse herziening van sleutelprojecten of de herziening na twee jaar van overige grondexploitaties⁴.

Bij één project, het project Revitalisering Prefectenhof hebben wij vastgesteld dat direct het gehele uitvoeringskrediet van 3,9 miljoen euro aangevraagd. Op grond van de criteria had echter eerst een projectofferte of startnotitie aan uw raad voorgelegd moeten worden met daarbij een aanvraag voor plankosten/ of voorbereidingskrediet. De reden dat dit niet gebeurd is, ligt in de relatief korte uitvoeringstermijn van het project Revitalisering Prefectenhof. Deze uitvoeringstermijn bedraagt één jaar. Het nu geldende criterium, een project kost meer dan 2,5 miljoen euro of duurt langer dan 4 jaar, wordt als niet

² en ³ Hierbij is dus een startnotitie als een projectofferte en een voorbereidingskrediet als een plankostenkrediet aangemerkt

⁴ Het kan voorkomen dat niet exact de gestelde termijn wordt gehaald. In dat geval hebben wij uw raad geïnformeerd over oorzaak van de vertraging en de termijn waarbinnen de herziening bij u aangeleverd wordt.

Bladzijde
Onderwerp

4
Evaluatie De Gemeenteraad aan het Stuur,
Sturing en Verantwoording van Projecten

werkend ervaren voor kortlopende projecten. Het is in onze ogen niet praktisch om bij een project met een dergelijke korte looptijd het traject van projectofferte, aanvraag plankostenkrediet en fasen van kredieten, te doorlopen. Dit zou betekenen dat uw raad bij een project dat bijvoorbeeld één jaar duurt, minimaal drie keer een krediet moet goedkeuren. Bij de verbetervoorstellen komen we hier op terug.

Overschrijdingen

De regel is dat er voor iedere overschrijding boven de één duizend euro tussentijds aanvullend krediet moet worden aangevraagd. De constatering is dat er per peildatum 31 december 2010 zeven overschrijdingen van kredieten voor in totaal 476 duizend euro waren. De meeste van deze overschrijdingen zijn veroorzaakt door de uitvoering van extra werkzaamheden. Veelal stonden hier overigens ook extra inkomsten of bijdragen van derden tegen over. Volgens de geldende regel moet voor een overschrijding een aanvullend krediet worden aangevraagd. Dit is gebeurd en uw raad heeft op 27 april 2011 met de nota Aanvullende kredieten voor kredietoverschrijdingen bij de jaarrekening aanvullend kredieten vastgesteld voor deze overschrijdingen.

Staat P en Sleutelrapportages

Door uw raad is aangegeven dat Staat P de functie heeft van verantwoording achteraf over het gevoerde beleid. Bij de beoordeling van Staat P hebben wij vastgesteld dat Staat P inderdaad de gewenste verantwoordingsinformatie bevat. De frequentie van de sleutelprojectenrapportage willen we handhaven op drie keer per jaar. Het driemaal per jaar rapporteren over de belangrijkste projecten leidt tot een goede informatievoorziening over deze projecten, zowel voor de interne organisatie als aan uw raad.

Wat kan beter?

Wat ons betreft is het belangrijkste verbeterpunt een voorstel voor het aanpassen van het criterium zoals vastgelegd in artikel 4a en 4b lid 1 van de Financiële Verordening gemeente Groningen. Hierin staat dat voor sleutelprojecten, investeringsprojecten boven de 2,5 miljoen euro en investeringsprojecten met een looptijd langer dan 4 jaar voorafgaand aan de planontwikkeling aan uw raad een projectofferte wordt voorgelegd, een plankostenkrediet wordt aangevraagd en dat het uitvoeringskrediet gefaseerd wordt verstrekt. Hiermee is het "of-criterium" waarvan wij constateren dat dit zeker voor projecten met een korte uitvoeringstermijn ons inziens geen goed criterium is. Naar onze mening is een "en-criterium" een beter criterium met dien verstande dat in een dergelijk criterium vier jaar aan de lange kant is. Wij stellen dan ook voor om bij een project pas dan een projectplan voor te leggen, een plankostenkrediet aan te vragen en tot een gefaseerde kredietverstrekking over te gaan als het project meer kost dan 2,5 miljoen euro en langer duurt dan twee jaar. De termijn van twee jaar is gelijk aan de

Collegebrief - Evaluatie De Gemeenteraad aan het Stuur, Sturing en ...

Bladzijde 5
Onderwerp Evaluatie De Gemeenteraad aan het Stuur,
Sturing en Verantwoording van Projecten

herzieningstermijn van de overige projecten. Wij zullen deze wijziging voorstellen bij de eerstvolgende aanpassing van de Financiële Verordening. Overigens kan uw raad, indien gewenst, ex artikel 4b lid 1 van de Financiële Verordening, altijd projecten die niet aan het criterium voldoen, aanwijzen voor de gefaseerde verstrekking van kredieten.

In onze control op projecten is ingebouwd dat wij sturen op het niet overschrijden van kredieten en het tijdig aan uw raad voorleggen van herzieningen. In toekomstige herzieningen van grondexploitaties of exploitatiebegrotingen nemen wij in het vervolg expliciet de volgende herzieningsdatum op. Voor de sleutelprojecten nemen we de volgende herzieningsdatum ook in de sleutelprojectenrapportage op. Tevens blijven we er op sturen dat bij toekomstige projecten die aan het omvang- en tijdsduurcriterium voldoen, altijd een plankostenkrediet en projectofferte aan u ter vaststelling wordt voorgelegd en het krediet gefaseerd wordt verstrekt. Hierbij zullen we met het oog op eenduidigheid in het vervolg alleen nog de termen projectofferte en plankostenkrediet en niet meer startnotitie en voorbereidingskrediet hanteren.

Conclusie

Conclusie van de evaluatie nota Gemeenteraad aan het Stuur, Sturing en Verantwoording van Projecten is dat we nagenoeg altijd voldoen aan de nieuwe werkwijze. Met de werkwijze uit de nota sturing en verantwoording van projecten is voor ons de stuurbaarheid van en het inzicht in projecten verbeterd. We blijven dan ook sturen op de naleving van de met u overeengekomen werkwijze. Of ook het doel van de nieuwe werkwijze, het vergroten van de stuurbaarheid voor uw raad is behaald, is uiteraard aan uw raad om vast te stellen.

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bladzijde 6
Onderwerp Evaluatie De Gemeenteraad aan het Stuur,
Sturing en Verantwoording van Projecten

BIJLAGE

BIJLAGE 1 (Uit: Financiële Verordening Gemeente Groningen)

Artikel 4a. Plankostenkrediet

Voor sleutelprojecten, investeringsprojecten boven de 2,5 miljoen euro en investeringsprojecten met een looptijd langer dan 4 jaar wordt voorafgaand aan de planontwikkeling aan de raad een projectofferte voorgelegd en een plankostenkrediet aangevraagd. Voor grondexploitaties wordt in alle gevallen een plankostenkrediet aangevraagd. De regel is niet van toepassing op routine-investeringen.

Artikel 4b. Uitvoeringskrediet

1. Voor sleutelprojecten, investeringsprojecten boven de 2,5 miljoen euro en investeringsprojecten met een looptijd langer dan 4 jaar wordt het uitvoeringskrediet niet ineens, maar gefaseerd verstrekt. De raad kan andere projecten aanwijzen waarvoor het krediet gefaseerd wordt verstrekt. De regel is niet van toepassing op routine-investeringen.
2. Het gefaseerd verstrekken van kredieten, zoals bedoeld in lid 1, kan op twee manieren geschieden.
De eerste manier is dat kredieten worden verstrekt voor steeds twee kalenderjaren. De omvang van het krediet wordt gebaseerd op de voor die jaren geraamde feitelijke kosten en de reeds aangegane en aan te gane verplichtingen in die periode.
De tweede manier is dat kredieten worden verstrekt voor territoriale of functionele onderdelen.
3. In beide manieren, zoals bedoeld in lid 2, fungeren vervolgekredieten als aanvullende kredieten en zijn dus cumulatief: gefaseerd in de tijd wordt het totaal benodigde krediet opgebouwd;
4. kredieten voor lopende investeringsprojecten worden alsnog gefaseerd verstrekt, zoals bedoeld in lid 2, voor zover het betreft sleutelprojecten, die op 1 januari 2011 nog drie jaar of meer doorlopen;

Artikel 4c. Herziening van exploitatieopzetten en kredieten van grondexploitaties

Exploitatieopzetten van sleutelprojecten worden elk kalenderjaar herzien en aan de raad voorgelegd, de overige grondexploitaties worden elke twee kalenderjaren herzien en aan de raad voorgelegd. De omvang en de fasering van het totaal benodigde krediet worden hierbij aangepast aan de herziene exploitatiebegroting.

Artikel 4d. Overschrijding van kredieten

Bij overschrijdingen van kredieten vanaf afgerond 1 duizend euro wordt tussentijds een aanvullend krediet gevraagd. Als overschrijding wordt hier bedoeld een overschrijding ten opzichte van het tot dat moment beschikbaar gestelde - cumulatieve - krediet. Indien aan de orde worden hierbij de omvang en de fasering van het totaal benodigde krediet herzien.

Collegebrief - Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en ...

Bestuursdienst

Afdeling **Programma Stad & Stadhuis**
Onderwerp **Programma publieke dienstverlening, voortgang
2011 en vooruitblik 2012**

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Wij zijn met het openbaar vervoer
bereikbaar, buslijnen 1, 2, 3, 5, 6,
11, 13, 16

Informatie over vertrektijden krijgt
u via 0900-92 92

In uw antwoord graag datum en
kenmerk vermelden.

E-mailadres
bestuursdienst@bsd.groningen.nl

Website
www.groningen.nl

Aan de leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76
927718 Bijlage(n) - Ons kenmerk DI 12.2960155
Datum **29 MRT 2012** Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

Ons college verbetert en vernieuwt de publieke dienstverlening, het verlenen van diensten aan individuele burgers, voortdurend. Dat doen wij op basis van de Visie Publieke Dienstverlening 2014 (Stad & Stadhuis) die door uw raad op 19 september 2009 is vastgesteld. Met deze brief willen wij u informeren over wat in hoofdlijnen in de uitvoering van de visie in 2011 is gerealiseerd.

Maar vooral willen wij u informeren over de activiteiten die voor 2012 in de planning staan. Met name de invoering van één gemeentelijk klantcontactcentrum (KCC) staat daarbij centraal.

Ook staan we stil bij een vraag uit de raadscommissie Werk & Inkomen van dhr. Rutte (VVD) op 21 september 2011 of er mogelijkheden zijn om de dienstverlening die het UWV voor SOZAWE uitvoert in de telefonische afhandeling van klantcontacten, uit te breiden.

1. Terugblik op 2011

2011 stond voor de ambtelijke organisatie vooral in het teken van de organisatieontwikkeling, waarbij de focus op visievorming lag. Belangrijk onderdeel in deze visie is de 'beweging naar buiten', oftewel nog meer onze focus op onze 'klanten' burger en bestuur te richten. Ander speerpunt in de organisatieontwikkeling is de ambitie een efficiëntere en goedkopere organisatie te creëren die een betere kwaliteit van diensten levert. De ontwikkeling naar één KCC voor de gemeente, die in 2011 is ingezet, draagt bij aan beide ambities.

Naast de KCC ontwikkeling en kanaalsturing ging in 2011 veel aandacht uit naar het realiseren van de servicenormen voor de afzonderlijke kanalen.

Collegedebrief - Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en ...

Bladzijde 2 van 7
Onderwerp Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en vooruitblik 2012

Service-normen voor de gemeentelijke dienstverlening zoals die in de visie 2014 staan en zoals die ook zijn opgenomen in het kwaliteitshandvest 'tot uw dienst' hebben pas betekenis als ze worden waargemaakt. Voor de afzonderlijke dienstverleningskanalen hebben we meetinstrumenten ontwikkeld waarmee we periodiek kunnen vaststellen hoe we met de dienstverlening ervoor staan. Hieronder geven we per kanaal de resultaten weer.

Internet

De gemeentelijke website is sinds oktober 2010 compleet vernieuwd. Dat betekent voor burgers dat de informatie op de gemeentelijke site beter vindbaar is. In 2012 zullen we evalueren hoe de burger deze nieuwe site beoordeelt.

Op gebied van e-dienstverlening is het voor steeds meer producten mogelijk om een afspraak via internet te maken, in 2011 ging dit om 10 producten. Verder zijn er zo'n 20 nieuwe e-formulieren/transacties beschikbaar gekomen, o.a. de bijzondere bijstand bij SOZAWE en het huren van minicontainers bij de Milieudienst.

Balie

In het algemeen geldt dat de baliedienstverlening goed op orde is, getuige het rapportcijfer van 7.9 dat uit het in 2011 gehouden klanttevredenheidsonderzoek (KTO) kwam. Meerdere diensten werken nu met de afsprakenplanner via Internet of bereiden de invoering daarvan voor. Dit leidt ertoe dat we beter inzicht krijgen in publieksstromen en deze ook efficiënter kunnen reguleren.

E-mail

In opdracht van Stad en Stadhuis is in 2011 onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de dienstverlening per e-mail (via een zgn. mystery e-mail onderzoek). Een vergelijkbaar onderzoek is ook in 2010 gehouden en het tweede mystery email onderzoek laat een positieve ontwikkeling zien. De gemiddelde totaalscore ten opzichte van vorig jaar is met 10% toegenomen naar 67%.

Op alle onderdelen is verbetering zichtbaar mede dankzij de aandacht die er in de gemeentelijke organisatie is geweest voor e-mailafhandeling (via de werkoverleggen en intranet is een top 10 aan tips gepresenteerd). We zijn er echter nog niet. De afhandeling van mails, en met name hoe we dat intern georganiseerd hebben, kan nog worden verbeterd. In het KCC project dat in 2012 start, wordt dit aspect meegenomen.

Collegebrief - Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en ...

Bladzijde 3 van 7
Onderwerp Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en vooruitblik 2012

Telefonie

De nieuwe gemeentelijke telefooncentrale wordt door een vertraging in de aanbesteding niet in 2011 maar in 2012 in gebruik genomen.

In mei 2011 heeft het AMT het concernkader telefonie vastgesteld, dit kader geeft aan hoe de telefonische bereikbaarheid met behulp van een nieuw telefonieplatform optimaal kan worden ondersteund. Daarnaast zijn de diensten – mede ter voorbereiding op een KCC-ontwikkeling - bezig de samenwerking tussen front en backoffice te verbeteren en afspraken te maken over bereikbaarheid.

Brieven/post

De kwaliteit van brieven is aanzienlijk verbeterd¹, met name op vorm en inhoud, maar enkele onderdelen vragen, zo blijkt uit de audit schriftelijke bereikbaarheid 2010 - nog extra aandacht van de diensten. Het afgelopen jaar zijn steeds meer medewerkers getraind in begrijpelijk schrijven. Daarnaast heeft in 2011 het e-participatieproject “Bouwen aan brieven” plaats gevonden, waarbij burgers gemeentelijke brieven hebben geredigeerd. Uit de dienstrapportages over publieke dienstverlening blijkt dat we consequenter ontvangstbevestigingen sturen.

Overig

In 2011 eindigde het project Smart Cities, een interreg IV B project waar de gemeente Groningen aan deelgenomen heeft (13 partners uit 6 Europese landen) met het thema dienstverlening. Binnenkort zullen we uw Raad afzonderlijk informeren over de behaalde resultaten. Inmiddels is een nieuw Interreg IV B project gestart (met een deel van het oude Smart Cities netwerk): Opening Up. Verderop in deze brief wordt bij dit project stilgestaan.

2.Vooruitblik 2012

De belangrijkste inspanning vanuit het programma Stad & Stadhuis voor 2012 is de vorming van een gemeentelijk klantcontactcentrum (KCC). Twee gerelateerde onderwerpen waar we ons in 2012 op richten, zijn kanaalsturing en e-dienstverlening. Beide moet resulteren in een toename van diensten en producten die via de gemeentelijke website worden aangeboden aan burger en bedrijven. Hiermee leveren deze speerpunten tevens een bijdrage aan de realisatie van het KCC.

Contact.STAD

De noodzaak van die ene centrale ingang voor burgers wordt het beste geïllustreerd aan de hand van de telefoongids: daarin staan maar liefst 35

¹ Dit blijkt o.a. uit de in 2010 uitgevoerde audit schriftelijke bereikbaarheid en de in 2011 uitgevoerde pilot ‘Bouwen aan brieven’.

Collegedbrief - Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en ...

Bladzijde 4 van 7
Onderwerp Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en vooruitblik 2012

publieke telefoonnummers waarmee de burger onze gemeente mee kan bereiken. Ook voor de andere kanalen (post, email, balie) werken we grotendeels nog aanbod gericht, we communiceren letterlijk met veel adressen. De vernieuwde website laat echter al veel beter het beeld van één gemeente zien. We willen voor alle kanalen van dienstverlening uitgaan van het perspectief van de burger.

Via de invoering van één centraal KCC zetten we daar weer een forse stap in. Uitgangspunt die we daarbij hanteren is 'in één keer antwoord en in één keer goed'. Dit houdt in dat de burgervragen zoveel mogelijk binnenkomen in het KCC en daar ook zelfstandig worden afgehandeld. Complexe vragen gaan gericht door naar de betreffende backoffice en worden daar beantwoord. In dit concept verbinden we alleen 'warm' door (dus met vooraankondiging) en maken we een terugbelafsprake met de beller als de backoffice niet beschikbaar is. We hanteren in Groningen het landelijke concept Antwoord[®].

Vanwege de invoering van het nieuwe telefonieplatform en het feit dat het telefoniekanaal verreweg de meeste klantcontacten genereert, focussen we ons bij het traject naar één KCC (Contact.STAD) vooral op dit kanaal. Een eerste uiting daarvan is dat we sinds 1 januari jl. het 14 050 nummer hanteren als hét burgernummer. We zijn gestart met het algemene nummer (367 7000), naarmate meer diensten aansluiten, worden meer nummers onder 14 050 gebracht, te starten bij de DIA.

Het KCC-project kent twee fasen. De eerste fase is dat het KCC wordt opgebouwd. De groeikern is bij de DIA, omdat daar nu al de meeste klantcontacten binnenkomen. Kennismanagement, passende ICT faciliteiten en goed voorbereide medewerkers zijn de eerste prioriteiten. Op 1 juli moet het KCC zover staan dat andere diensten ook kunnen aansluiten. Voor de datum van 1 juli betreft het de volgende onderwerpen: algemene vragen en vragen over burgerzaken en belastingen. Essentieel is dat in het Contact.STAD echt gestuurd wordt op het klantproces, klantcontact wordt dan ook als een proces ingericht met het bijbehorende meetinstrumentarium (sturing op kwaliteit en coaching van medewerkers).

Na 1 juli 2012 kunnen andere producten en diensten in het gemeentelijke KCC worden ondergebracht. Dit is de tweede fase in het project dat eind 2013 dient te worden afgerond.

Belangrijk aspect in dit traject is de aansluiting bij de organisatieontwikkeling en specifiek de ontwikkeling naar een Shared Service Centre (SSC). Met name laatstgenoemde is in veel opzichten een vergelijkbare ontwikkeling, maar er zijn ook verschillen: de belangrijkste is dat het KCC zich richt op het

Collegedebrief - Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en ...

Bladzijde 5 van 7
Onderwerp Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en vooruitblik 2012

primaire proces van de gemeente – dienstverlening aan burgers – waar het SSC zich richt op de interne dienstverlening.

Kanaalsturing & e-dienstverlening

Kanaalsturing zal er toe moeten leiden dat we, naast het eigen kanaal van voorkeur, de burger stimuleren het voorkeurskanaal van de gemeente te gebruiken. We willen zoveel mogelijk sturen op het internet kanaal waar dat kan en de overige, meer persoonlijke kanalen waar dat moet. Dit doen we door bewuste inzet van media, schrappen van telefoonnummers, meer op afspraak werken en dergelijke.

Voor het kanaal internet willen we toe naar verdere optimalisatie, voor zowel de content, de gebruiksvriendelijkheid van de site en de uitbreiding van onze e-diensten.

Overige activiteiten

Naast bovengenoemde speerpunten zal Stad & Stadhuis in 2012, om de realisatie van de doelstellingen uit de visie te kunnen toetsen, wederom een aantal onderzoeken uitvoeren. Op de rol staan:

- een mystery e-mailonderzoek. Hiermee meten we of de aanbevelingen van voorgaande jaren tot verbetering hebben geleid
- een klanttevredenheidsonderzoek telefonie. Dit onderzoek kan worden beschouwd als de nulmeting voor de KCC ontwikkeling.
- een tweede deelname aan 'Bouwen aan Brieven' (een interactieve manier om de kwaliteit van brieven te meten en te verbeteren op basis van input van burgers). Hierna wordt bepaald of en hoe we met dit onderzoek verder gaan.
- een klanttevredenheidsonderzoek balie bij de belangrijkste publieklocaties (DIA, RO/EZ, Sozawe en HVD).
- een zgn. usability-onderzoek naar het gebruik en de gebruiksvriendelijkheid van de website, mede gebaseerd op input van bezoekers van de site. Zo krijgen we een beeld of de verbeterde site ook als zodanig wordt ervaren.

Daarnaast nemen we, zoals eerder gememoreerd, deel aan het Europese project Opening up. Opening Up is een Europees Interreg IV B project dat gaat over sociale netwerken, open data en dienstverlening. De gemeente Groningen is trekker van een van de deelprojecten, dat gaat over de relatie met de burger. Daarbij gaat het over de inzet en het gebruik van sociale media voor dienstverlening en participatie. In het project kan ervaring gedeeld worden over de toepassing van crowdsourcing, apps en mobiele websites. In overleg met de internationale partners zullen pilots worden ontwikkeld, waarbij het er met name om gaat van elkaar te leren, goed te weten wat er elders al gebeurt en vooral samen te werken.

Collegedebrief - Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en ...

Bladzijde 6 van 7
Onderwerp Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en vooruitblik 2012

Binnen de gemeente gebeurt al het en ander op het gebied van social media en binnen dit project worden al deze activiteiten bij elkaar gebracht. Het doel is om vanuit het beeld van één gemeente Groningen (in relatie tot de KCC ontwikkeling en de visie op dienstverlening) vooral een geïntegreerde aanpak te ontwikkelen.

3. Samenwerking UWV in relatie tot de KCC ontwikkeling

Bij de visievorming rond het KCC traject is uitgebreid gebruik gemaakt van de kennis en ervaring die andere organisaties die ons voorgingen, hebben opgedaan. Zo hebben we op 22 september 2011 een expertmeeting georganiseerd waarbij organisaties als DUO, UWV, de gemeente Enschede en de belastingdienst ons adviseerden over de route en de te vermijden valkuilen.

Een organisatie die voor Groningen een meer dan speciale betekenis heeft in deze context, is het UWV. Immers, het UWV ondersteunt met haar KCC al één van de gemeentelijke diensten, nl. SOZAWE. Het UWV heeft aangegeven bereid te zijn Groningen op weg te helpen in de vorming van het KCC.

Dit heeft er onder meer toe geleid dat we een projectleider van het UWV inzetten om de KCC ontwikkeling in de gemeente verder vorm te geven. Ook hanteren we dezelfde kaders als het UWV: de KCC ontwikkeling die de gemeente voorstaat is gebaseerd op het landelijke model Antwoord[®], een model dat gemeenten helpt bij de opzet en het bouwen aan klantcontact. Antwoord[®] is gebaseerd op de principes van het internationale COPC model dat door het UWV wordt gebruikt. Kortgezegd gaat het er in beide modellen om dat klantcontact als een proces wordt beschouwd, met een strakke sturing op het gewenste resultaat.

In eerdere instantie is al onderzocht of de gemeente gebruik kon maken van de ICT voorziening die het KCC UWV gebruikt, maar dat bleek niet het geval te zijn. Het systeem van het UWV is door het UWV zelf ontwikkeld en daardoor niet eenvoudig voor andere processen in te zetten. Dit geeft tegelijkertijd ook het antwoord op de vraag of het mogelijk is de ondersteuning van het KCC uit te breiden: het antwoord is dat dit op korte termijn niet haalbaar is. Belangrijke verschillen tussen UWV en gemeente zijn de pluriformiteit van de gemeentelijke dienstverlening ten opzichte van de relatieve uniforme processen die het UWV ondersteunt. Verder kent het UWV een andere ontwerpkeuze: de frontoffice van het UWV is niet rechtstreeks verbonden met de achterliggende (SOZAWE)backoffice. De bereikbaarheid van backoffices is in de gemeentelijke KCC-vorming echter

Collegebrief - Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en ...

Bladzijde 7 van 7
Onderwerp Programma publieke dienstverlening, voortgang 2011 en vooruitblik 2012

wel een belangrijk uitgangspunt (mede ingegeven door het complexe werkveld van de gemeente).

Aanvullende informatie

In de visietrommel hebben we samenvattingen van de onderstaande onderzoeken voor u ter inzage gelegd:

- Klanttevredenheidsonderzoek balies 2011
- Managementrapportage mystery e-mailing Gemeente Groningen 2011

Ook treft u daar de jaarplannen publieke dienstverlening 2012 van de gemeentelijke diensten aan.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegebrief - Stand van zaken organisatieontwikkeling en cultuurverandering

Bestuursdienst

Afdeling Programmabureau Organisatieontwikkeling
Steller A. Cornelis
Onderwerp Stand van zaken organisatieontwikkeling en cultuurverandering

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 91 Bijlage(n) 1.

Ons kenmerk BD 12.3134301

Datum **21 JUN 2012** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

U heeft ons gevraagd om u voor elke vergadering van uw commissie Cultuurverandering over de actuele stand van zaken met betrekking tot organisatieontwikkeling en cultuurverandering schriftelijk te informeren. In deze brief zullen wij de voortgang van de belangrijkste punten op het gebied van de organisatieontwikkeling toelichten. Als basis dienen de aandachtspunten van uw commissie (brief van 18 augustus 2010).

1. Samenvatting

Gedurende de eerste helft van dit jaar hebben wij gebouwd aan één Groningen, één organisatie. Het GMT heeft in samenwerking met het GMO (vakdirecteuren) zijn visie op de organisatie geformuleerd. Deze dient als basis voor de kaders van alle programma's en ontwikkeltrajecten.

De vereiste voortgang wordt geboekt, de lopende trajecten verkeren alweer in een volgende fase. De focus heeft tot dusver gelegen op uitgangspunten en planvorming; de laatste maanden zijn vervolgstappen gezet waarbij wij ons veel meer richten op implementatie en incorporatie. Onderstaand lichten wij op een aantal onderwerpen de stand van zaken toe.

2. Bestuurlijke dienstverlening

Het proces (nieuwe) bestuurlijke dienstverlening is vereenvoudigd, gestandaardiseerd, en gedigitaliseerd, de hulpmiddelen zijn klaar, er is een begin gemaakt met het trainen van de organisatie: Wij denken dat het tijd is om het predicaat 'nieuw' van het traject bestuurlijke dienstverlening te vervangen. We staan aan het begin van een nieuwe fase, waarin de begeleiding van de betrokkenen die in het uitgerolde proces werken, de verankering van de werkwijze in de lijnorganisatie wat ons betreft centraal moet staan. Was de eerste fase er één van ontwikkelen en doen, de tweede fase is er één van doen en daarmee borgen. De bestuurlijke dienstverlening is daarmee een traject waarin 'ontwikkelen' en 'doen' hand in hand gaan. Omdat de praktijk doorgaans ingewikkelder is dan de theorie kunnen we door te 'doen' achterhalen of het bedachte tot de gewenste verbeteringen leidt.

Collegedebrief - Stand van zaken organisatieontwikkeling en cultuurverandering

Bladzijde
Onderwerp

2
Stand van zaken organisatieontwikkeling en
cultuurverandering

Dit is de reden dat we met u hebben afgesproken als pilot voor het meten van (cultuur-) verandering de bestuurlijke dienstverlening te nemen. We willen weten of de nieuwe werkwijze efficiënt en effectief is en tot een verbeterde dienstverlening leidt.

De nulmeting van dit onderzoek hebben we dit voorjaar uitgevoerd. De relevante resultaten zullen wij tijdens de raadscommissie Cultuurverandering aan u presenteren.

3. Burgerparticipatie / wijkgericht werken

De afgelopen weken is samen met de raads werkgroep Burgerparticipatie gewerkt aan een "Handboek" participatie. Hierin is vastgelegd welke methoden en instrumenten de Gemeente Groningen hanteert voor het betrekken van inwoners bij de gemeentelijke besluitvorming. De nieuwe participatie verordening beoogt hiervoor een juridisch kader te bieden, waarbij het college de opdracht krijgt burgerparticipatie structureel een betere plek te bieden binnen het overheidshandelen. Daarbij staan rechtszekerheid en duidelijkheid, maar ook flexibiliteit en maatwerk centraal.

Tevens verkennen wij op dit moment de mogelijkheden die social media bieden voor burgerparticipatie. Dit wordt in een apart project ondergebracht.

Wijkgericht werken is binnen de organisatie als een concreet programma benoemd en onlangs is er een programmamanager aangesteld. Wij zullen u in het najaar uitgebreid over de stand van zaken van dit programma informeren.

4. Omvorming van Bestuursdienst naar Concernstaf

In onze vorige brief hebben wij u laten weten waarom wij voornemens zijn om de Bestuursdienst om te vormen tot een Concernstaf en hoe dit aansluit bij de behoefte van het college en topmanagement naar meer strategische ondersteuning. Inmiddels is het ontwerpplan voor deze omvorming door het college goedgekeurd en ligt voor instemming en advies bij de Centrale Ondernemingsraad (COR). Wij zijn op dit moment bezig om een interne projectleider te werven die dit traject in een volgende fase begeleidt en een uitvoeringsplan opstelt.

5. Één Groningen, één organisatie

Het GMT opereert sinds juni voltallig. De laatste maanden is veel geïnvesteerd in de relatie en samenwerking met het middenkader. Deze samenwerking is onder andere belegd in het GMO (Groningen Management Overleg). Het GMO bestaat uit de ambtelijke top van de gemeentelijke organisatie; vakdirecteuren en programmamanagers. Niet alleen het GMO als geheel, maar ook de individuele leden zijn en voelen zich verantwoordelijk voor de totale organisatie. De gezamenlijkheid staat voorop, de functie in de lijn is daarvan een afgeleide. Het GMO vervult zowel richting bestuur als richting medewerkers een sleutelrol. Door samen richting te geven, zijn de leden van het GMO een voorbeeld voor alle medewerkers.

Het GMO is geen besluitvormend orgaan, maar geeft adviezen aan het GMT.

Recent zijn de visie op de organisatie en de kernwaarden geformuleerd gezamenlijk met GMT en GMO geformuleerd. De komende tijd worden de kernwaarden verder uitgewerkt binnen de vakdirecties waardoor ook de basis van de organisatie

Collegebrief - Stand van zaken organisatieontwikkeling en cultuurverandering

Bladzijde 3
Onderwerp Stand van zaken organisatieontwikkeling en cultuurverandering

betrokken wordt. De visie en de kernwaarden zijn tevens de basis voor het gemeenschappelijke profiel van de Groninger leidinggevende. Hier wordt naast de resultaatgebieden sterk ingestoken op houding en gedrag.

Verder wordt het principe van meervoudig sturen meer vorm en inhoud gegeven. Zichtbare resultaten ervaren wij hier in de vernieuwde aanpak van de 12 portefeuilleoverleggen tussen ambtelijke organisatie en bestuur. Bewust is hier gekozen voor de scheiding tussen proces en inhoud. De PO's worden nu over de vakdirecties heen bemenst waardoor de samenwerking versterkt wordt.

6. Programma Organisatieontwikkeling

De verbinding van alle ontwikkeltrajecten is belegd bij het programma organisatieontwikkeling. Het programma gaat uit van een aantal richtinggevende doelen voor de beoogde veranderingen in onze organisatie. Om deze doelen te realiseren is het voorstel langs 2 lijnen te werken. De ene lijn is vanuit een specifieke veranderaanpak, die erop is gericht om een andere manier van werken te realiseren. Bakens voor deze aanpak zijn: Duidelijkheid, Dialoog en Doen. De tweede lijn is de initiërende en ondersteunende rol van het programma O.O. waar het gaat om de verbinding en samenhang in alle veranderingen met betrekking tot de inrichting van de organisatie. Daarom is er een verbindingsgroep ingesteld. Alle programmamanagers van de organisatie maken hiervan deel uit. Daarnaast worden er vanuit het programma O.O. een aantal ondersteunende teams opgezet bestaande uit medewerkers uit de verschillende vakdirecties om de veranderingstrajecten vanuit de "één-organisatie-gedachte" te ondersteunen.

Onze initiatieven moeten leiden tot een initiatiefrijke, proactieve organisatie. Een organisatie die zich bewust is van de behoeften en wensen van haar burgers en bestuurders en daar met haar dienstverlening adequaat en creatief op weet in te spelen. Dat is een andere manier van werken, van omgang met elkaar en met onze omgeving.

Het gewenste effect daarvan is een hoge waardering van bestuurders en burgers voor de ambtelijke organisatie. Een bruisende organisatie die dat kan overdragen en uitdragen aan de stad

7. Publieke Dienstverlening

We zijn druk bezig de speerpunten voor 2012, de vorming van één Klantcontactcentrum (KCC), de verdere uitbreiding van e-dienstverlening en kanaalsturing verder gestalte te geven. Na vaststelling van het ontwikkelplan KCC zijn wij nu in afwachting van het advies van de COR op dat ontwikkelplan. Parallel daaraan treffen wij nu de voorbereidingen om vanaf 1 juli alvast op de KCC-manier te gaan werken (voor het gebruiksgemak van de burger hebben we al 3 publieksnummers samengevoegd tot het centrale telefoonnummer 14 050, we registreren dan alle binnenkomende vragen, zodat we daarop kunnen sturen. We proberen waar dat mogelijk is, de vraag van de burger direct af te handelen, onze ambitie ligt bij 50% directe afhandeling). Daarnaast zijn de volgende activiteiten van Stad & Stadhuis relevant:

- We hebben onderzoek gedaan naar hoe onze burgers de vernieuwde website ervaren.

Collegebrief - Stand van zaken organisatieontwikkeling en cultuurverandering

Bladzijde 4
Onderwerp Stand van zaken organisatieontwikkeling en cultuurverandering

- We hebben het klanttevredenheidsonderzoek publiekslocaties net afgerond. Ook daarover zult u via de reguliere voortgangsrapportage worden geïnformeerd.
- De pilot webmonitoring, waarover wij u in de vorige voortgangsbrief hebben geïnformeerd, wordt binnenkort afgerond. In deze pilot 'luisteren' we naar wat over ons gezegd wordt op de diverse social media kanalen. De informatie die we daaruit verkrijgen, gebruiken we om te bepalen hoe we als Gemeente Groningen willen opereren op dit kanaal, binnen de reeds door u vorig jaar vastgestelde kaders op gebied van burgerparticipatie/social media. 'Webcare' is hierbij de courante term.

8. Interne Dienstverlening (PIJOFACH)

De vorming van het gemeentelijke Shared Service Center (SSC) is een organisatieontwikkeling die meer dan 800 medewerkers zal raken. Wij hebben u in onze vorige brief geïnformeerd, dat het Koepelplan voor instemming en advies bij de Centrale Ondernemingsraad (COR) ligt. De medezeggenschap heeft in overleg met de bestuurder besloten om op onderdelen alvast positief te adviseren; het overkoepelend advies zal naar verwachting in juni worden opgeleverd. Inmiddels is begonnen met de werving van de toekomstige vakdirecteuren van het SSC. Tevens zijn trekkers benoemd die de transitie van de afzonderlijke "letters" PIJOFACH naar het SSC zullen realiseren.

Tot slot

In de vorige raadscommissie Cultuurverandering van 11 april jl. is de spankracht van de organisatie herhaaldelijk aan bod gekomen. Wij willen u verzekeren dat wij alle ontwikkelingen ook vanuit dit oogpunt aandachtig volgen. Wij hebben ervoor gekozen om geen nieuwe grote projecten op te pakken, maar juist te focussen op de verdiepingsslag van de lopende trajecten. Op deze manier kunnen wij niet alleen de spankracht beheersen, maar ook borgen dat de ingezette vernieuwingen ook aan de basis van de organisatie hun beslag krijgen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegedebrief - Stand van zaken organisatieontwikkeling en cultuurverandering

BIJLAGE

PLANNING ORGANISATIE ONTWIKKELING

2 ^e Kwartaal 2012	<ul style="list-style-type: none"> - Concern-organisatieontwikkeling: programmaplan OO vaststellen en bespreken met COR - Concern-organisatieontwikkeling: bezuinigingsrapportage 2012-1 in Raadscommissie F&V en Raad - Concern-organisatieontwikkeling: bezuinigingsrapportage 2012-2 in PO, GMT en College en Raad - Concern-organisatieontwikkeling: start uitvoeringsplan Concernstaf - Concern-organisatieontwikkeling: vaststellen visie door GMT & GMO - Concern-organisatieontwikkeling: projectplan HRM opstellen en mogelijk (delen) vaststellen, bespreken met COR - Concern-organisatieontwikkeling: professionalisering PO's - Concern-organisatieontwikkeling: uitvoering Leerplan Bestuurlijke dienstverlening - Concern-organisatieontwikkeling: benoeming projectleider HRM - Concern-organisatieontwikkeling: 2^e GMO - bijeenkomst - Toekomst Brandweer: projectplan regionalisering in bestuurscommissie regionale brandweer en GHOR - Toekomst Brandweer: inventarisatie financiën, personeel en ICT alle gemeenten - PIJOFACH: start werving vakdirecteuren SSC - PIJOFACH: start lettervoorbereidingen - Stad & Stadhuis: opstellen uitvoeringsplan KCC - Stad & Stadhuis: adviesaanvraag bij COR over KCC (uitvoeringsplan) - Stad & Stadhuis: aansluitplan Milieudienst/Stad.Beheer - Stad & Stadhuis: implementatie systeem inclusies trainingen - Stad & Stadhuis: vaststelling verdieping rekenmodel door GMT - HNW: ontwikkelen kaders HRM, vastgoed, huisvesting en ICT - HNW: Opstellen plan van aanpak Het Nieuwe Werken - Decentralisaties: Inspraak en externe consultatie visie decentralisaties - Decentralisaties: advies & besluitvorming beleidsdocument WWNV (afhankelijk van besluitvorming Rijk) - Decentralisaties: oplevering IST-situatie t.b.v. nieuwe jeugdstelsel - Decentralisaties: start onderzoek 'stapelning' verschillende regeling i.v.m. decentralisaties - Decentralisaties: informatiefase COR - Stad.Beheer: opleveren uitvoeringsplan - Stad.Beheer: vaststellen uitvoeringsplan in GMT, College - Stad.Beheer: uitvoeringsplan bespreken met COR - VTH: oriëntatie bundeling VTH-taken
3 ^e Kwartaal 2012	<ul style="list-style-type: none"> - Concern-organisatieontwikkeling: start trainingen leidinggevenden - Concern-organisatieontwikkeling: afsluiten programma bestuurlijke dienstverlening, overdracht naar de lijn. - Concern-organisatieontwikkeling: adviesfase Concernstaf - Concern-organisatieontwikkeling: 3^e GMO - bijeenkomst - Concern-organisatieontwikkeling: HRM: concernbreed opleidingsplan - Concern-organisatieontwikkeling: 1^e contouren inrichtingsprincipes gemeentelijke organisatie - Concern-organisatieontwikkeling: opleveren uitvoeringsplan concernstaf - Concern-organisatieontwikkeling: bezuinigingsrapportage 2012-3 in PO, GMT en College en Raad - Concern-organisatieontwikkeling: bezuinigingsrapportage 2012-2 in Raadscommissie F&V en Raad - PIJOFACH: start implementatie eerste letters - Decentralisaties: Vaststelling integrale visie & strategie en (aanpassing) planning - Decentralisaties: WWNV: voorgenomen besluit tot reorganisatie in GMT, College en COR - Decentralisaties: Visievorming nieuwe Jeugdinstelsel (regionale samenwerking) - Decentralisaties: Besluitvorming invoering AWBZ begeleiding per 1-1-2013 (afhankelijk van wetgevingstraject) - Decentralisaties: WWNV: hervorming Sozawe-iederz - Stad & Stadhuis: Contact.Stad live - HNW: ontwikkelen en vaststellen kaders HRM, vastgoed, huisvesting en ICT - HNW: Opstellen en vaststellen plan van aanpak Het Nieuwe Werken - Stad.Beheer: besluitvorming en start implementatie

Collegedebrief - Stand van zaken organisatieontwikkeling en cultuurverandering

4 ^e Kwartaal 2012	<ul style="list-style-type: none"> - Concern-organisatieontwikkeling: implementatie Concernstaf - Concern-organisatieontwikkeling: 4^e GMO bijeenkomst - Concern-organisatieontwikkeling: managementbijeenkomst - Concern-organisatieontwikkeling: besluitvorming uitvoeringsplan concernstaf - Concern-organisatieontwikkeling: bezuinigingsrapportage 2012-4 in PO, GMT en College en Raad - Concern-organisatieontwikkeling: bezuinigingsrapportage 2012-3 in Raadscommissie F&V en Raad - Toekomst Brandweer: principebesluit V en GR + vaststelling - Toekomst Brandweer: opstellen ontvechtingsplannen - Toekomst Brandweer: - PIJOFACH: implementatie overige letters - Decentralisaties: vaststellen verordeningen - Decentralisaties: contracten AWBZ begeleiding nieuwe aanvragen (afhankelijk van wetgevingstraject) - Decentralisaties: WWNV: hervorming Sozawe-iederz - Stad.Beheer: start implementatie
1 ^e Kwartaal 2013	<ul style="list-style-type: none"> - Concern-organisatieontwikkeling: bezuinigingsrapportage 2012-4 in Raadscommissie F&V en Raad - Concern-organisatieontwikkeling: concernstaf in bedrijf - Toekomst Brandweer: opstellen ontvechtingsplannen - PIJOFACH: facilitair en DIV in bedrijf - PIJOFACH: implementatie overige letters - Decentralisaties: WWNV: ingevoerd - Decentralisaties: AWBZ begeleiding nieuwe aanvragen ingevoerd (afhankelijk wetgevingstraject) - Stad.Beheer: in bedrijf
2e kwartaal 2013	<ul style="list-style-type: none"> - Toekomst Brandweer: besluitvorming opheffing overdracht gemeentelijke brandweer
3e kwartaal 2013	
4e kwartaal 2013	<ul style="list-style-type: none"> - Toekomst Brandweer: overdracht personeel en materieel - Toekomst Brandweer: vaststelling nieuwe GR in alle gemeenten
1e kwartaal 2014	
2e kwartaal 2014	<ul style="list-style-type: none"> - Toekomst Brandweer: vaststellen nieuwe begroting V en GR

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

MEMO

Griffie

Aan	Commissie Cultuurverandering
Van	
Afdeling	Griffie
CC	
Datum	28 juni 2012
Onderwerp	Strategische visie <i>on hold</i> ?

Geachte leden van de commissie Cultuurverandering,

De raad heeft op 22 februari jl aan de griffie de opdracht gegeven om in samenspraak met de ambtelijke organisatie vóór de zomer een plan van aanpak aan te leveren voor de ontwikkeling van een strategische visie Groningen 2032. Tegelijk gaf de raad zichzelf de opdracht om per fractie in een A4-tje de eigen visie te verwoorden op de komende decennia.

De griffie is met de opdracht aan de slag gegaan. Op basis van de gevoerde discussie in commissie en raad en geïnspireerd door strategische visies van en een werkbezoek aan andere steden zijn wij samen met de één van de ambtelijke beleidsmedewerkers voorlopig tot bijgaand concept gekomen.

Daarnaast is van de meeste raadsfracties de toegezegde visiebijdrage ontvangen, al werd de deadline van 15 mei door de meesten niet gehaald. Van één fractie hebben we niets ontvangen. Omdat de visies nogal van elkaar verschilden qua karakter is het ons (nog) niet gelukt ze tot één geheel samen te voegen, en zijn ze als losse documenten toegevoegd.

Al werkende weg zijn we als griffie echter steeds meer gaan twijfelen aan de haalbaarheid van het project. Daarvoor zijn vier redenen aan te dragen:

1. Economische en politieke situatie. Stad en gemeente bevinden zich in zwaar weer. Er moeten belangrijke keuzes gemaakt worden en iedereen staat op scherp. Dat is niet de ideale situatie om eens met de benen op tafel te brainstormen over 2032. Een strategische visie moet een breed gedragen document van de hele stad zijn, zich concentrerend, niet op wat verdeelt maar wat verbindt, waarover je het met elkaar eens bent. Op dit moment lijkt het er echter op dat de politieke tegenstellingen zich juist aan het verscherpen zijn. Aan de andere kant kan het samen werken aan een strategische visie die 'scherpe kantjes' er natuurlijk ook wat af halen. Maar of dat waarschijnlijk is...

2. Druk op de gemeentelijke organisatie. De gemeentelijke organisatie staat op dit moment flink onder druk door m.n. de bezuinigingen in de stad en op het ambtelijk apparaat. Daarnaast vraagt de beweging naar 'één Groningen, één organisatie' ook de nodige aandacht. Al meerdere keren heeft de raad gevraagd of het allemaal nog 'behapbaar' is, en heeft het college aangegeven dat het 'soepbord nu wel vol' begint te raken. Het is de vraag of het verstandig is om een zo intensief traject als de ontwikkeling van een strategische visie in deze situatie met de organisatie in te gaan.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

3. Financiën. Een compleet financieel plaatje hebben we nog niet, maar duidelijk is wel dat bijv. het vrijmaken van ambtelijke capaciteit, de inhuur van externe deskundigen en de nodige PR-activiteiten flink meer dan honderdduizend euro gaan kosten. Bij alle bezuinigingen die in deze krappe tijden moeten worden doorgevoerd is dat veel geld.

4. Draagvlak. Voor het slagen van een dergelijk traject is een breed draagvlak onder raad en college onontbeerlijk. Bij het aanvaarden van het voorstel in februari was het draagvlak nog niet zo groot (er waren 15 tegenstemmen, dwars door coalitie en oppositie heen), maar we beoogden met ons plan van aanpak dat te vergroten. Maar vooral door het genoemde onder 1 zie ik dat bij nader inzien nog niet gebeuren. Het feit dat de griffie nogal moeizaam de toegezegde visies van de fracties (ook de aanvankelijke voorstanders) binnenkreeg versterkte dat gevoel.

Alles overziende ben ik in samenspraak met de gemeentesecretaris tot de conclusie gekomen dat ik u beter kan voorstellen om het traject voorlopig 'on hold' te zetten en de beslissing om alsnog over te gaan tot de ontwikkeling van een strategische agenda over te laten aan de nieuwe raad 2014-2018. Mocht u daar anders over denken, dan hoor ik dat uiteraard graag.

Met vriendelijke groet,

Drs. A.G.M. (Toon) Dashorst
Griffier

Bijlagen:

1. Concept plan van aanpak strategische visie 'Op weg naar een Groninger Wensbeeld 2032'
2. De strategische visie van negen raadsfracties
3. Verslag in staccato van een werkbezoek aan de gemeenten Enschede en Deventer

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 1: concept plan van aanpak

Op weg naar een Groninger Wensbeeld 2032

Plan van aanpak voor de ontwikkeling van een zogenoemde 'strategische visie'

Overzicht

- I. Aanleiding plan van aanpak
- II. Doelstelling plan van aanpak
- III. Wat voor visie moet het worden?
- IV. Projectorganisatie
- V. Deadline en fasering
- VI. Menskracht en financiën

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 1: concept plan van aanpak

I. Aanleiding plan van aanpak

Op 22 februari 2012 nam uw raad het volgende besluit:

- I. de raadsfracties te verzoeken vóór 15 mei 2012 elk in één of anderhalve A4 in hoofdlijnen de voor hen belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen en de gevolgen hiervan voor de periode tot 2032 te verwoorden
- II. de Griffie te verzoeken, met inachtneming van de door de fracties aangeleverde visie, in samenspraak met de ambtelijke organisatie, een plan van aanpak op te stellen, en dit voor de zomer 2012 ter vaststelling aan de raad voor te leggen; hierin moet ook aandacht worden gegeven aan de financiële consequenties

Dit besluit werd genomen op basis van een voorstel van het presidium naar aanleiding van een discussienotitie van de griffie. Deze notitie - over nut en noodzaak van het ontwikkelen van een nieuwe strategische visie voor de lange termijn - is in eerste termijn besproken in de commissie Cultuurverandering van 16 november 2011.

In de besluittekst die door het presidium aan de raad werd voorgelegd was alleen sprake van een verzoek aan de griffie (het huidige II), maar dit is bij amendement van D66 aangevuld met een verzoek aan de raadsfracties (het huidige I). Verder stelde het presidium voor om te besluiten 'in principe over te gaan tot ontwikkeling van een nieuwe strategische visie voor de lange termijn' – maar deze zinsnede is in de uiteindelijke besluittekst komen te vervallen. Er moet nu eerst een plan van aanpak worden opgesteld, en op basis daarvan kan dan worden besloten of er al dan niet een strategische visie moet worden ontwikkeld.

II. Doelstelling plan van aanpak

Uw raad was alles behalve eensgezind over nut en noodzaak van het ontwikkelen van zo'n visie. Het voorstel werd uiteindelijk aangenomen, maar wel met 15 stemmen tegen, waarbij de tegenstemmen zowel uit de coalitie als de oppositie kwamen. Wil er straks met succes gewerkt worden aan het opstellen van zo'n strategische visie, dan lijkt een breder draagvlak binnen de raad gewenst. Als een groot deel van de raad nu al negatief tegenover het project zelf staat, is de kans groot dat het resultaat van het project straks ook niet breed gedragen zal worden – en dan kun je er waarschijnlijk beter niet aan beginnen. Het eerste doel van dit plan van aanpak zal daarom zijn om het draagvlak binnen de raad voor het project te vergroten.

Het meest genoemde argument tegen een strategische visie was: het wordt *óf een veel te algemeen stuk* waar niemand tegen kan zijn, maar waar je ook niets voor koopt, *óf een dusdanig geprononceerd stuk* dat daarmee per definitie niet door de hele stad gedragen wordt en vanwege wisselende politieke verhoudingen slechts een beperkte houdbaarheidsdatum heeft. Met het oog op genoemde draagvlakverbreding is de uitdaging voor dit plan van aanpak, duidelijk te maken dat er een derde weg is, tussen 'te algemeen' en 'te geprononceerd'.

Voor het overige beoogt dit plan van aanpak te doen wat van een plan van aanpak mag worden verwacht: het doen van voorstellen met betrekking tot het proces, inclusief de verantwoordelijkheden die daarbij horen en de financiële consequenties van dien. Ook hierbij zal de verwerving van een zo groot mogelijk draagvlak meespelen: het proces moet tot de verbeelding spreken en tegelijk zo min mogelijk energie en geld kosten.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 1: concept plan van aanpak

III. Wat voor visie moet het worden?

Het raadsvoorstel uit november 2011 definieert een strategische visie als volgt:

*“Een strategische visie bedoelt samenhang te brengen in het beleid van de gemeente zodat er richting aan kan worden gegeven.
Het is een soort paraplu waaronder diverse deelvisies hangen, die samen werken aan hetzelfde toekomstbeeld.
Zo wordt een scherp beeld neer gezet van de identiteit die wordt nagestreefd.
Antwoord moet worden gegeven op vragen als: wat voor gemeente willen wij zijn, wat zijn onze belangrijkste opgaven, en hoe onderscheiden wij ons van andere gemeenten.”*

Het aanvaarde amendement van D66 zegt

*“dat een strategische visie vooral betrekking moet hebben op langetermijnontwikkelingen rond bijvoorbeeld bevolkingsgroei, arbeidsmarkt, regio, gezondheid, sociaal domein en cultuur”-
“relatief autonome en relatief beperkt stuurbare ontwikkelingen (...) die echter wel bepalend zijn voor bestuurlijke keuzes”,
als een kader dat “bij kan dragen om ‘door de bomen het bos te blijven zien’ en de specifiek Groningse beleidselementen in beeld te houden.”*

Uit de gevoerde discussie zijn van belang verder de volgende elementen:

- het moet niet een te algemeen stuk worden, maar ook niet te geprononceerd
- het moet de gemeenschappelijk ervaren problemen voor de komende tijd in kaart brengen
- het mag ook niet bij alleen probleembeschrijving blijven steken
- het gaat erom dat je een beeld schetst van waar je met elkaar als stad heen wilt de komende tientallen jaren
- het gaat niet alleen om het resultaat (de visie) maar ook om het proces: dat biedt kansen voor burgerparticipatie.

Op basis van deze elementen kunnen in elk geval de volgende piketpaaltjes worden geslagen:

- de strategische visie heeft weliswaar een paraplu-functie, maar moet geen optelsom worden van vigerende kader- en beleidsnota's; als je stemde *tegen* zo'n kadernota kun je moeilijk *voor* een strategische visie stemmen waarin die kadernota is verwerkt; **een strategische visie vloeit niet voort uit huidige kader- en beleidsnota's, maar eerder andersom: nieuw op te stellen kader- en beleidsnota's vloeien straks voort uit de strategische visie, die als een soort inspiratiebron gaat fungeren**
- de strategische visie wordt geen vervolg op 'het stedelijk alternatief' uit 2000; dat document werd opgesteld om rijks gelden in het kader van het Stedenbeleid te verwerven en was nadrukkelijk politiek-bestuurlijk van karakter; waar het nu om gaat is het opstellen van een soort stedelijk droombeeld voor 2032, op basis waarvan vervolgens in de loop van de tijd politiek-bestuurlijke keuzes kunnen worden gemaakt; oftewel: **niet een visie van de politiek voor de stad, maar meer een visie van de stad voor de politiek**

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 1: concept plan van aanpak

interactief

Dat laatste impliceert dat het om een proces gaat waarin de hoogste treden van de participatieladder worden beklommen. Het streven moet zijn om in een interactief proces tussen college, raad, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en stadgers te komen tot een wensbeeld dat in de stad breed gedragen wordt. Natuurlijk heeft de politiek het laatste woord, maar eigenlijk moet de politiek zich bij voorbaat committeren aan de uitkomsten van het interactieve traject (waaraan men zelf actief heeft deelgenomen) en ernaar streven om vanuit een stadsbreedgedragen wensbeeld te komen tot een unaniem, dus raadsbreed gedragen besluit. Soortgelijke trajecten in andere steden wijzen uit dat dit absoluut mogelijk is.

niet het hoe maar het wat

Dit betekent dat je op zoek moet niet naar wat verdeelt, maar naar wat verbindt, waarover je het met elkaar eens bent. Grote politieke discussiepunten zoals Forum, RegioTram en Meerstad zouden eigenlijk even tussen haakjes geplaatst moeten worden. Sowieso dient het gesprek zich te concentreren op het 'wat' en veel minder of niet op het 'hoe'. Het gaat dus niet over de tram maar over bereikbaarheid, niet over het forum maar over cultuur, niet over Meerstad maar over woningbouw.

wensbeeld

De vraag is wel of de term 'strategische visie' in dit stadium de lading dekt. Het stuk waar het nu over gaat vormt eigenlijk meer de *basis* voor een later op te stellen, meer politiek-bestuurlijk getinte strategische visie. Voorstel is daarom in dit stadium verder te spreken over 'Groninger wensbeeld 2032'.

waarde

Maar wat is de waarde van zo'n *Groninger wensbeeld 2032*? Waarom zou je zo'n groots en arbeidsintensief traject starten als het uiteindelijk toch een vrij algemeen, nog weinig concreet verhaal oplevert?

1. als je het goed doet, vergroot het de betrokkenheid van de burgers en instellingen bij de gemeentelijke politiek en daarmee het vertrouwen in de overheid; je moet dan wel echt het gevoel geven dat je luistert, dat de inbreng vanuit de stad serieus wordt genomen
2. je activeert een heleboel kennis en kunde in de stad, waar je ook in het vervolg op kunt terugvallen; steeds meer wordt duidelijk dat de gemeente niet meer overal het antwoord op heeft en dat er buiten de gemeente heel veel kennis is waar je alleen maar tot je eigen schade aan voorbij kunt gaan
3. als je mensen / instellingen om advies vraagt en daar ook echt iets mee doet, zijn ze eerder bereid om ook zelf hun steentje bij te dragen t.a.v. de uitvoering van beleid
4. je zet met elkaar als stad en gemeente een stip op de horizon waar je je bij alle verschil van inzicht toch steeds weer samen op kunt oriënteren en aan kunt spiegelen; een inspiratiebron voor gemeentelijk beleid en voor je contacten met burgers en instellingen
5. je positioneert je als gemeente naar buiten toe, je laat zien wat voor gemeente je wilt zijn, waar je voor wilt staan, wat je wilt ontwikkelen, welke kant je op wilt; dat kan belangrijk zijn in contacten met bijv. provincie en rijk, zeker als het gaat om het genereren van subsidies en bijdragen

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 1: concept plan van aanpak

vervolg

En hoe voorkom je vervolgens dat het een fraai document wordt waar de politiek verder niets mee doet? Want als dat vooruitzicht is, zul je weinig mensen en organisaties warm krijgen om aan de ontwikkeling van zo'n stuk een bijdrage te leveren. Het volgende wordt voorgesteld:

- bij de vaststelling van het wensbeeld voert de raad een heet-van-de-naald-debat over de implicaties daarvan voor de te voeren politiek in de komende jaren
- de politieke partijen die nu in de raad zitten verplichten zich bij voorbaat om in hun verkiezingsprogramma nadrukkelijk in te gaan op het *Groninger wensbeeld 2032*; aan het eind van de verkiezingscampagne organiseert de griffie een debat tussen alle deelnemende partijen die minimaal twee pagina's tekst in hun programma aan dit wensbeeld hebben gewijd
- aan de formateur van een nieuw college wordt dringend verzocht het *Groninger wensbeeld 2032* als uitgangspunt te nemen voor het te schrijven collegeprogramma; in het debat bij de presentatie van het nieuwe college kan dan de confrontatie gezocht worden tussen het collegeprogramma en het wensbeeld
- overwogen kan worden om in de nieuwe raadsperiode alsnog een politiek-bestuurlijke strategische visie op basis van het *Groninger wensbeeld 2032* te ontwikkelen; dit hangt af van de debatten die dan al over dit wensbeeld gevoerd zijn en de daarop gebaseerde inschatting of een langetermijnvisie die op een breder draagvlak dan alleen de coalitiepartijen rust tot de mogelijkheden behoort

functie vigerende nota's

Zoals gesteld is het *Groninger wensbeeld 2032* geen samenvatting van het huidige beleid, maar dient het als inspiratiebron te gaan fungeren voor nieuw beleid. Dat betekent uiteraard niet dat het huidige beleid er niet meer toe doet. Naast alle discontinuïteit die er in de politiek is door wisselende samenstelling van raad en college is er ook altijd sprake van een zekere continuïteit. Een nieuwe raad en een nieuw college beginnen nooit bij nul, er wordt aangesloten bij wat er ligt en wat in gang gezet is, waarbij uiteraard nieuwe accenten worden gezet, maar slechts bij uitzondering besluiten worden teruggedraaid. Daarom is het wel goed om een synthese te maken van de vigerende kadernota's en beleidsdocumenten, als startpunt van en confrontatiemateriaal voor het interactieve proces.

visiedocumenten raadsfracties

Daarnaast heeft de raad besloten van alle fracties een kort visiedocument op te vragen. Je mag er immers vanuit gaan dat de zittende raad een zekere afspiegeling vormt van de Groninger bevolking, daarbij ook nog eens door die zelfde bevolking geroepen tot het uitzetten van lijnen voor de toekomst. De grootste gemene deler van deze documenten kan bij de hierboven genoemde beleidssynthese gevoegd worden, en heeft dezelfde functie in het traject op weg naar het *Groninger wensbeeld 2032*.

staat van stad en regio

Deze 'nulmeting' van huidig beleid en politieke toekomstvisies kan dan worden aangevuld met een 'staat van stad en regio', een soort combi van de gebruikelijke monitors met een prognose van de in het amendement genoemde "relatief autonome en relatief beperkt stuurbare ontwikkelingen".

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 1: concept plan van aanpak

Conclusie

Als antwoord op de vraag van dit hoofdstuk 'Wat voor visie moet het worden?' kan nu gesteld worden:

- Het gaat om een breed door burgers, bedrijven, instellingen en politiek in de stad gedragen wensbeeld van het Groningen van 2032
- Startpunt is het huidige langetermijnbeleid van de gemeente, de langetermijnvisies van de huidige raadsfracties en de 'staat van stad en regio'
- Het doel is een eerste antwoord te geven op geprognosticeerde ontwikkelingen en te dienen als inspiratiebron voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 en het daarna te ontwikkelen beleid voor de lange termijn

IV. Projectorganisatie

Wie wordt verantwoordelijk voor dit project? Gaat het college van B&W dit oppakken, ondersteund door de ambtelijke organisatie, of wordt het een project van de raad, ondersteund door de griffie? *Principieel* lijkt de laatste optie het meest wenselijk; immers, de raad vertegenwoordigt alle politieke stromingen, terwijl het college een coalitie vertegenwoordigt van slechts enkele politieke stromingen, waartegen ook oppositie wordt georganiseerd. Daarentegen is de eerste optie *praktisch* veel wenselijker; het college bestaat immers uit fulltime bestuurders en heeft een grote ambtelijke organisatie achter zich, terwijl de raad bestaat uit parttimers, ondersteund door een kleine griffie.

Voorgesteld wordt nu om te kiezen voor een coproductie van raad en college. De raad fungeert dan als opdrachtgever, het college als opdrachtnemer. Het college treedt in dezen dus niet op als politiek gremium en 'tegenover' van de raad, maar puur als uitvoerend orgaan namens de raad. Het formuleert in het stuk niet de eigen visie, die vervolgens moet worden verdedigd richting de raad, maar voert slechts de wensen van de raad uit.

Om deze gezamenlijkheid te borgen wordt de volgende projectorganisatie voorgesteld:

- stuurgroep (namens opdrachtgever): burgemeester (voorzitter, in zijn functie als voorzitter van de raad), en twee raadsleden (één uit de coalitie en één uit de oppositie), met als permanente adviseurs een wethouder, de gemeentesecretaris en de raadsgriffier.
- werkgroep (namens opdrachtnemer): wethouder (zelfde als in stuurgroep), medewerker strategie, medewerker 'harde' sector, medewerker 'zachte' sector, en medewerker communicatie, met als permanente adviseur medewerker griffie

De werkgroep zou maandelijks kunnen rapporteren aan de stuurgroep (inhoudelijk) en tweemaandelijks aan het college (proces, kwaliteit). De stuurgroep zou driemaandelijks kunnen rapporteren aan de raad (via de commissie Cultuurverandering).

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 1: concept plan van aanpak

V. Deadline en fasering

Om het brede, niet al te geprononceerde karakter van *het Groninger wensbeeld 2032* te borgen, is het van belang dat deze gereed is voordat de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 van start gaat. Daarmee wordt voorkomen dat dit document zelf onderwerp van politieke discussie wordt, terwijl de politiek juist wel de gelegenheid krijgt om op basis van de breed gedragen visie eigen accenten te zetten met betrekking tot de *verdere uitwerking* daarvan. Dit betekent dat het definitieve document aan de raad moet worden aangeboden en door de raad moet worden besproken vóór de zomervakantie van 2013, i.c. in de (reguliere) raad van juni 2013¹.

Voor het opstellen van de visie is dus een jaar beschikbaar – het vergaderseizoen 2012/2013. Dit zal moeten worden onderverdeeld in vier fasen:

- Fase 1: de verkenning (september / oktober 2012)
- Fase 2: de input (november / december 2012)
- Fase 3: de synthese (februari / maart 2013)
- Fase 4: de vaststelling (april / mei 2013)

Voorgesteld wordt om tussen de fasen 2 en 3 (i.c. in de maand januari 2013) een tussenevaluatie in te bouwen. Op basis daarvan kan dan de vervolgaanpak voor de fasen 3 en 4 worden 'gefinetuned' en vastgesteld.

Fase 1: de verkenning

Deze fase is bedoeld voor de eerder genoemde nulmeting. Deze zou moeten bestaan uit vier onderdelen:

- de huidige 'staat' van de stad
- het huidige beleid van de gemeente
- de huidige langetermijnvisie van de gemeentelijke politiek
- de verwachte ontwikkelingen voor stad en regio

Het derde onderdeel is reeds gereed en treft u als bijlage bij dit plan van aanpak aan: een samenvatting en analyse van de door de fracties aangeleverde A4-tjes.

Voor de huidige 'staat' van de stad zal een samenvatting moeten worden gemaakt van de meest recente monitors en onderzoeken die door, namens of binnen de gemeente zijn gehouden. Er moet in een paar A4-tjes een duidelijk beeld geschetst worden van hoe het er op dit moment voor staat met bevolkingsgroei, arbeidsmarkt, economie, gezondheid, leefbaarheid, huisvesting, sport, welzijn, onderwijs, cultuur e.d. binnen de stad (en de regio).

Daarnaast zal voor een nulmeting in kaart moeten worden gebracht wat het huidige beleid is van de Gemeente Groningen. Dit vraagt om een samenvatting (van eveneens slechts een paar A4-tjes) van de vastgestelde kaders voor de komende jaren op dezelfde beleidsterreinen als hierboven genoemd.

Tenslotte zullen de trends en ontwikkelingen in beeld moeten worden gebracht. Hiernaar zijn vast ook al de nodige onderzoeken verricht. Het is alleen zaak deze boven tafel te krijgen en publieksvriendelijk samen te vatten. Wellicht kunnen de partners van het Akkoord van Groningen hierbij behulpzaam zijn.

¹ De zomervakantie valt in 2013 vroeg, dus er zal in juli geen raadsvergadering meer zijn.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 1: concept plan van aanpak

De zo ontstane verkenning / nulmeting kan - tezamen met het programma van en de vraagstelling voor de inputfase - als startdocument voor het vervolg gaan fungeren. Het zal dan wel officieel door de raad moeten worden vastgesteld. Dat zou dan in de raad van 31 oktober moeten gebeuren. Vanwege de beperkt beschikbare tijd, het a-politieke karakter van het stuk en het werken met een stuurgroep vanuit de raad wordt voorgesteld aan te sturen op rechtstreekse aanlevering voor (de conformlijst van) de raad. Het zou mooi zijn als dit startdocument vervolgens in een kleine brochure wordt uitgegeven. Deze kan dan breed onder de bevolking worden verspreid (en natuurlijk op het internet worden geplaatst).

Fase 2: de input

De inputfase is de belangrijkste fase van het project. Op basis van het startdocument dat in de vorige fase is geproduceerd wordt 'de Stad' en 'de Stadjer' nu uitgenodigd aan te geven hoe Groningen anno 2032 er uit zou moeten zien. Nu bestaat de Stad en de Stadjer niet, dus het is zaak om door middel van een goede organisatie en een gericht uitnodigingsbeleid een zo representatief mogelijk beeld te krijgen van hoe er in de Stad wordt gedacht. Voorgesteld wordt om de input langs vier verschillende wegen te collecteren.

1. Organisatie van enkele Stadsdebatten cq. werkconferenties. Hiervoor worden belangrijke spelers in en rond de Groninger economie en samenleving uitgenodigd. Te denken valt aan de grote bedrijven/werkgevers en kennisinstellingen in de Stad, de Kamer van Koophandel, de Groninger City Club, de onderwijssector, organisaties op het gebied van welzijn, cultuur, sport en zorg, maar ook partners uit het noordelijke landsdeel (SNN, VGG etc), de Eems-Dollard-Regio en de Duitse steden waar we contacten mee hebben.
2. Organisatie van stadsdeelgesprekken. In samenwerking met de stadsdeelcoördinatoren worden per stadsdeel open avonden gehouden waar buurt- en wijkverenigingen, maar ook de individuele stadjes hun visie op het Groningen van de toekomst kunnen geven, al dan niet toegespitst op hun eigen leefomgeving
3. Organisatie van een onderwijsproject. Het is van groot belang om bij het nadenken over Groningen in 2032 ook die generatie te betrekken die dan bezig is zijn carrière en zijn zelfstandige leven in Stad op te bouwen, zeg maar de generatie die in '32 '32 is – de huidige achtste-groepers en brugklassers. Laat hen door middel van een onderwijsproject met elkaar creatief filosoferen over hoe zij de stad voor zich zien waar zij straks graag willen wonen en werken.
4. Openstellen van een emailadres (en een postbus?) voor schriftelijke bijdragen. Niet iedereen voelt zich happy op een massale bijeenkomst en kan daar zijn of haar ei kwijt. Er moet de mogelijkheid zijn om ook schriftelijk input te leveren. Duidelijk moet wel zijn dat niet iedereen die naar dit adres schrijft een inhoudelijke reactie krijgt en/of zijn of haar reactie één op één terugvindt in het uiteindelijke stuk.

Wat de vragen betreft die aan de Stad worden voorgelegd, die zouden heel basaal van karakter moeten zijn. Zoals:

- Wat zijn uw dromen met betrekking tot de toekomst van de stad Groningen?
- Wat is er nodig om deze dromen van u waar te maken?
- Hoe verhoudt Groningen zich anno 2032 t.o.v. de regio, de randstad en de oosterburen?
- Waarmee verdienen de Stadjes anno 2032 hun brood?
- Waarin onderscheidt Groningen zich anno 2032 t.o.v. vergelijkbare steden?
- Wat maakt Groningen anno 2032 tot een aantrekkelijke stad om te wonen en te werken?

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 1: concept plan van aanpak

Tussenevaluatie en vervolgaanpak

...

Fase 3: de synthese

...

Fase 4: de besluitvorming

...

VI. Menskracht en financiën

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 1: concept plan van aanpak

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

PARTIJ VAN DE ARBEID

Strategische visie

Groningen is de afgelopen jaren ingrijpend veranderd. Die verandering zijn voornamelijk positief. Economisch gaat het veel beter, de werkgelegenheid neemt toe en krijgt een ander karakter. Meer hooggeschoolde arbeid en minder productieve werk. En de productie die er is of komt is veel meer gespecialiseerd dan de massaproductie van voorheen. De universiteit en de hogescholen vragen om deze verandering en maken deze ook mogelijk. Dit vraagt om een goede visie op bedrijventerreinen en werkplekken. Maar ook om een visie op onderwijs. Van basisschool tot universiteit kan de Stad het onderwijs leveren. Maar doen we dat goed genoeg?

Naast die positieve ontwikkelingen moeten we erkennen dat de groep achterblijvers weliswaar kleiner wordt, maar ook steeds verder achterblijft. Niet alleen op het gebied van onderwijs en werk, maar ook op het gebied van gezondheidszorg. Deze kloof zal gedicht moeten worden. Dat zal via onderwijs moeten gebeuren. Weten we hoe we dit gaan doen?

Groningen is een jonge stad. Met name de universiteit en de hogescholen zorgen voor een bevolking die jonger is dan in andere steden. Dit vraagt om oplossingen in de hoek van de volkshuisvesting. We hebben behoefte aan meer eenpersoons wooneenheden. Ook de startersmarkt zal meer bediend moeten worden. Ook zal er, met name in de oudere wijken, stevig op duurzaamheid ingezet moeten worden. De vraag is wie dat gaat doen. Is dit aan de markt, aan de overheid, of aan een combinatie van beide?

Van het stadsbestuur zal tegelijkertijd meer en minder gevraagd worden. De trend is een terugtrekkende overheid, maar tegelijkertijd vragen we bij tegenslag wel een optredende overheid. Dit vraagt een bestuurlijke behendigheid die we nog niet in de vingers hebben.

Groningen ligt in een regio die krimpt. Dit, terwijl de Stad groeit. Deze problematiek zal gevolgen hebben op het gebied van vervoer en voorzieningen (scholen, gezondheidszorg, cultuur en recreatie) Deze gevolgen zullen onderkend moeten worden en een plaats moeten krijgen in het beleid.

Samenwerking is hierbij van groot belang. Samenwerking met ons omringende gemeentes. Samenwerking met andere bestuurslagen: de provincie, het rijk, maar ook in internationaal verband: de EU. En samenwerking met alle stadjes en bedrijven en instellingen in onze stad. Een continue dialoog over de koers en over ieders rol hierin is cruciaal. De Stad maken we samen.

Al deze ontwikkelingen vragen om een grondige herbezinning op de taken en de mogelijkheden van de gemeentelijke overheid. Er zullen grondige hervormingen nodig zijn. De vraag hoe deze eruit zullen moeten zien, moet op basis van bovenstaande ontwikkelingen beantwoord gaan worden.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

VVD

Input voor de strategische agenda

Om een strategische agenda voor de gemeenteraad te kunnen bepalen, is het belangrijk om aan te geven wat de belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen voor Groningen zijn. De fractie van de VVD geeft hieronder aan welke dat wat haar betreft zijn. Deze lijst is zeker niet uitputtend. De meeste ontwikkelingen spreken voor zich, maar waar nodig hebben wij een kleine toelichting geschreven.

De belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen

1. De terugtrekkende overheid

In de komende jaren zal de overheid, mede onder druk van de economische crisis, zich gedwongen zien om zich te bezinnen op haar kerntaken. Dat betekent dat steeds meer verantwoordelijkheden en taken buiten de overheid terecht zullen komen. Nederlanders worden meer en meer verantwoordelijk voor hun eigen leven. Dat geldt bijvoorbeeld op het gebied van de sociale zekerheid, maar ook in de zorg, bij integratie en bij re-integratie naar werk. Voor iedereen die jonger dan 40 is geldt dat ook de pensioenvoorziening veel meer zelf zal moeten worden geregeld. Hoe hiermee op lokaal niveau om te gaan, vraagt veel studie en zorgvuldigheid.

2. Vergrijzing en de effecten hiervan op de economie, de arbeidsmarkt en de woningmarkt Groningen zal, net als iedere andere stad in Nederland, te maken krijgen met een (deels) vergrijzende populatie. Die vergrijzende bevolking heeft impact op de arbeidsmarkt. Er komt meer vraag naar zorg terwijl er minder mensen beschikbaar zijn om te zorgen. Er zullen economische effecten zijn. Focus op zorg en Healthy Aging bieden aan Groningen uitdagingen en kansen. De vergrijzing vraagt ook andere woonvormen dan de standaard gezinswoning. De vraag naar woon-zorg combinaties zal toenemen. Wellicht ontstaat er vraag naar 'Kangaroo-woningen'.

3. Naast vergrijzing, tegelijkertijd ook verjonging: veel jeugd, maar minder gezinnen met kinderen

De bevolkingsopbouw van Groningen wordt de komende decennia steeds a-typischer. Daar waar de vergrijzing voor een groot deel de normale landelijke trend zal volgen, blijft er tegelijkertijd een sterke aanwas van jonge mensen bestaan, die aangetrokken worden door het onderwijsaanbod in de stad en de kansen op de arbeidsmarkt. Daardoor zullen uitdagingen op het gebied van jongerenhuisvesting blijven bestaan.

Groningen zal langzaam maar zeker een bevolkingsopbouw krijgen met veel jeugd en ouderen, en veel minder kinderen en mensen tussen de 30 en 50. Dat is een zeer a-typische bevolkingsopbouw met allerlei consequenties op het gebied van woningbouw, onderwijs, voorzieningen, etc.

4. Krimp in de regio, groei in de stad

5. Vermarktting van het onderwijs

Niet schrikken. Wij bedoelen hiermee dat er steeds meer buitenlandse studenten naar Groningen komen om te studeren. En dat de kosten van studeren in Nederland voor deze studenten zullen toenemen. Het aantal studenten in de stad zal de komende jaren blijven toenemen. Vooral het huisvestingsprobleem vraagt de volle aandacht.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

5. Toenemende centrumfunctie van Groningen

De stad zal zich meer en meer gaan ontwikkelen als dé banenmotor van Noord-Nederland.

6. Verregionalisering

Gemeenten gaan in de komende jaar meer en meer samenwerken. Schaalvergroting is onvermijdelijk.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

STADSPARTIJ

Een bezoeker die in 2020 over de Grote Markt loopt, ook dan nog steeds de “Huiskamer van Groningen, ziet rond het plein gezellige verwarmde terrassen. De bebouwing van de Noord- en Oostwand is geheel vernieuwd maar een oplettende toerist zal opmerken dat de bovenverdiepingen grotendeels leeg staan.

“Ja, daar is gebouwd voor de leegstand” hoort de bezoeker een man naast hem zeggen. Deze steekt ondanks het sinds kort algehele rookverbod een gesmokkeld sigaretje op. “Toen de Grote Markt werd vernieuwd is men maar wat gaan bouwen, dat ging om verhuurbare vierkante meters maar over wat er in moest komen werd nooit nagedacht”.

Een nieuwsgierige blik deed de roker er aan toevoegen dat “er achter die wand indertijd nog een groot gebouw was gepland, een Porum of iets dergelijks...”.

Is dat niet doorgegaan? Vraagt de bezoeker. “Nee”, luidt het antwoord, “daar heeft de gemeenteraadsverkiezing van 2014 een stokje voor gestoken. Ze waren met de aanleg van de garage al bijna tot het maaiveld gekomen. Gelukkig kon het nog worden afbesteld”.

Dat moet een hoop geld hebben gekost” vraagt de tourist. “Het viel mee”, luidde het antwoord. “In plaats van het Porum, of, ja, Forum! kregen we een prachtig beschut plein. Met aan één kant allemaal caf  tjes en in de oude muziekschool is een trendy hotel gevestigd. Soms zijn er concerten en ’s-Avonds zit je er genoeglijk onder de verlichte torens van de Martinikerk en het vroegere Provinciehuis. Men vergelijkt het wel eens met het San-Marcoplein of tenminste met het Vrijthof”.

De bezoeker richt zijn schreden op de Noordwand. “Had hier niet ooit een tram hebben moeten lopen? “Zo vraagt hij zich af.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

SP

Wonen en wijken

De SP vindt het belangrijk dat er voldoende sociale woningbouw is. In de wijken moeten bovendien voldoende voorzieningen en speelplekken zijn. We gaan voor schone, hele en veilige wijken.

Het huis en de buurt vormen samen de omgeving waarin een groot deel van ons leven zich afspeelt. Daarom is het belangrijk mensen zoveel mogelijk bij hun leefomgeving te betrekken en ze maximale zeggenschap te geven.

Werk en inkomen

De SP vindt dat iedereen naar vermogen zou moeten werken. Want werk is ontzettend belangrijk. Aan de praktijk van 'werk en inkomen' kan nog heel wat kan verbeteren. Dan hebben we het onder andere over kansen op de arbeidsmarkt - met name voor mensen met weinig opleiding of een arbeidsbelemmering, ongerechtvaardigde inkomensverschillen, zeggenschap, arbeidsomstandigheden en toereikende uitkeringen voor mensen die niet meer (volledig) kunnen werken. We moeten blijven investeren in de strijd tegen armoede en uitsluiting.

Inspraak en zeggenschap

De SP vindt dat de gemeente bij alles wat ze doet zoveel mogelijk de bevolking een stem moet geven: altijd de mensen om wie het gaat tijdig en voldoende gelegenheid geven mee te denken en mee te werken. Goed besturen begint met vertrouwen in de Stadlers.

Veilig en betrouwbaar

Een van de belangrijkste taken van de overheid is te zorgen voor veiligheid. Dan gaat het niet alleen over (grote) criminaliteit, maar ook over alle andere zaken die ervoor zorgen dat mensen zich in hun huis, hun buurt en hun stad echt veilig voelen. Daarbij hebben we ook oog voor de oorzaken van asociaal en crimineel gedrag.

Zorg en welzijn

De SP vindt het heel belangrijk dat iedereen actief mee kan doen aan de samenleving, ook als dat door ouderdom, ziekte of handicap moeilijker wordt. Daarom zetten we ons in voor goede zorg- en welzijnsvoorzieningen die bereikbaar zijn voor iedereen. Die voorzieningen moeten dicht bij de mensen zijn: in de wijken en buurten. Wij kiezen daarbij voor de menselijke maat, kleinschaligheid en persoonlijke aandacht. Zorgverleners verdienen vertrouwen en respect. Bureaucratie bestrijden we.

Natuur en milieu

Zorgen voor de natuur en denken om het milieu: duurzaamheid is voor de SP een vanzelfsprekende vorm van solidariteit met toekomstige generaties en andere bewoners van onze planeet.

Beheer en onderhoud

Een prettige stad is een stad die schoon is en goed onderhouden. De gemeente heeft hierin een belangrijke taak, maar kan het niet alleen. De zorg voor een schone, hele, en veilige stad is dus altijd een gedeelde verantwoordelijkheid van de gemeente en de burgers zelf.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

Opvoeding en onderwijs

De SP vindt het een kerntaak van de (gemeentelijke) overheid om te zorgen voor optimale ontwikkelingskansen voor alle kinderen. Ouders moeten met opvoedingsvragen in hun eigen omgeving terecht kunnen voor advies en steun.

Sport en spel

De gemeente investeert in breedtesport: sport voor iedereen, daarnaast moet de gemeente extra aandacht hebben voor groepen mensen voor wie sporten en bewegen niet vanzelfsprekend is, zoals ouderen en mensen met een handicap.

Verkeer en vervoer

Groningen is een druk vervoersknooppunt. Voor de vitaliteit en de leefbaarheid van de stad is het van groot belang dat Groningen vanuit alle richtingen goed bereikbaar blijft en dat de eigen inwoners overal gemakkelijk, veilig en betaalbaar kunnen komen. De SP kiest daarom voor goed openbaar vervoer en duurzame mobiliteit.

Kunst en cultuur

SP staat voor kunst- en cultuurbeleid voor iedereen. Voor kunst in de theaters en kunst op straat en in de wijken. Voor professionals en amateurs. Groningen is het bruisende culturele centrum van Noord-Nederland. Dat moet zo blijven!

Ondernemend en bedrijvig

Groningen is de economische motor van Noord-Nederland. De SP wil dat dat zo blijft. Bij het versterken van de economie moeten we dus ook zorgen voor kansen voor middelbaar en lager opgeleide Stadgers. Daarnaast zorgt de gemeente voor een uitnodigend vestigingsklimaat en stimulerende dienstverlening. Maar we spreken we ondernemers ook aan op hún maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Stadgers en andere Stadgers

De bijna 190.000 inwoners van Groningen zijn allemaal anders. Verschillen maken het leven leuk. Maar als verschillen omslaan in tegenstellingen, kunnen ze het plezierig samenleven in de weg staan. Plezierig met elkaar omgaan, begint met elkaar te kennen. De SP zet in op gemengde wijken, buurten en scholen.

Geld en organisatie

De SP gaat voor een sluitende begroting, ook in tijden van bezuinigingen. Voor de SP staat daarbij voorop dat de bezuinigingen niet afgewenteld worden op de zwakste groepen. Voor ons geldt het vertrouwde socialistische uitgangspunt dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

D66

Concept

Onderwerp: een strategische visie op Groningen 2032

Hierbij biedt D66 Groningen zijn bijdrage aan in het kader van de te ontwikkelen strategische visie Groningen 2032.

Ons beeld van de stad over twintig jaar, zoals in het navolgende beschreven, brengt de volgende zaken op de lange termijn agenda:

- werken aan een versterkt profiel van de stad als centrum voor wetenschap, kunst en kunde en kraamkamer van innovatieve bedrijfjes;
- ontwikkelen van (visie op) andere regionale verhoudingen;
- ontwikkelen van een hierin passend openbaar vervoer concept;
- een mentale, en daarna praktische omslag bevorderen in het gebruik van auto's, openbaar vervoer, fiets;
- Het Groninger Forum benutten als de motor voor debat en *experience* en voor commerciële en culturele vertaling van de digitale omwenteling;
- Een veel méér dynamische visie op onderwijshuisvesting ontwikkelen en uitwerken;
- Het duurzaamheidsdenken consequent aan nieuw beleid koppelen;
- Het komende Handboek Lokale Democratie als handvest beschouwen voor een democratische lokale samenleving;
- 'Burgerkracht' activeren, hetgeen onder meer inhoudt: vrijwilligersbeleid intensiveren;

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

Concept

D66 Strategische Visie

Onderstaande lange termijn visie is zoveel mogelijk gericht op de gemeenschappelijke elementen in de Groningse politiek en is juist niet ingegeven door specifiek partijpolitieke profilering. Dit conform de opdracht die de Raad zichzelf bij aanvaarding van de D66 motie heeft gegeven.

Groningen 2032 heeft een - in de jaren steeds verder ontwikkeld - profiel als stad van kennis, creativiteit en kunde: de wetenschap, de wetenschapsjournalistiek, de kunsten en diverse nieuwere en oude ambachten floreren er. De stad trekt daarmee nog steeds veel werkgelegenheid, nieuwe inwoners en bezoekers aan. Groningen is een opvallende kraamkamer van nieuwe bedrijven en bedrijfjes, onder meer op het gebied van ICT, duurzame energie en gezond ouder worden.

De krimp in de **regio** is enigszins tot stilstand gekomen, mede doordat het onderscheid stad-platteland minder is geworden. De productiviteit beperkt zich niet tot de stad. Stad Groningen is wél in nóg sterkere mate het aantrekkelijke centrum waar men op af komt voor de voorzieningen, maar waar overigens ook gezinnen zich graag vestigen. Met deze centrumfunctie is zeer veel werkgelegenheid gemoeid.

De Gemeente Groningen is steeds méér één met de regio geworden: regionale samenwerking, regionaal opgezette diensten en steunpunten.

Een slim en betrouwbaar openbaar vervoerssysteem brengt niet alleen de inwoners uit de regio gemakkelijk naar de stad, omgekeerd is er ook veel beweging: voor buitenrecreatie, meditatieve uitjes en voor bedrijvigheid die om meer buitenruimte vraagt.

Groningen is als stad de aanvoerder van **Noord-Nederland** geworden, een soort hoofdstad zonder dat het profiel en het belang van steden als Leeuwarden en Assen daardoor achterop raakten. Slimme afspraken over taakverdeling en profilering droegen daar aan bij. Door deze positie is Groningen de Noord-Nederlandse counterpart voor de landelijke overheid en politiek; maar veel méér nog, vanuit een deel van het Nederlandse-Duits-Scandinavische gebied, een knooppunt op Europese schaal.

De politiek-bestuurlijke verhoudingen zijn daardoor minder eenduidig. De Gemeenteraad van Groningen heeft te maken met het (politieke) bestuur van het Samenwerkingsorgaan Noord Nederland ("bést belangrijk!") en de Euregio.

Door een uitgekiend stelsel van **P&R en ov-infrastructuur**, maar óók door een culturomslag, is de druk van automobilititeit op de stad afgenomen.

En sowieso nam de mobiliteit af als gevolg van het toegenomen digitale werk- en vergaderverkeer. Weliswaar zijn de elektrische en hybride auto's aanmerkelijk minder vervuulend dan hun ouderwetse voorgangers, maar toch is deze trend voordelig: de opvallende afname van het aantal auto's vermindert het ruimtegebruik en de noodzaak van voorzieningen. Eens te meer moeten oude parkeergarages en nieuwe ondergrondse voorzieningen de fietsparkeerbehoefte opvangen. Ook is een efficiënt bezorgsysteem noodzakelijk gebleken: enerzijds in de vorm van kleinschalig elektrisch transport, anderzijds in buurtdepots (gecombineerd met winkels, wijkservicepunten, bibliotheekvoorzieningen en zo meer) waar men zijn pakketjes af kan halen.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

De uitbreiding van het digitale verkeer en de e-communicatie heeft de behoefte aan fysiek contact en aan 'belevenis' niet verminderd, eerder integendeel.

Daarom kan het **Groninger Forum** zo'n sterke rol vervullen als plek om te ontmoeten, samen te werken, te reflecteren, te beleven. De stad is: kennis én 'fun', scheppen én consumeren, nieuw ontwikkelen én beleven, informeren én grasduinen. Dat is merkbaar aan het aantal culturele en sociale (én sport-) voorzieningen, maar ook aan het karakter van de moderne winkels: fysieke uithangborden van de digitale magazijnen, smaakmakers vanuit 'experience'. Ook de horeca is hier op ingesteld.

Alle **nieuwbouw** is duurzaam van karakter en is in de meeste gevallen ingesteld op een snelle switch tussen kantoor- en woonfuncties, inclusief studentenhuisvesting. Het Suikerunie-terrein laat een combinatie zien van park, wooneenheden en bedrijfsverzamelgebouwen voor kleine bedrijven. De meeste **onderwijsinstellingen** zijn ondergebracht in duurzame en multifunctionele gebouwen. Het zijn kindcentra, met ruimte voor activiteiten van ouderen en met commerciële voorzieningen voor de werkende ouders (winkels, stomerij, reparatieshops).

Op het gebied van **zorg** heeft de overheid méér overgelaten aan het eigen initiatief van betrokkenen en aan vrijwilligersorganisaties. De overheid stuurt op 'gaten in de markt', op kwaliteit en verantwoording, op verbinding tussen sectoren, bijvoorbeeld: cultuur en ouderenzorg. Veel, zo niet het meeste is op het niveau van de wijken georganiseerd. De inbreng van burgers is groot: zij bedenken wijkprojecten, initiëren wijkvoorzieningen en dragen vrijwillig bij in het onderhoud daarvan. Wat helpt is dat de 'vergrijzing' relatief is gestopt: door toename van het aantal geboortes en een lichte toename van het aantal studenten. De menging van en samenwerking tussen leeftijdsgroepen is – veelal binnen de context van wijken – sterk. **Burgerparticipatie** is in de participatieve samenleving een ouderwets woord geworden. De instrumenten voor participatie kunnen we hier nog niet beschrijven: het zijn de nieuwste technieken die we nu nog niet kunnen kennen.

Ook **duurzaamheid** is een nog nauwelijks gangbaar woord, zozeer is de combinatie van milieubewustzijn, energiezuinig werken en innovatie gewoon geworden. Het is vrijwel geen politiek item meer.

'**Burgerkracht**' is belangrijk. Daarom wordt bijvoorbeeld vrijwilligerswerk professioneel aangepakt. De inzet van burgers kom je in alle sectoren tegen; ook bij de politie en HVD. De politie worstelt met zijn taken op twee fronten: een zeer groot deel van de criminaliteit is 'e-criminaliteit' en vraagt een zeer specialistische preventie en response. Hiermee samenhangend: een zeer groot deel van de misdrijven is grensoverschrijdend. Daardoor is een efficiënte koppeling van niveau's – wijk, stad, regio, landelijk, Europees – onontkoombaar.

Wat aan het eind van de vorige eeuw vooral nog politiek jargon was: "de overheid heeft de regie" is nu pas echte werkelijkheid. De overheid is niet de allesregelaar, draait niet overal voor op, hoeft zich niet met alles te bemoeien, maar zorgt zoveel mogelijk dat anderen hun werk goed kunnen doen én de goede dingen doen. Regie vanuit een welomschreven en breed gedragen visie op de belangrijkste maatschappelijke thema's.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

CDA

Groningen in 2032: Visie CDA

Groningen 2032, een prachtig groene en duurzame stad, die economisch en financieel erg gezond is en haar inwoners de kansen biedt zich te ontplooiën. Groningen is een van de aantrekkelijkste steden in Nederland geworden om te wonen vanwege de goede leefbaarheid. Sinds de verkiezingen in 2014 hebben de christendemocraten onophoudelijk in het college gezeten en dit heeft de stad geen windeieren gelegd, Groningen bruist als nooit tevoren. In dit document wordt de stand van zaken in Groningen 2032 op een aantal punten besproken.

Wonen

In 2032 is Groningen een stad waar mensen hun burens kennen en fatsoenlijk en verdraagzaam met elkaar omgaan. De druk op de particuliere markt voor studentenhuysvesting is gedaald door projecten voor complexen van studentenhuysvesting van zowel woningbouwcorporaties als particuliere investeerders. Groningen is een stad waar jong en oud, student en gezin, graag wonen.

Groningen is een aantrekkelijke stad geworden vanwege de vele groene wijken waar bovendien alle nodige voorzieningen gevonden kunnen worden en voor de deur kan worden geparkeerd. Door het goede voorzieningenaanbod en de diversiteit van bewoners kunnen ook ouderen langer op zichzelf blijven wonen. Men ziet om naar elkaar en vult de voorzieningen waar nodig aan.

Wonen op het water heeft kwalitatief vooruitgang geboekt. Er zijn een aantal ligplaatsen in de gracht verdwenen voor de aanleg van terrassen, maar dat is gecompenseerd op andere plekken in Groningen.

Verkeer

Onze stad in 2032 is verkeersfit en vervult haar centrumfunctie met verve. Alle Groningers zijn verbonden door een optimale mix van duurzame vervoersmodaliteiten, zowel in vorm als in initiatiefnemer. Wonen, werken en ondernemen in Groningen krijgen een extra impuls en ruimte door verbeterde verkeersdoorstroming en dito wijkontsluiting. Onze bereikbaarheid is basis, geen luxe.

Dankzij een slimme combinatie van om – en nieuwbouw is er een robuust netwerk van stedelijke wegen. Door ontvlechting zitten verkeersdeelnemers elkaar op drukke punten niet meer onnodig in de weg. Het stadsverkeer profiteert van een overzichtelijke indeling en gescheiden verkeersstromen, ook bij hoofd- en uitvalswegen.

Vanuit elke wijk reist men vlot en comfortabel per OV naar aantrekkelijke knooppunten dichtbij of verder weg, waar men op ander (openbaar) vervoer overstapt. Barrièrevrij vaarwater, snelle fietspaden en betrokken ondernemerschap maken fiets- en waterrecreatie tot bruisende sector. Moderne vervoersverbindingen versterken onze regionale wortels, internationale oriëntatie en stedelijke economie.

Financiën

Voor een goed lokaal beleid moeten we wat overhebben, en het heffen van lokale lasten is ook in 2032 helemaal niet erg. Maar het is wel in verhouding. Als er relatieve verhogingen zijn geweest, dan waren die in verhouding met een verbetering van de diensten van de

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

gemeente of het leefklimaat binnen de gemeente. Verder zijn de lokale lasten voor bedrijven en burgers in verhouding, zodat Groningen een aangenaam vestigingsklimaat heeft.

Vanaf 2014 zijn we onder het christendemocratisch bestuur veel beter geworden in het inschatten van risico's. Binnen een paar maanden vele miljoenen aan tegenvallers te verstouwen krijgen gebeurt ons allang niet meer. We weten exact wat de risico's zijn die de gemeente kan lopen, en hebben onze organisatie zodanig ingericht dat tegenvallers direct bekend worden bij de gemeenteraad, zodat die altijd met actuele kennis van zaken beslissingen kan nemen. Tegelijkertijd is het weerstandsvermogen 100 procent op orde, zodat we in onverhoopt zwaardere tijden dit niet meer aan hoeven te vullen. Op geschikte momenten kunnen we er juist aanspraak op doen, zodat we een stabiel beleid kunnen voeren en tegenvallers geen grote gaten slaan in onze plannen voor de stad.

Zorg

Vanaf 2014 is ervoor gezorgd dat werken in de zorg gepromoot werd onder scholieren en studenten. Hierdoor is er ruim voldoende aanbod en is zorg voor iedereen toegankelijk. In 2032 zijn in de wijken zorgsteunpunten gecreeërd waar mensen met hun vragen terecht kunnen en waarbij verzorgende dicht bij de zorgvrager staat. Hierdoor is zorg van een maatschappelijk vraagstuk een gemeenschapsgoed geworden waaraan iedereen zijn steentje bijdraagt. Door de generatiewoningen die in de afgelopen jaren zijn gerealiseerd is het voor iedereen mogelijk mee te blijven draaien in de maatschappij en wordt niemand ongewild buitenstaander.

Gezond ouder worden (healthy ageing) blijft een belangrijk thema voor Groningen. In de afgelopen jaren zijn er veel innovatieve oplossingen gevonden door Hanzehogeschool en Rijksuniversiteit die het beter mogelijk maken de gezondheid van mensen te monitoren. In Groningen is er voor mensen ruim de gelegenheid om gezond te leven door middel van de vele sportvoorzieningen en de aandacht voor gezonde voeding, welke vaak uit de omgeving van Groningen komt.

Onderwijs

Onderwijs vormt het fundament van onze samenleving. Jonge mensen worden optimaal uitgerust met kennis en vaardigheden. Door goed onderwijs worden jongeren geïnspireerd om volwaardig mee te doen in de samenleving. Ze leren dat burgerschap iets anders is dan 'klant-zijn' van de samenleving. Er wordt geïnvesteerd in talent, van speciaal onderwijs tot en met de universiteit. Ieders talent is waardevol. Dit heeft er toe geleid dat niemand meer de school verlaat zonder diploma, waardoor onderwijsachterstanden voorkomen worden.

Goed onderwijs bouwt voort op de waarden die kinderen in de opvoeding van hun ouders ontvangen. Leraren dragen kennis over aan kinderen over belangrijke ontwikkelingen in de samenleving. Concentratie op de kerntaken en op basisvaardigheden als taal en rekenen is nodig. Deze mag niet ten koste gaan van maatschappelijke doelstellingen die soms te gemakkelijk op het bordje van het onderwijs worden gelegd. Waar ouders moeten kunnen rekenen op de school, moet de school ook kunnen rekenen op de ouders. Goed onderwijs heeft ook een vormende taak. De maatschappelijke stage geeft daaraan invulling.

Iedere Groninger heeft de vrijheid om een school te kiezen naar eigen voorkeur en overtuiging, waarbij de keuzemogelijkheid bij voorkeur in de eigen wijk mogelijk is. De vensterscholen, waarbij in het schoolgebouw is ook sprake van andere activiteiten gericht op

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

de brede vorming van kinderen, zoals muziek, toneel of sport, zijn wel primair voor het onderwijs.

Regionale economie

Al in de afgelopen decennia is er in Nederland in toenemende mate sprake van een duale arbeidsmarkt, waarin grote verschillen bestaan tussen hoog- en laagopgeleiden. Vanaf 2014 heeft het christendemocratische college de kansen die er liggen voor Groningen op het gebied van energie, zorg, duurzaamheid en binnen het MKB opgepakt. Binnen deze opkomend emarktsegmenten zijn in Groningen nieuwe bedrijven ontwikkeld, hetgeen mede is gebeurd door de effectieve samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Lokaal gewortelde initiatieven bleken het meest kansrijk voor de Groninger economie en inmiddels is er in de regio Groningen sprake van een brainsustain.

Energie en milieu

In 2032 is Groningen en omgeving toonaangevend op het gebied van Energystudies en duurzaamheid. De Energyvalley is volledig tot bloei gekomen en er worden veel activiteiten georganiseerd op het gebied van duurzaamheid. De start van de Energy Academy in 2011 heeft er voor gezorgd dat Groningen al vele jaren het centrum is van kennis over Energie. Mensen uit heel Europa komen naar Groningen om bij te scholen op het gebied van duurzame energie en sustainability. Groningen is in 2032 al zeven jaar lang energie-neutraal en de meeste huishoudens verwarmen het huis op basis van aardwarmte-installaties en warmte-koude opslag.

Veiligheid

Ook in 2032 wordt er wat het CDA betreft stevig ingezet op veiligheid. Om een gevoel van veiligheid te kunnen waarborgen in het centrum, het uitgaansleven, in wijken en op bedrijventerreinen wordt veel gebruik gemaakt van cameratoezicht en een duidelijk aanwezig blauw op straat. In 2032 is er sterk in gezet op het handhaven van de brandveiligheid in de binnenstad. In de wijken is er veel sociale cohesie en mede hierdoor voelen mensen zich veilig en dit maakt Groningen een aantrekkelijke stad om te wonen en te leven.

Sport en cultuur

In 2032 is Groningen al jaren een van de culturele hotspots van Europa. De evenementen die hier op cultureel gebied georganiseerd worden zijn aantrekkelijk voor jong en oud en zorgen ervoor dat veel mensen Groningen bezoeken. Groningen heeft een bloeiend sportverenigingsleven waar op elk niveau een ruim sportaanbod is. De sportfaciliteiten zijn in de afgelopen jaren vernieuwd en verbeterd, waardoor er voor iedereen de mogelijkheid is om bij welke vereniging dan ook zijn of haar sport te beoefenen. Groningen maakt zich op voor de organisatie van de Olympische Spelen in 2036.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

CHRISTENUNIE

Strategische visie ChristenUnie

Christelijk-sociaal: dienstbaar en duurzaam

De ChristenUnie heeft oog voor mensen, hun welbevinden en hun relaties. Niemand leeft voor zichzelf en niemand mag aan zijn lot worden overgelaten. De ChristenUnie wil alles doen wat in haar vermogen ligt om mensen tot hun recht te laten komen. Als Stadgers zijn we geen losse eenheden die met de rug naar elkaar toe staan. We zijn als mensen en samenlevingsverbanden op elkaar aangewezen. Wij willen daarom ruim baan geven aan die gemeenschappen waarin zorg en verantwoordelijkheid opbloeien. Gezinnen, scholen, kerken, bedrijven en organisaties van burgers, zoals sportclubs en verenigingen, vormen de basis van een bloeiende samenleving, waarin de overheid zich dienstbaar mag opstellen. Daarin wil de ChristenUnie investeren. Religieuze en culturele verschillen kunnen in de praktijk lastig zijn, maar als we elkaar de ruimte geven en elkaar respecteren, dan kan diversiteit de gemeenschap versterken. Wij willen ons inzetten voor de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging en voor het onderwijs.

Dienstbare overheid

Er worden steeds meer overheidstaken van het Rijk overgedragen naar de gemeenten. De gemeente wordt steeds meer gezien als de overheid waar het beleid begint. Een overheid die zelfstandig taken uitvoert. De gemeente Groningen staat voor de uitdaging deze versterkte positie om te zetten in resultaat. Dat vraagt om visie en bestuurskracht, om een betrouwbare en daadkrachtige overheid. Maar de gemeente is ook een dienstbare overheid en bondgenoot van de samenleving. Dat betekent niet mensen plat knuffelen of betuttelen. Dat betekent wél zoveel mogelijk verantwoordelijkheden in de samenleving laten of daar terugleggen. Het betekent op z'n minst verantwoordelijkheden delen met partners in de samenleving. De gemeente ondersteunt daarbij, faciliteert en stelt grenzen waar nodig. Op deze manier draagt de overheid bij aan een bloeiende samenleving. Dienstbaarheid is niet soft en is ook niet alleen maar dienstbaarheid aan burgers. Niet alleen maar 'u vraagt, wij draaien'. Het is ook dienstbaarheid aan het algemeen belang en aan de publieke gerechtigheid. Daarin heeft de overheid ook een duidelijke eigen verantwoordelijkheid.

Duurzame leefomgeving

Een centraal begrip bij de ChristenUnie is verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheid voor mensen en de inrichting van de samenleving, maar ook verantwoordelijkheid voor natuur en milieu. Ook dat is christelijk-sociaal. De ChristenUnie hecht bijzondere waarde aan een duurzame leefomgeving. Wij zijn beheerders van Gods schepping, niet de verbruikers ervan. Hoewel veel milieu- en klimaatbeleid op Europees, of zelfs op wereldniveau gemaakt wordt, kan ook de gemeente een bijdrage leveren. De verschillende belangen zoals groen, water, wonen, en wegen overvragen de beschikbare ruimte. Het wordt steeds belangrijker dat de overheid duidelijke ruimtelijke keuzes maakt. De belangen van bestaande en nieuwe ruimtevragers moeten goed worden afgewogen. De overheid moet daar zijn werkwijze op aanpassen. De gemeente heeft daarbij niet meer alle kaarten in handen, maar treedt vaak op als overlegpartner of als regisseur in het speelveld met andere partijen. Samenwerking vraagt

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

om overleg met velerlei betrokkenen, zoals mede-overheden, grondeigenaren en belangenorganisaties. Dat vergt veel tijd. Maar door belanghebbenden in het voortraject goed te betrekken, kunnen vaak bezwaren later in het proces worden ondervangen. De nadruk moet liggen op participatie, om langdurige (en kostbare) juridische procedures te voorkomen. Dit sluit aan bij de nieuwe Wet ruimtelijke ordening, waar het accent ligt op overleg vooraf in plaats van toetsing achteraf.

Bloeiende samenleving

De ChristenUnie zet zich vooral in voor gemeentelijke voorzieningen die noodzakelijk zijn voor de kwetsbaren in onze *samenleving* en hen hiermee een goede en herkenbare plaats in de maatschappij geven. Wij maken ons ook sterk voor herkenbare en toegankelijke instellingen en voorzieningen voor de burger en willen dus kritisch kijken naar schaalvergrotingen. Over de toenemende bureaucratisering maakt de ChristenUnie zich zorgen. De samenleving is er bij gebaat dat er aandacht is voor het publieke, voor het gezamenlijke, voor wat ons bindt. Wij willen vanuit de bijbelse opdracht graag meewerken aan een samenleving waarin we 'omzien naar elkaar'. De ChristenUnie is van mening dat er in een 'samenleving met samenhang' geïnvesteerd moet worden. De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (en verdere decentralisaties) biedt mogelijkheden om met elkaar aan die in de samenleving noodzakelijke 'sociale cohesie' te werken.

Groningen, mei 2012

Inge Jongman
Fractievoorzitter ChristenUnie

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

STUDENT & STAD

Groningen is onmiskenbaar een studentenstad. Dat is het anno 2012 en dat zal nog zo zijn in 2032. Studenten en Groningen zijn nauw met elkaar verweven. Studenten zijn gezichtsbepalend voor de Groninger binnenstad en ook in andere delen van de stad zijn ze zichtbaar, in de ogen van sommigen zelfs wat te zichtbaar.

De aanwezigheid van studenten is een belangrijke motor van de lokale economie. De hogere onderwijsinstellingen en het UMCG behoren tot de grootste werkgevers van Noord-Nederland, maar ook in andere sectoren zijn veel banen het gevolg van de grote studentenpopulatie in de stad.

Studenten maken Groningen tot de jongste stad van Nederland. Tot een stad die over talent beschikt in vrijwel elke vorm die talent kan aannemen. De City of Talent-campagne is hier getuige van.

Met kennisinstellingen die groeien, is er sprake van een continue druk op de kamerverhuurmarkt. Stadsgereguleerder ervaren het andere leefritme dat bepaalde studenten er op nahouden soms als overlast. Dit schept een opdracht aan gemeente en corporaties: bied een alternatief. Bied volwaardige woonruimte, die qua prijs, locatie en ruimtelijke opzet voldoet aan de wensen van jongeren die in Groningen willen komen wonen. Dit gebeurt al, maar de huidige ontwikkelingen zullen niet toereikend zijn voor de komende twintig jaar.

Een grote uitdaging voor Groningen in de komende decennia is het vasthouden van de kennis die in de stad aanwezig is en wordt ontwikkeld. De potentie van jonge en getalenteerde mensen zou in veel grotere mate in Groningen tot ontbolstering kunnen komen. De gemeente heeft hierin beslist een hand. In de sfeer van huisvesting, culturele en sportieve voorzieningen en mobiliteit kan de gemeente zorgen voor een aantrekkelijk klimaat voor pas afgestudeerden. Hoogopgeleiden die zich in Groningen vestigen zullen op den duur zorgen voor nieuwe banen.

De invloed van de gemeente in het binden van hogeropgeleiden aan de stad reikt verder. Contact tussen (onderwijs)instellingen, gemeente en het bedrijfsleven is een voorwaarde om jonge mensen na hun studie te binden aan de regio. Gezamenlijk moet er ingezet worden op een soepele overgang van kennis opdoen (studeren) naar kennis gebruiken (werken). De gemeente kan een coördinerende rol vervullen in het vergroten van het stageaanbod en het stimuleren van jong ondernemerschap. Ook kan de gemeente zelf stageplaatsen en traineeships realiseren en zich zo opstellen als een aantrekkelijke werkgever voor talent. In de komende twintig jaar zijn hierin grote slagen te maken die zullen bijdragen aan een duurzame, concurrerende en toekomstbestendige economie. Stimulans van werkgelegenheid voor hogeropgeleiden zal door een aanzuigende werking in andere sectoren een stimulans zijn voor de gehele economie.

In een maatschappij waarin snelheid steeds belangrijker wordt en tijd schaarser, moet het in Groningen mogelijk zijn snel en comfortabel van A naar B te geraken. Door een toenemend aantal vervoersbewegingen, enerzijds door meer mensen, anderzijds door een mobielere samenleving, ligt het risico van een dichtslibbende stad op de loer. In de komende twintig jaar zal het handhaven van de status quo op ov-gebied achteruitgang gaan betekenen.

Het kapitaal van Groningen ligt in haar jonge bevolking. Om dit kapitaal zo goed mogelijk te benutten is het zaak om in de komende decennia in te zetten op het scheppen van de (rand)voorwaarden waaronder de jongeren van nu kunnen excelleren in de toekomst. En wel in Groningen.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

PARTIJ VOOR DE DIEREN

Toekomstvisie Partij voor de Dieren

1. Inleiding

De Partij voor de Dieren is de eerste en enige partij ter wereld die de belangen van dieren, natuur en milieu centraal stelt en opereert daarmee vanuit een ander perspectief dan gebruikelijk is in de politiek. Waar de andere politieke partijen hun inspanningen goeddeels richten op het behartigen van de korte-termijn belangen van de mens, probeert de Partij voor de Dieren mensen ertoe te bewegen verder te kijken dan alleen het belang van de eigen soort. Dit heeft een nieuwe politieke stroming op gang gebracht die uitgaat van het overstijgend belang dat zich niet laat vangen in termen van 'links' of 'rechts' of van traditionele levensbeschouwelijke stromingen. De Partij voor de Dieren is een seculiere emancipatiebeweging die plaats biedt aan mensen van uiteenlopende achtergronden die elkaar vinden in het streven de aarde leefbaar te houden voor mensen en voor dieren. Wij hebben dan ook niet de mens, maar de planeet centraal in ons programma, met als leidende principes mededogen, duurzaamheid, persoonlijke vrijheid en persoonlijke verantwoordelijkheid.

2. Maatschappelijke ontwikkelingen

Belangrijke trends die voor de Partij voor de Dieren prioritair zijn, hebben dan ook met dieren of hun (en onze!) leefomgeving te maken. Ten eerste het feit dat er wereldwijd steeds meer vlees wordt gegeten. Voor talloze dieren in de intensieve vee-industrie is het leven een lijdensweg met een akelig einde. Maar vleesconsumptie leidt ook tot het kappen van regenwouden, het onteigenen van traditionele voedselgronden van inheemse bevolkingsgroepen, een groeiend watertekort, minder leefgebied voor planten en dieren en hiermee samenhangend, verlies van biodiversiteit. Vlees is bovendien een belangrijke oorzaak van de honger in de wereld, want een erg inefficiënt voedingsmiddel.

De vee-industrie in Nederland is een bedreiging voor mens en natuur, vanwege fijnstof, dierziektes zoals Q-koorts en ammoniak, wat een verzurende invloed heeft op natuurgebieden. . Daarnaast is een systeem waarin levende wezens hun hele leven binnen worden gehouden en nooit het daglicht zien, vanuit het oogpunt van dierenwelzijn niet te rechtvaardigen.

Even zorgelijk is de manier waarop we omgaan met de zee. Overbevissing en verwoesting van de zeebodem leiden tot vernietiging van mariene ecosystemen. Kleine vissers in Afrika zijn van hun broodwinning beroofd nadat Westerse vissersschepen hun wateren hebben leeggevist. Armoede, piraterij, stroperij en migratiestromen zijn het gevolg. En als we in dit tempo doorvissen, zijn de zeeën in 2050 bijna leeg.

We staan ook kritisch tegenover de huidige consumptiemaatschappij. De winning van grondstoffen legt een zware druk op het milieu en afgedankte spullen doen dat ook, denk bijvoorbeeld aan de "plastic soep" in de Grote Stille Oceaan, een gebied ongeveer 34 keer zo groot als Nederland waar heel veel plastic drijft. Dit valt uiteen in heel kleine stukjes waaraan zich makkelijk toxische stoffen hechten, die dodelijk zijn voor dieren en ook onze voedselketen binnendringen. Het feit dat de fossiele brandstoffen opraken maakt de transitie naar een minder op consumptie gerichte en duurzame maatschappij van levensbelang voor verdere generaties.

Het is duidelijk dat we anders moeten leren omgaan met dieren, natuur en milieu, willen we de aarde leefbaar houden voor mens en dier. Gelukkig worden er tal van duurzame innovaties gedaan en is er veel aandacht voor biologisch, vegetarisch en regionaal voedsel. De Partij voor de Dieren vindt het faciliteren van de transitie van een grondstof verslindende, op

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

consumentisme gerichte economie naar een samenleving die in harmonie leeft met dier, natuur en milieu, één van de belangrijkste taken van de overheid.

3. Concreet: rol van de gemeente

De gemeente heeft met name een belangrijke rol in voorlichting rondom de herkomst van ons voedsel en het informeren over de vele voordelen van een plantaardig voedselpatroon. Daarnaast moet de gemeente werken aan meer bewustzijn rondom natuur en dierenwelzijn.

Het bevorderen van kennis en communicatie is cruciaal om discussie, nieuwe bewustwording en duurzame vernieuwingen te realiseren die goed zijn voor mens en dier en het leefmilieu. Een zorgvuldige omgang met dieren en de natuur betekent meer dan dat: deze voedt tevens een respectvolle grondhouding naar de mens en onze leefomgeving in het algemeen. Iedere overheid moet de moed hebben deze waarden te stimuleren. Een sleutelrol speelt hierbij een wethouder voor dierenwelzijn, natuur en milieu. Deze moet aandacht vragen voor zaken als:

- welk lokaal geproduceerd voedsel is het beste voor het milieu,
- wat zijn de mogelijkheden om als wijkgemeenschap het leefmilieu te verbeteren,
- wat moet je weten als je een huisdier aanschaft,
- waarom is hengelen schadelijk voor dier en milieu,
- waar kun je dierenmishandeling melden,
- wie is in de gemeente vertegenwoordiger van de belangen van dieren en natuur
- wat kun je als burger zelf doen om samen met dieren te leven zonder onderling overlast te veroorzaken?

Daarnaast stimuleert de gemeente een duurzaam voedingspatroon door geen vlees en vis te serveren in de gemeentelijke kantines en regionale en biologische voedselvoorziening voor haar inwoners te ondersteunen. Educatie is nodig om onder de aandacht te brengen dat een transitie naar meer plantaardige voeding niet alleen beter is voor dieren ook andere grote bijkomende voordelen heeft: het is veel gezonder, de kans op overgewicht bij mensen is kleiner en het is veel beter voor natuur en milieu. Met een Meat Free Mondaycampagne naar het model van Gent kan hiervoor veel aandacht worden gegenereerd. Daar wordt op maandag niet alleen in gemeentelijke kantines maar ook in veel restaurants geen vlees geserveerd.

Met betrekking tot natuur heeft de gemeente natuurlijk ook nog andere taken. De gemeente zorgt ervoor dat indien schade wordt toegebracht aan de natuur deze wordt hersteld of vervuild milieu gezuiverd, waarbij de vervuiler moet betalen. Jacht en hengelen dient de gemeente op haar gronden te verbieden, omdat dit onacceptabele vormen van dierenmishandeling, milieuvervuiling en aantasting van de openbare zedelijkheid betreft. In de gemeente mogen geen gratis plastic tasje meer bij boodschappen gegeven worden.

Bij wijzigingen in de ruimtelijke ordening anticipeert de gemeente op natuur- en diervriendelijke wijze op effecten op dier en plant. Bestemmingsplannen dienen duurzame agrarische bedrijvigheid te stimuleren, omdat de vee-industrie fnuikend is voor dierenwelzijn, milieu en volksgezondheid en bieden zoveel mogelijk ruimte aan leefgebieden voor dier en plant. De stad moet zo groen mogelijk worden en daarom worden zo min mogelijk bomen gekapt en gaat de gemeente op zoek naar innovatieve vormen van architectuur, waarbij natuur en bouw niet langer als tegengesteld worden gezien, maar elkaar kunnen versterken.

De gemeentelijke organisatie dient uiterlijk in 2030 klimaatneutraal te zijn.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 2: visies van de raadsfracties

Voor de wet zijn dieren helaas nog steeds dingen. Maar dieren zijn levende wezens met bewustzijn en gevoel en dienen met respect en zorgvuldigheid behandeld te worden. De gemeente dient daarom circussen met wilde dieren, kerststallen met levende dieren en dergelijke evenementen terug te dringen. Vuurwerk kan niet langer: dit levert een onverantwoorde milieubelasting, is gevaarlijk voor mens en dier en bezorgt veel dieren een intense angst.

De gemeente heeft een zorgplicht en rekt acute hulp aan en vervoer, opvang en behandeling van zieke, gewonde, gedumpte en gevonden dieren en van in nood verkerende in het wild levende dieren tot haar structurele taak. De gemeente faciliteert burgers zoveel mogelijk om hun huisdier mee te nemen wanneer zij in een instelling worden opgenomen, want een gezelschapsdier is lid van het gezin. Honden mogen loslopen, enkele gebieden uitgezonderd om redenen van verkeersveiligheid, menselijke recreatie en ecologie.

Op bovengenoemde wijze draagt de gemeente bij aan een transitie naar een duurzame samenleving waarin mens en dier in meer harmonie samenleven.

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 3: verslag werkbezoek Enschede en Deventer

Werkbezoek Enschede – Deventer inz Strategische visie

d.d. 25 mei 2012

Enschede

- Start / uitgangspositie
 - Analyse van de 'staat van de stad'
 - Vaststelling thema's door B&W en Raad
 - Reisgids met actuele breed gedeelde 'foto van de stad' en hoofdvragen voor debat, vastgesteld door B&W
 - Daarmee open de debatten in, vragen die aansluiten bij belevingswereld van mensen in de stad, gaat om hún dromen/verlangens, niet die van gemeente
 - Website:
 - bovengenoemde analyse
 - wat er aan verhalen en ideeën wordt opgehaald uit de stad
- Thematische insteek
 - Thema's
 - Stedelijke ontwikkeling
 - Sociale stijging
 - Sociale binding
 - Economie en innovatie
 - Rol van de overheid
 - Imago van stad en buitengebied
 - Trekkers per thema:
 - Bestuurlijk: wethouder
 - Ambtelijk: programmamanager
 - Vertegenwoordiger uit de raad

Inzet ambtelijke organisatie en externen

- extern: projectleider van buiten (prachtprojecten.nl) en communicatiebureau
- 1 persoon volledig voor vrijgemaakt
- daarnaast nog collega voor de helft
- inzet stadsdelen / programma's binnen de normale begroting

Breedte activiteiten

- georganiseerd door projectteam toekomstvisie
- ondersteund door 'handjes en voetjes' externe ondersteuner (prachtprojecten.nl)
- input: bovengenoemde reisgids
- Uitgangspunt
 - Gemeente heeft niet mer overal een antwoord op > hulp vragen!
 - Gemeente heeft het netwerk/podium, buiten de gemeente is de kennis
 - Reis belangrijker dan doel: stad en politiek moeten elkaar vinden, burgers gevoel geven dat je luistert, tegen het afkalvend vertrouwen in overheid
 - Als je mensen / instellingen om advies vraagt en ze serieus neemt, daadwerkelijk naar ze luistert, zijn ze eerder bereid om ook zelf steentje bij te dragen, bij te springen (bijv. Rotary)
- Op drie niveaus feeling met stad:

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 3: verslag werkbezoek Enschede en Deventer

- Ambassadeurs netwerk
 - Gastheer: burgemeester
 - Leden: top 10, max 20, van ondernemers, invloed ver buiten Enschede, bereid tot ambassadeurschap
 - Via borrel en diner
 - Doel: grote lijnen van ontwikkeling, mogelijkheden om Enschede op de kaart te zetten
 - Vervolg na toekomstvisie: Development board
- Avant garde netwerk
 - Gastheer: wethouder
 - Leden: max. 40, ook paar van buiten de stad, creatievelingen, mensen die we normaal niet of nauwelijks spreken
 - Werkbezoeken, wandelingen, speeddaten
 - Doel: ontdekken nieuwe mogelijkheden en oplossingen, inspiratie en vernieuwing op de kruispunten van inhoudelijke thema's
 - Vervolg na toekomstvisie: Cultureel en innovatief netwerk
- Alternatieve top-125 uit de stadsdelen
 - Gastheer: stadsdeelwethouders
 - Leden: 25 per stadsdeel, mensen uit de praktijk
 - Werkbezoeken, wandelingen, interviews
 - Doel: weten wat er buiten speelt, luisteren naar verhalen en oplossingen uit de praktijk: waar is men trots op, waar zorgen over?
 - Vervolg na toekomstvisie: nog meer basis onder burgerparticipatie
- Overige activiteiten
 - Aparte activiteiten voor de jeugd
 - Inspiratie-uren voor de raad (voorafgaand aan elke raadsvergadering een externe inspirator)
 - Werkbezoeken (bijv. van raad aan Manchester)
 - Tussenrapportage / reisverslag > Presentatie van bevindingen: slotbijeenkomsten in Grote Kerk, presentatie van gevonden antwoorden, publieksdebat daarover, vraag: wat zijn de belangrijkste thema's?

Diepte activiteiten

- hebben betrekking op afzonderlijke thema's
- georganiseerd door daarbij behorende werkgroepen
- zo nodig ondersteund door projectgroep
- activiteiten per thema o.a.
 - expertmeetings
 - werkbezoeken
 - ontbijtsessies
 - integratiedebatten
 - diepte-interviews
 - gebruik maken van breedte-activiteiten

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 3: verslag werkbezoek Enschede en Deventer

Tips / aandachtspunten

- zorg voor aansprekend / herkenbaar logo
- maak gebruik van website / social media (misschien ook een twitterdebat raadscommissie?)
- zorg dat gesprekspartners niet optreden als belangenbehartigers, daar zijn andere podia voor, gaat nu om meedenken als burgers voor stad als geheel
- houdt college en raad betrokken: projectleider elke maand in college en presidium
- laat burgemeester boegbeeld zijn, bestuurlijke trekker
- geef alle wethouders een rol / verantwoordelijkheid (Enschede heeft stadsdeelwethouders)
- zorg voor afronding, tijdig voor de verkiezingsaanloop > dan verdwijnt het 'samen' en wil men zich juist gaan onderscheiden
- gemeenten waar men ook bezig is (geweest) en bijv. mooie dingen doet / gedaan heeft met social media: Dordrecht, Borne (ook met kinderen!), Alphen a/d Rijn

Deventer

Opzetten toekomstvisie onlosmakelijk verbonden aan het opzetten van een eenheid Strategische ontwikkeling. Duidelijk behoefte aan geïntegreerder beleid, meer strategisch. Deze nieuwe eenheid kreeg alle ruimte om zich helemaal op de toekomstvisie te richten. Geen extra begroting nodig qua menskracht, fulltime inzet voor visie paste binnen core business van de eenheid. Vrijwel totale budget voor toekomstvisie (ton) ingezet voor PR, bijvoorbeeld wekelijkse items op RTV, acteurs op straat, folders, persoonlijke brieven vanuit GBA voor alle inwoners om mee te doen met enquête.

Voor Deventer speelde mee het belang om zich bij provincie en rijk in de picture te spelen, laten zien dat ze echt ergens voor staan; met een toekomstvisie positioneer je je duidelijk en krijg je daardoor ook eerder steun los.

Heel belangrijk voor Deventer: werken van buiten naar binnen. Vanaf het begin externe partners (burgers, bedrijven, instellingen) betrekken. Als zij hun inbreng herkennen in uiteindelijke resultaat zullen ze ook meer bereid zijn de visie helpen realiseren. Wel belangrijk om steeds feedback te blijven geven aan de deelnemers.

Externe ondersteuning:

- Mentality-onderzoek > bureau Motivaction
- Systeemanalyse, scenariobouw en verbeelding > Saxion hogescholen via Kenniscentrum Leefomgeving, Academie voor Bestuur en Academie voor Kunst en Techniek
- Jongerencommunicatie > Keesie

Verkenningfase:

- verkenning bestaande beleidskaders
- staat van Deventer
 - o sterkte/zwakte analyse door eenheid SO; niet zozeer als vertrekpunt, maar als contrapunt in confrontatie met wensbeeld (ook pas gereed aan eind van proces)
- trendanalyse
 - o i.s.m. partners in stad en platteland (vertegenwoordigers uit Deventer samenleving), i.c.m. mensen van buiten (denkers, doeners en dwarskijkers)

Ingekomen stukken - memo strategische visie on hold

Bijlage 3: verslag werkbezoek Enschede en Deventer

- o brainstormsessies rond verticale (sectorale) en horizontale (doorsnijdende) thema's
 - verticaal:
 - wonen en leven in Deventer
 - opgroeien en leren in Deventer
 - werken en ondernemen in Deventer
 - participeren en meedoen in Deventer
 - recreëren en genieten in Deventer
 - horizontaal:
 - variëteit in Deventer
 - duurzaamheid in Deventer
 - sociale kwaliteit in Deventer
 - innovatie in Deventer
 - een wereld zonder grenzen buiten Deventer
 - besturen en verantwoorden in Deventer (metaniveau)

Interactieve fase

- opengooien van cirkels van betrokkenheid, niet meer geselecteerde genodigden, maar hele stad, via veel diverse kanalen
 - o deelnemers gesprekken eerste fase organiseren zelf vervolgesprekken met ongeveer tien anderen
 - o mentality-onderzoek / 21-minuten enquête door Motivaction
 - o de jeugd mag het zeggen: ism scholen aantal instrumenten ingezet om 10-25 jarigen te betrekken, ism Keesie – o.a. Deventer versie van SimCity
 - o wijkgesprekken
 - o digitaal televisiekanaal met een soort Deventer YouTube
 - o Verbeelding van 2030, ism kunstenlab en academie voor kunst en techniek
 - o Open podium / speakers corner (bijv. in bibliotheek)

Synthese-fase

- synthese / confrontatie tussen werkscenari'o's (Saxion), opbrengst interactieve fase, Staat van Deventer en huidige beleidskaders
- uitkomst is Beschrijving/verbeelding van Deventer 2030 met daarbij één of meer ontwikkelingsvarianten waarin onderliggende keuzes en prioriteiten zijn vervat
- vervolgens werkconferenties met college en raad waaraan ook aantal belangrijke maatschappelijke en economische partnerorganisaties deelnemen > vaststelling breed gedragen wensbeeld (enkele onderdelen die niet breed gedragen bleken te worden zijn in appendix van toekomstvisie geplaatst)

Besluitvormingsfase

- vaststelling eindconcept en vastleggen van vervolgafspraken tussen gemeente en derde partijen

Vervolg

Gelijk met toekomstvisie (wensbeeld) werd ook toekomstagenda (beleid) vastgesteld. Daar is uiteindelijk niet veel mee gedaan, was te snel (leerpunt!). Daardoor vervolg eerst even in dip. Twee jaar later kwam Middellange termijn beleidsagenda als uitwerking van toekomstvisie, en momenteel wordt gewerkt aan economische visie. Bedoeling dat dat op termijn met alle peilers gebeurt.

Ingekomen stukken - memo stavaza strat agenda

MEMO

Griffie

Aan Commissie Cultuurverandering
Van
Afdeling Griffie
CC
Datum 28 juni 2012
Onderwerp Stand van zaken Strategische agenda en LTA

Geachte commissieleden,

Naar aanleiding van de motie 'Strategische lange termijn agenda' uit het Voorjaarsdebat 2011 (bijlage 1) heeft de raad op 25 april 2012 op voorstel van de griffie (bijlage 2) een besluit genomen over de systematiek van, de criteria voor en de onderwerpen op de strategische agenda van de raad (bijlage 3). Besloten is toen ook dat de griffie een proeve van strategische agenda 2012 zou aandragen, zo mogelijk voor de raad van juli 2012.

Helaas is het voor de griffie niet mogelijk gebleken om zo'n proeve op tijd klaar te hebben. Dat heeft grotendeels met de werkdruk op de griffie te maken, maar ook met de politieke hectiek van de laatste maanden. Dat laatste zal ook de oorzaak zijn geweest van het feit dat tevens het college van B&W niet aan zijn deel van de opdracht is toegekomen, te weten het in de Voorjaarsbrief aandragen van onderwerpen die het geschikt acht voor de strategische agenda.

In dit memo geeft de griffie voor u de stand van zaken weer m.b.t. het nadenken over en het ontwikkelen van een strategische agenda. Daarbij betrekken wij ook onze bezinning op de 'gewone' lange-termijnagenda (LTA).

Onderwerpen voor strategische agenda

Bij verschillende van de onderwerpen die in april zijn vastgesteld voor de strategische agenda valt de vraag te stellen in hoeverre het (nog) zinvol is ze op de strategische agenda te plaatsen en van een raadsbehandelplan te voorzien¹. Hoe het met de *decentralisaties* gaat na de val van het kabinet-Rutte is hoogst onzeker. Het traject rond de *cultuurnota* is al in volle gang en behalve een hoorzitting en de uiteindelijke vaststelling valt er weinig meer te organiseren. Hetzelfde geldt voor de *RegioTram*: het enige wat nog moet gebeuren is de gunning aan de geselecteerde aanbieder. En zo zijn bij meer onderwerpen wel vraagtekens te plaatsen.

¹ Een raadsbehandelplan geeft een korte beschrijving van het onderwerp, vermeldt de aanleiding voor agendering van het onderwerp op de strategische agenda, en geeft aan op welke momenten het onderwerp wordt geagendeerd en op welke wijze (informerend, opiniërend, besluitvormend etc).

Ingekomen stukken - memo stavaza strat agenda

Volgvel: 1

Graag horen we daarom van u of de in april vastgestelde onderwerpen nog steeds voor u DE onderwerpen zijn die in aanmerking komen voor een plaats op de strategische agenda en waarvoor dus raadsbehandelplannen moeten worden opgesteld. Het is denkbaar dat er gezien de actuele ontwikkelingen / situatie reden is bepaalde onderwerpen af te voeren en andere toe te voegen. Het is voor de werkbaarheid wel goed om het aantal onderwerpen voor de strategische agenda beperkt te houden.

Raadsbehandelplannen

Voor een aantal thema's hebben wij inmiddels concept-raadsbehandelplannen opgesteld, maar we hebben nog geen gelegenheid gevonden deze met de organisatie resp. het college te bespreken. Het is de bedoeling om hier tijdens het zomerreces verder aan te werken, zodat wij u in de volgende vergadering van de commissie Cultuurverandering in oktober daadwerkelijk een aantal voorstellen kunnen doen. Tijdens de begrotingsraad kan dan conform uw besluit uit april de eerste strategische agenda worden vastgesteld.

Reliëf in de 'gewone' LTA

Ondertussen zijn we als griffie ook bezig geweest met de 'gewone' LTA. Wat tot nu toe daarin ontbreekt is reliëf. De onderwerpen op de LTA zijn van verschillend soortelijk gewicht, sommige hebben het karakter van een kleine toezegging, andere betreffen 'zware' besprekethema's, maar dat verschil is in de LTA slecht zichtbaar. Wij stellen voor dat reliëf meer zichtbaar te maken. Daartoe willen we enkele nieuwe kolommen aan de LTA toevoegen. Een kolom 'soort document' waarin kan worden aangegeven of een collegebrief dan wel een raadsvoorstel wordt verwacht, en een kolom 'rol voor raad' waarin kan worden aangegeven of de raad wordt geacht te agenderen, richting te geven, kader te stellen, te controleren of te evalueren. De echte kaderstellende momenten willen we bovendien arceren.

HET kaderstellende document van de raad is uiteraard de begroting. Als het goed is vloeit al het beleid voort uit wat is afgesproken in de begroting. Om die eenheid van beleid meer zichtbaar te maken willen we proberen bij elk LTA-item het bijbehorende programmanummer uit de begroting te vermelden. Dat betekent dus nog een extra kolom. Daar staat tegenover dat we voorstellen de kolom 'dienst' te laten vervallen. Voor u als raad is het niet relevant welke dienst verantwoordelijk is voor het produceren van een nota dan wel het uitwerken van een toezegging, en voor de organisatie ook steeds minder. Er wordt steeds meer dienstoverstijgend en vanuit één gemeente gewerkt.

Nummering LTA

De nummering in de LTA geeft nogal eens problemen c.q. verwarring. Omdat we werken met een doorlopende nummering die telkens weer wijzigt door het wegvallen en toevoegen van items ontstond er nogal eens spraakverwarring als wethouder en commissie verschillende versies van de LTA voor zich hadden. Aanvankelijk wilden we daarom voorstellen om de nummering helemaal weg te laten, in onze beleving had het weinig toegevoegde waarde. Van verschillende kanten is echter gevraagd de nummering wel te handhaven, maar dan te gaan werken met vaste nummers, in de vorm: 2012-1, 2012-2, 2013-1 etc. Een item houdt het nummer dat het eenmaal heeft ontvangen, ook al vallen er items tussenuit. Een nadeel dat dan op de koop moeten worden toegenomen is dat de nummers dan niet altijd in de goede volgorde staan, doordat items nogal eens worden uitgesteld of – maar dat komt minder vaak voor – naar voren worden gehaald.

Ingekomen stukken - memo stavaza strat agenda

Volgvel: 2

Per maand of per kwartaal

Een ander punt is de planning. Hoe verder vooruit, hoe minder precies valt aan te geven wanneer een bepaalde nota of brief wordt verwacht. Men kan wel aangeven dat het 'voorjaar 2013' wordt, maar niet precies of het maart, april of mei zal zijn. Over het algemeen maakt dat ook weinig uit, maar omdat de LTA per maand is ingericht, worden de items toch op een maand gezet, met als gevolg dat het college geregeld moet melden dat het toch een maand later wordt. Wij willen voorstellen in deze systematiek een kleine verandering aan te brengen. Alleen voor de korte termijn worden items op maand gezet, voor de langere termijn komen ze op kwartaal. Het college wordt dan verzocht om ruim voor het begin van een nieuw kwartaal een brief te schrijven waarin de items van dit nieuwe kwartaal op maand worden gezet. In bijgevoegd voorstel voor een nieuwe opzet hebben we deze brieven ook op de LTA geplaatst: iedere eerste maand van een kwartaal een brief t.b.v. het volgende kwartaal.

LTA en TIM-lijsten

Naast de LTA heeft elke commissie ook een zgn. TIM-lijst (lijst toezeggingen, initiatiefvoorstellen en moties). Er is vanuit het college en de ambtelijke organisatie geopperd om deze ook raadsbreed te maken, net als de LTA, maar daarvoor zien we tot op heden te veel praktische haken en ogen. Wat wel een mogelijkheid zou zijn is het verder integreren van de TIM-lijst in de LTA. Zo zou je kunnen afspreken dat alleen toezeggingen die voor de volgende commissievergadering kunnen worden ingelost op de TIM-lijst komen, en de andere een plek krijgen op de LTA, waarbij het college dan een termijn moet noemen. Ook met betrekking tot de afhandeling van initiatiefvoorstellen en moties kan het college verzocht worden een termijn te noemen, waarna deze items aan de LTA kunnen worden toegevoegd.

Herziening kadernota's

Meer dan eens is vanuit uw raad gevraagd om meer zicht op wat er op langere termijn aankomt, en dan met name ook wat betreft de herziening van kader- en visienota's. Daarom hebben wij een inventarisatie gepleegd van alle op dit moment vigerende beleidsnota's en aan de organisatie gevraagd wanneer herziening ervan verwacht wordt. Bijgaand treft u een overzicht aan (bijlage 5). Dit kan worden geïntegreerd in de LTA, waarbij – zoals boven al is gezegd – de echte kadernota's gearceerd worden. Duidelijk is dat een heel aantal nota's vooralsnog op PM gezet zijn. Aan het college kan worden verzocht deze z.s.m. van een termijn te voorzien.

Voorbeeld LTA nieuwe stijl

In bijlage 6 treft u de LTA aan zoals deze eruit zou kunnen gaan zien als bovengenoemde voorstellen worden verwerkt. Een aantal nieuwe kolommen zullen dan nog wel in overleg met de organisatie / het college verder moeten worden ingevuld.

Bijlagen:

1. Motie Strategische lange termijn agenda
2. Raadsvoorstel Strategische agenda
3. Raadsbesluit Strategische agenda
4. Voorbeeld raadsbehandelplan
5. Overzicht herziening beleidsnota's
6. Voorbeeld nieuwe opzet LTA

Raad 27 juni 2011
Mannen afdeling

30

Motie

GRIFFIE	
reg.nr.	GR11.2665526
ingek.	30 JUN 2011
class.	- 2.07.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

Strategische lange termijn agenda

De Raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op 22 juni 2011 besprekend de Voorjaarsbrief 2011

Overweegt

- Dat in discussie is gebleken dat de Raad behoefte heeft aan een strategische lange termijn agenda;
- Dat in dit kader in de commissie Cultuurverandering de notitie Gijsbertsen besproken is;
- Dat die notitie een goede onderlegger kan zijn voor het opstellen van een strategische agenda

verzoekt het college:

- Een strategische agenda op te stellen in lijn met de uitkomsten van de raadsdiscussie 24 mei in Newscafe;
- Daarbij de uitgangspunten van de notitie Gijsbertsen mee te nemen;
- De Raad daarover in het najaar van 2011 een voorstel te doen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

de PvdA,

Student en Stad,

de SP,

de CU,

de VVD,

D66,

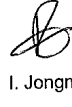
A. de Rooij

R. Kruders

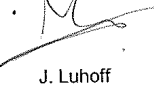
E. Eikenaar

I. Jongman

J. van Keulen

J. Luhoff

De Stadspartij,

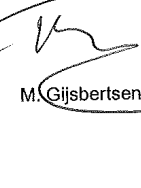
Groenlinks,

het CDA,

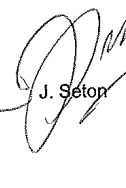
de Partij voor de Dieren,

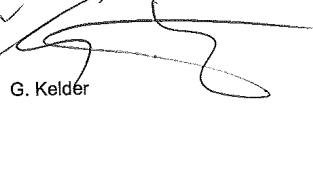
G. Offermans

M. Gijsbertsen

J. Seton

G. Kelder

Bijlage - Strategische agenda raadsvoorstel

GEWIJZIGD Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	25 april 2012	Registratienr.	GR12.3030668
Raadscommissie	Cultuurverandering	Datum B&W besluit	n.v.t.
Datum raadscommissie	11 april 2012	Portefeuillehouder	
Publiciteit		Steller	A.G.M. Dashorst
Bijlagen	2	Telefoon	7668
		E-mail	toon.dashorst@groningen.nl

Onderwerp

strategische agenda

Concept raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de volgende systematiek voor de vorming en actualisatie van de strategische agenda vast te stellen:
 - a. het college van B&W draagt in de jaarlijkse Voorjaarsbrief onderwerpen aan die hij geschikt acht voor de strategische agenda
 - b. de raad stelt tijdens het Voorjaarsdebat de onderwerpen vast die op de strategische agenda voor het volgende kalenderjaar moeten komen
 - c. de raad stelt tijdens de Begrotingsvergadering de strategische agenda met onderliggende raadsbehandelplannen vast, op voorstel van de griffie
- II. de volgende criteria voor onderwerpen op de strategische agenda vast te stellen:
 - d. ze zijn duidelijk van politiek-bestuurlijke importantie
 - e. ze vragen nadrukkelijk een rol van de raad aan de voorkant
 - f. er zijn grote risico's mee annex
 - g. ze hebben een langere looptijd
- III. de volgende onderwerpen voor een proeve van strategische agenda 2012 vast te stellen:
 - h. De decentralisaties m.b.t. jeugdzorg, AWBZ en Wwnv
 - i. Afbouw gesubsidieerde arbeid
 - j. Meerstad
 - k. Zuidelijke Ringweg
 - l. RegioTram
 - m. Parkeerbedrijf
 - n. Groninger Forum
 - o. Bestemmingsplan Binnenstad
 - p. Cultuurnota 2013-2017
 - q. Stationsgebied
- IV. de proeve van strategische agenda 2012 zo mogelijk vast te stellen in de raadsvergadering van juli 2012, op voorstel van de griffie

Aanwijzingen: status, deadline, visietrommel

Afgehandeld en naar archief	Paraaf	Datum	Classificatienr.	-2.07.352.11
-----------------------------	--------	-------	------------------	--------------

Bijlage - Strategische agenda raadsvoorstel

Publiekssamenvatting

Dit voorstel betreft de invulling en een systematiek van een strategische agenda voor de raad. Strategische onderwerpen zijn onderwerpen waarbij de raad aan de voorkant stuurt. De onderwerpen en de voorgestelde systematiek moeten de raad in staat stellen ook de controlerende rol te versterken. Strategische onderwerpen zijn bijvoorbeeld de tram, Meerstad, het Forum. Tijdens het voorjaarsdebat kan de raad nieuwe onderwerpen aan de agenda toevoegen. Het college doet voorstellen voor nieuwe strategische onderwerpen in de voorjaarsbrief aan de raad. Bij de begroting stelt de raad de agenda voor het kalenderjaar daarop vast.

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

- I. de volgende systematiek voor de vorming en actualisatie van de strategische agenda vast te stellen:
 - a. het college van B&W draagt in de jaarlijkse Voorjaarsbrief onderwerpen aan die hij geschikt acht voor de strategische agenda
 - b. de raad stelt tijdens het Voorjaarsdebat de onderwerpen vast die op de strategische agenda voor het volgende kalenderjaar moeten komen
 - c. de raad stelt tijdens de Begrotingsvergadering de strategische agenda met onderliggende raadsbehandelplannen vast, op voorstel van de griffie
- II. de volgende criteria voor onderwerpen op de strategische agenda vast te stellen:
 - d. ze zijn duidelijk van politiek-bestuurlijke importantie
 - e. ze vragen nadrukkelijk een rol van de raad aan de voorkant
 - f. er zijn grote risico's mee annex
 - g. ze hebben een langere looptijd
- III. de volgende onderwerpen voor een proeve van strategische agenda 2012 vast te stellen:
 - h. de decentralisaties m.b.t. jeugdzorg, AWBZ en Wwv
 - i. afbouw gesubsidieerde arbeid
 - j. Meerstad
 - k. Zuidelijke Ringweg
 - l. RegioTram
 - m. Parkeerbedrijf
 - n. Groninger Forum
 - o. Bestemmingsplan Binnenstad
 - p. Cultuurnota 2013-2017
 - q. Stationsgebied
- IV. de proeve van strategische agenda 2012 zo mogelijk vast te stellen in de raadsvergadering van juli 2012, op voorstel van de griffie

Inleiding

De raad heeft via een motie in het voorjaarsdebat, verzocht een strategische agenda op te stellen, zodat de raad meer aan de voorkant kan sturen. In dit raadsvoorstel wordt aangegeven hoe de agenda tot stand kan komen en wat voor soort onderwerpen en op welke wijze die op de agenda zouden kunnen komen.

Beoogd resultaat

Dit voorstel geeft invulling aan de systematiek en inhoud voor de strategische agenda. Dit voorstel brengt en houdt een selectieproces van strategische onderwerpen op gang en borgt een goede organisatie van de agendering van de onderwerpen. Dit doordat per onderwerp de aanleiding voor het agenderen en de vorm waarin, alsmede het vervolgproces aangegeven moet worden. Met de strategische agenda kan de raad zijn kaderstellende en controlerende rol versterken.

Bijlage - Strategische agenda raadsvoorstel

Kader

Dit voorstel is naar aanleiding van een motie van de raad en het past in de verbeterde samenwerkingsafspraken tussen het college en de raad. Het voorstel is door de griffier gedaan, zie bijgevoegde brief van 28 maart 2012.

Argumenten/afwegingen

Systematiek

Vorming agenda

Met bovenstaande is er een startlijst van strategische onderwerpen beschikbaar.

Hoe houden we de strategische agenda actueel? Het voorjaarsdebat is een geschikt moment voor uw raad om strategische onderwerpen te benoemen die in het nieuwe kalenderjaar besproken kunnen worden. Tijdens het voorjaarsdebat heeft uw raad beschikking over de volgende informatie:

- Trends en ontwikkelingen en effecten beleid:
 - Stadsmonitor
 - Monitor leefbaarheid en veiligheid
- Programmatische voortgang:
 - Rekening
 - Voortgangsrapportage I van het lopende jaar
- Financiële en politieke situatie:
 - Voorjaarsbrief

Met behulp van deze informatie kunnen nieuwe ontwikkelingen gesignaleerd worden, ontstaat inzicht in de voortgang van het collegeprogramma en de financiële positie. In de voorjaarsbrief doet het college met behulp van bovenstaande informatie een voorstel voor aanvulling van de strategische agenda. Zo is er jaarlijks een natuurlijk moment om de agenda te actualiseren. Bij de begroting stelt uw raad de strategische agenda voor het nieuwe kalenderjaar vast.

De voorgestelde systematiek voor het actueel houden van de strategische agenda sluit aan bij bestaande werkprocessen (P&C cyclus).

Raadsbehandelplannen

De onderwerpen worden ingeroosterd op de raadsagenda. Per onderwerp volgt een raadsbehandelplan waarin staat aangegeven wat er wordt besproken en hoe het wordt besproken. Het raadsbehandelplan geeft antwoord op de volgende vragen:

1. geef een korte beschrijving van het onderwerp
2. wat is de aanleiding voor agendering van het onderwerp op de strategische agenda?
3. op welke wijze wordt het onderwerp geagendeerd? Discussiestuk, informerend, kaderstellend, besluitvormend?

In de bijlage is als voorbeeld zo'n behandelplan opgesteld voor een onderdeel uit het tramproces.

Criteria en selectie strategische onderwerpen

De strategische agenda van de raad kan op dit moment gevuld worden met lopende onderwerpen. Wat zijn strategische onderwerpen?

- ze zijn duidelijk van politiek-bestuurlijke importantie

Bijlage - Strategische agenda raadsvoorstel

- ze vragen nadrukkelijk een rol van de raad aan de voorkant
- er zijn grote risico's mee annex
- ze hebben een langere looptijd

De in de besluittekst genoemde onderwerpen voldoen aan 1 of meer van deze criteria.

Maatschappelijk draagvlak/participatie

De strategische agenda geeft de raad de mogelijkheid aan te geven op welke wijze de raad betrokken wilt worden bij de strategische onderwerpen. De raad kan ook aangeven op welke wijze het college en/of de raad, andere partijen moet betrekken.

Financiële consequenties

Geen.

Realisering en evaluatie

De strategische agenda kan vanaf het voorjaar leidraad zijn voor het behandelen van strategische onderwerpen. In de voorjaarsbrief wordt door het college aangegeven of en zo ja welke nieuwe onderwerpen zij zien voor de strategische agenda. De raad kan die onderwerpen vaststellen en opdracht geven ze te verwerken in de strategische kalender. Voor ieder onderwerp stelt de griffie in samenspraak met de ambtelijke organisatie een raadsbehandelplan op. Dat behandelplan wordt vooraf getoetst op haalbaarheid bij het college.

De strategische kalender en de behandelplannen stelt u vast bij de begroting. Na een jaar kunt u deze systematiek evalueren.

Bijlage - Strategische agenda raadsvoorstel

BIJLAGE 1

Voorbeeld Raadsbehandelplan

Project regioTram

Omschrijving project:

Bij het project Regiotram gaat het om een veelomvattend plan voor het aanleggen van twee tramlijnen in de stad teneinde de toenemende OV-passagiersstroom in de toekomst aan te kunnen. Het is de bedoeling om de stadse tramlijnen op termijn uit te breiden met lijnen die de regio inrijden, om op die manier het autoverkeer naar en van de stad te doen afnemen. Het is de bedoeling om een marktpartij te vinden d.m.v. een DBFMO-overeenkomst, waarbij die marktpartij de lijn gaat aanleggen, onderhouden, financieren en exploiteren. De gemeente gaat dus voor langere tijd een contract aan (22,5 jaar), waarbij vooraf goed bedacht moet worden langs welk tracé de tram aangelegd dient te worden en welke eisen er gesteld worden ten aanzien van heel veel zaken, zoals de kwaliteit van het systeem, de frequentie waarin de tram gaat rijden en de mate van onderhoud. Wanneer het contract eenmaal is getekend, heeft de gemeente alleen nog een controlerende rol bij het nakomen van de afspraken.

Waarom op de strategische agenda:

Bij dit project is de rol van de raad aan de voorkant cruciaal. Dat is namelijk het moment om te sturen, daarna is het een kwestie van uitvoering door een particuliere marktpartij. Daarnaast vloeit het onderwerp tram voort uit het collegeprogramma, is het sectoroverstijgend en zijn er met een gemeentelijke investering van 307 miljoen euro grote risico's mee annex. Ook is er sprake van een lange looptijd, eerst voor de voorbereiding en aanleg, vervolgens voor de exploitatie.

Routetijdtabel: wanneer op de agenda

April 2012:	definitieve aanbestedingsdocumenten met second opinion op contract en outputspecificaties (op basis van notitie van wijzigingen)	wensen en bedenkingen
Eind 2012:	aanbesteding DBFMO-contract en beschikbaarstelling investeringskrediet	besluitvormend

Bijlage - Strategische agenda raadsvoorstel

Onderwerp
Griffie

Leden van de Raad van de Gemeente Groningen

Telefoon (050) 367 77 26 Bijlage(n)

Ons kenmerk GR 12.

Datum 28-03-2012 Uw brief van

Uw kenmerk

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Wij zijn met het openbaar vervoer bereikbaar, buslijnen 1, 2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Informatie over vertrektijden krijgt u via 0900-92 92

In uw antwoord graag datum en kenmerk vermelden.

E-mailadres
griffie@groningen.nl

Website
www.gemeenteraad.groningen.nl

Geachte heer, mevrouw,

In uw vergadering van 22 juni 2011 is door uw raad de motie 'Strategische lange termijn agenda' met algemene stemmen aangenomen. In die motie wordt het college verzocht

- een strategische agenda op te stellen in lijn met de uitkomsten van de raadsdiscussie 24 mei in Newscafé
- daarbij de uitgangspunten van de notitie Gijsbertsen mee te nemen
- de Raad daarover in het najaar van 2011 een voorstel te doen

De ambtelijke organisatie heeft vervolgens in samenspraak met de griffie een concept-raadsvoorstel opgesteld. Over dit voorstel vroeg het college van B&W zich af of dit wel was wat u destijds bedoelde. Ook was de vraag wat de relatie is met de sleutelprojecten waarover ook al wordt gerapporteerd. Daarom heeft het college het concept eerst aan het presidium voorgelegd. Aanvankelijk had het presidium het gevoel dat een strategische agenda op een hoger aggregatieniveau moest worden opgesteld, maar besloot dit eerst in de fracties te bespreken. In zijn vergadering van 14 maart jl. ging het presidium toch akkoord met het voorstel, met de volgende kanttekeningen:

- Toevoegen aan de onderwerpen het Stationsgebied
- Raad niet alleen aan de voorkant op grote dossiers, maar ook grip blijven houden op wat er aankomt vanuit het college
- Raadsbehandelplan moet als voorbeeld worden beschouwd

Naar aanleiding van deze presidiumuitspraak heeft het college er opnieuw over gesproken. Omdat er toch nog wat vragen overbleven, heeft het college gesuggereerd dat niet het college maar de griffier het voorstel voorlegt aan de raad.

Bijlage - Strategische agenda raadsvoorstel

Bladzijde
Onderwerp

2 van 2

Na overleg met de voorzitter van de raadscommissie Cultuurverandering bied ik u hierbij het concept-raadsvoorstel aan ter bespreking, in ieder geval in genoemde raadscommissie. De raadscommissie moet dan maar beslissen over eventuele doorgeleiding naar de raad.

Met vriendelijke groet,

Drs. A.G.M. (Toon) Dashorst

Bijlage - Strategische agenda raadsbesluit

25 april 2012.
Nr. 6i.
Strategische agenda.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

Gezien het voorstel van het presidium van 12 april 2012
GR 12.3049860;

HEEFT BESLOTEN:

- I. de volgende systematiek voor de vorming en actualisatie van de strategische agenda vast te stellen:
 - a. het college van B&W draagt in de jaarlijkse Voorjaarsbrief onderwerpen aan die hij geschikt acht voor de strategische agenda
 - b. de raad stelt tijdens het Voorjaarsdebat de onderwerpen vast die op de strategische agenda voor het volgende kalenderjaar moeten komen
 - c. de raad stelt tijdens de Begrotingsvergadering de strategische agenda met onderliggende raadsbehandelplannen vast, op voorstel van de griffie;
- II. de volgende criteria voor onderwerpen op de strategische agenda vast te stellen:
 - d. ze zijn duidelijk van politiek-bestuurlijke importantie
 - e. ze vragen nadrukkelijk een rol van de raad aan de voorkant
 - f. er zijn grote risico's mee annex
 - g. ze hebben een langere looptijd;
- III. de volgende onderwerpen voor een proeve van strategische agenda 2012 vast te stellen:
 - h. De decentralisaties m.b.t. jeugdzorg, AWBZ en Wwnv
 - i. Afbouw gesubsidieerde arbeid
 - j. Meerstad
 - k. Zuidelijke Ringweg
 - l. RegioTram
 - m. Parkeerbedrijf
 - n. Groninger Forum
 - o. Bestemmingsplan Binnenstad
 - p. Cultuurnota 2013-2017
 - q. Stationsgebied;

Bijlage - Strategische agenda raadsbesluit

- 2 -

- IV. de proeve van strategische agenda 2012 zo mogelijk vast te stellen in de raadsvergadering van juli 2012, op voorstel van de griffie

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van 25 april 2012.

De griffier,

De voorzitter,

drs. A.G.M. (Toon) Dashorst.

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

Bijlage - Raadsbehandelplan Parkeerbedrijf

Raadsbehandelplan Parkeerbedrijf (voorbeeld / concept)

Omschrijving project

Het Parkeerbedrijf van de Gemeente Groningen kampt met een structureel tekort. Daarom is in november 2011 een discussienota aan de raad voorgelegd waarin verschillende maatregelen worden voorgesteld (als zgn. basispakket en pluspakket) die erop gericht zijn de inkomsten van het bedrijf te verhogen en de lasten te verlichten. In maart 2012 heeft e.e.a. geresulteerd in de vaststellingsnota Parkeren met perspectief, waarmee het basispakket maatregelen werd vastgesteld. Nu moet er gewerkt worden aan het pluspakket. Verder zal gemonitord worden of de maatregelen uit het basispakket het beoogde effect hebben. Bij de voorbereiding van de begroting 2013 zal de meerjarenprognose van het Parkeerbedrijf worden geactualiseerd. Op basis daarvan wordt bezien of aanvullende stappen nodig zijn om te komen tot een minimaal kostendekkend Parkeerbedrijf. De maatregelen worden eventueel aangepast / aangevuld na herijking van het parkeerbeleid.

Waarom op de strategische agenda

Het Parkeerbedrijf is één van de zorgenkindjes van de raad. De raad is verantwoordelijk voor de besteding van de gemeentelijke financiën (budgetrecht) en maakt zich daarom zorgen over dit structurele tekort. Over de genomen maatregelen is veel discussie geweest, en algemeen (ook door het college) wordt betwijfeld of ze volstaan, mede gezien de economische omstandigheden. Daarom wil de raad de vinger aan de pols houden en meedenken over adequate oplossingen.

Voorstel behandelplan

September	-	uitwerking pluspakket 'parkeren in perspectief'
November	-	uitwerking maatregelen rapport Perspectief op garageparkeren (Sellsius)
...	-	evaluatie maatregelen basispakket n.a.v. actualisatie meerjarenprognose

Wanneer is genoemde herijking van het parkeerbeleid gepland?

Bijlage - kadernota's - proeve overzicht

Overzicht herziening beleidsnota's

Mnd / Kw.	Cie.	Portefeuille	Progr.	Onderwerp + vorm document	Vorm document	Doel/rol voor raad	Toelichting
09-12	F&V	Rehwinkel / Schroor	2.4	Internationalisering - kadernota	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	In juli contourennota, input commissie, september/oktober definitieve vaststelling
	F&V	Rehwinkel	10.4	Aanpak drugspanden – beleidsnota	Collegebrief	Controleren	
	F&V	Rehwinkel	10.1	Overlastwet – beleidsvoorstel stappenplan	Collegebrief	Controleren	
4 ^e kw 2012 (10-12)	F&V	Rehwinkel	10.4	Prostitutiebeleid - beleidsnota	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	n.a.v. nieuwe wetgeving
	F&V	Rehwinkel	10.1	Handhavingsbeleid horeca – beleidsnota	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	n.a.v. nieuwe Drank- en Horecawet
	F&V	Rehwinkel	12	Informatievoorziening - aanpassing verordening en besluit	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	Voortgang hangt enigszins samen met vorming Shared Service Center
	F&V	Rehwinkel	10.4	Coffeeshopbeleid – aanpassing	Collegebrief	Controleren	
	F&V	Rehwinkel	4.2	Aanpak huiselijk geweld – beleidsnota	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	
	F&V	Rehwinkel	10.1	Stadtoezicht – handhavingsprogramma 2013	Collegebrief	Richting geven	
	F&V	Rehwinkel	10.1	Woonoverlast – beleidsnota	Collegebrief	Controleren	

Bijlage - kadernota's - proeve overzicht

	CV	Rehwinkel	11.2	Burgerparticipatie – verordening	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	
	W&I	Schroor	2.1	Innovatie – beleidsnota	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	
	O&W	Schroor	6	Cultuurnota – kadernota	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	
	O&W	De Vries	5.2	Topsport - kadernota	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	
1 ^e kw 2013 (1-3)							
2 ^e kw 2013 (4-6)							
3 ^e kw 2013 (7-9)							
4 ^e kw 2013 (10-12)	F&V	Rehwinkel	10.5	Vervanger gemeentelijk rampenplan (regionale bevolkingszorg)	Collegebrief	Controleren	Moet per 1 jan. 2014 in werking treden
	F&V	Rehwinkel / Schroor	2.3	Akkoord van Groningen – evaluatie + geactualiseerd plan nieuwe periode	Collegebrief	Evalueren en richting geven	
P.M.	F&V	Rehwinkel	10.5	V&GR regeling – aanpassing (ivm regionalisering brandweer)	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	Vloeit voort uit aanpassing Wet veiligheidsregio's / In de loop van 2013, nadere concretisering volgt als projectplan Regionalisering brandweer klaar is

Bijlage - kadernota's - proeve overzicht

	F&V	Rehwinkel	10.5	Brandweer – opheffing stadse brandweer / ontvlechting van de brandweer uit de gemeente	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	idem
	F&V	Rehwinkel	12.1	Richtlijnen en kaders web-communicatie	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	Oprichtingformulering moet nog plaatsvinden; mogelijk ergens in traject politieke keuzes
	O&W	Vijscher	3.1	Speelruimtebeleid – kadernota	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	Naar verwachting niet meer in 2012
	O&W	Vijscher	4.2	Regionaal kompas daklozen – kadernota??	??	??	De gedachte is deze met een jaar te verlengen; nieuw kompas pas v.a. 2014
	B&V	Vijscher	6.1	Evenementenbeleid – kadernota			Nota 'Feesten in balans' nog erg recent, in 2013 gezien of er aanleiding is nota na 4 jr te herzien
	B&V	Vijscher	9.1	Beheer openbare ruimte – kadernota			Huidige BORG-systematiek geeft geen aanleiding nieuwe kadernota te ontwikkelen; systematiek wordt jaarlijks geactualiseerd en raad stelt kwaliteitsdoelstelling vast
	B&V	Vijscher	9.1	Groenstructuurvisie – kadernota			Op dit moment geen urgentie om nota 'Groene Pepers' te vervangen
	B&V	Vijscher	9.1	Rioleringsplan – kadernota	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	Nieuw plan moet in werking treden in 2014, voorbereidende werkzaamheden starten in 2012, nota moet in 2013 vastgesteld
	O&W	Schroor	6	Groninger Forum – programma van eisen	Raadsvoorstel	Kaders vaststellen	Jaarlijks actualiseren (net in mei vastgesteld)
	R&W	De Vries	8	Structuurvisie Wonen – stand van zaken en aanscherping		Evalueren / kaders vaststellen (?)	Jaarlijks

Bijlage - Proeve van nieuwe LTA met kadernota's

NIEUWE OPZET LANGE TERMIJN AGENDA (cursief = nieuw toegevoegd)									
maand / kwartaal	nummer	cie	onderwerp	document	rol voor raad	portefeuille	progr	opmerkingen	
per 3 mei 2012									
sep. 2012	2012-17	F&V / W&I	Nota Internationalisering	raadsvoorstel	kader stellen	Rehwinkel / Schroor			
	2012-40	F&V	Evaluatie Koninginnedag	collegebrief	evalueren	Rehwinkel			
	2012-121	F&V	Aanpak drugsbanden - beleidsnota	collegebrief	Controleren	Rehwinkel	10.4		
	2012-42	O&W	Aanpassing Wmo-verordening (i.v.m. decentralisatie AWBZ)	raadsvoorstel	kader stellen	Visscher			
	2012-43	O&W	Integrale visie en strategie drie decentralisaties na inspraak			Visscher			
	2012-44	O&W	Kredietaanvraag Sportcentrum Kardinge fase 2			De Vries			toezegging cie. 12 juni 2012
	2012-45	O&W	Parkvisie Corpus den Hoorn			De Vries			*als één pakket
	2012-46	R&W	Monitor NLA			De Vries			
	2012-47	R&W	Visie Oosterhoogebrug			De Vries			
	2012-48	R&W	Herziening visie Oosterhamriktracé			De Vries			
	2012-49	R&W	Ontwikkelvisie Stationsgebied incl. ontwikkelingsstrategie			De Vries			
	2012-50	B&V	Evaluatie ontsnipperingsprojecten			Visscher			
	2012-51	B&V	Sontwegbrug: vastst. def. ontwerp en second opinion			Dekker			
	2012-52	B&V	Oostelijke Ringweg: bestemmingsplan Beijum Noord			Dekker			
	2012-53	B&V	Veilige schoolomgeving			Dekker			
	2012-54	B&V	Parkeerplan Helperplein			Dekker			
	2012-55	B&V	Resultaten van de verkenning PRIS			Dekker			
	2012-57	B&V	Onderzoek Kinderkermis			Visscher			
	2012-58	B&V	Uitwerking pluspakket 'parkeren in perspectief'			Dekker			
	2012-59	B&V	Discussienotitie koerswijziging parkeernormen			Dekker			
	2012-60	B&V	Monitor Reiniging			Visscher			aangekondigd in collegebrief afhandeling vragen raadszie's rekening 2011 (29-5-2012)
okt. 2012	2012-61	O&W	Gunning aanbesteding Wmo-vervoer mogelijk in combinatie met AWBZ-vervoer			Visscher			
	2012-62	R&W	Herziening grondbanksystematiek			De Vries			
	2012-63	R&W	uitleg voor cie. Over architectonische ontwikkelingen GM Oostzijde			Schroor			
	2012-64	R&W	Herziening grex De Velden			De Vries			
	2012-65	R&W	Herziene grex Reitdiep fase 3 en 4			De Vries			

Bijlage - Proeve van nieuwe LTA met kadernota's

maand / kwartaal	nummer	cie	onderwerp	document	rol voor raad	portefeuille	progr	opmerkingen
	2012-66	B&V	Stand van zaken ontwikkelingen warenmarkt					I.c.m. visie Grote Markt
	2012-67	B&V	Parkeerplan Oranjebuurt en Noorderplantsoenbuurt			Visser		
	2012-68	B&V	VGR Wonen op het water/diepening Noorderhaven			Dekker		
	2012-69	W&I	Acquisitieplan detailhandel			Visser		
	2012-70	W&I	Verordeningen participatie en beschermd werken			Schroor		uit brief 'Drie decentralisaties' van 5-1-12
	2012-71	F&V	Handhavingsbeleid horeca - beleidsnota	raadsvoorstel	Kader stellen	Rehwinkel	10.1	n.a.v. nieuwe drank- en horecawet
	2012-122	F&V	Overlastwet - beleidsvoorstel stappenplan	collegebrief	controleren (bij wijziging APV stellen)	Rehwinkel	10.1	
	2012-123	CV	Burgerparticipatie - verordening	raadsvoorstel	Kader stellen	Rehwinkel	11.2	
	2012-124	alle	Collegebrief uitwerking LTA 1e kwartaal 2013	collegebrief	agenderen	alle		
nov. 2012	2012-72	R&W	Toekomst IP dubo/Energie(k) loket					
	2012-73	R&W	Wonen op het water			De Vries		
	2012-74	R&W	bestemmingsplan jhv Reitdiep locatie Tuincentrum			De Vries		
	2012-75	R&W	Herziene grex Reitdiep fase 1,2 en haven			De Vries		
	2012-76	R&W	Herziene grex hergebruik grond			De Vries		
	2012-77	R&W	Wonen boven winkels			De Vries		
	2012-78	F&V	Tariefnota 2013			Dekker		
	2012-79	F&V	Begrotingswijzigingen 2e kwartaal 2012			Dekker		
	2012-80	F&V	VGR bezuinigingen 3e kwartaal			Dekker		
	2012-81	F&V	VGR 2012-II			Dekker		
	2012-82	alle	Begroting 2013	raadsvoorstel	Kader stellen	Dekker		
	2012-83	O&W	Plan moderne, vitale voetbalverenigingen			De Vries		
	2012-84	O&W	Def. Cultuurnota	raadsvoorstel	Kader stellen	Schroor	6	
	2012-85	O&W	Kaders voor een sportieve inrichting (sturctuurvisie voor de sport)			De Vries		
	2012-86	O&W	Dak- en thuislozenmonitor			Visser		
	2012-87	O&W	Evaluatie project multiprobleemgezinnen			Visser		
	2012-88	O&W	Halfjaarrapportage 2012 Individuele Wmo-voorzieningen			Visser		
	2012-89	O&W	Evaluatie Hulp bij het Huishouden (i.v.m. aflopen contract in 2014)			Visser		
	2012-90	O&W	Plan moderne sportverenigingen			De Vries		
	2012-91	O&W	Parkvisies (Esserberg, Hoogkerk)			De Vries		

Bijlage - Proeve van nieuwe LTA met kadernota's

maand / kwartaal	nummer	cie	onderwerp	vorm document	rol voor raad	portefeuille	progr	opmerkingen
	2012-92	B&V	Boomeffectanalyse Groningerweg/Beijum-Noord			Dekker		
	2012-93	B&V	Raadsvoorstel op basis van plan en prijs geselecteerde inschrijver RT			Dekker		
	2012-94	B&V	Vrijgeven krediet definitieve gunning RegioTram			Dekker		
	2012-95	B&V	Notitie stimulering schone auto's			Dekker		aangekondigd in collegebrief afhandeling vragen raadsie's rekening 2011 (29-5-2012)
	2012-96	B&V	Notitie laadpunten elektrische auto's			Dekker		aangekondigd in collegebrief afhandeling vragen raadsie's rekening 2011 (29-5-2012)
	2012-97	B&V	Uitwerking maatregelen rapport Perspectief op garageparkeren (Sellsius)			Dekker		aangekondigd in collegebrief afhandeling vragen raadsie's rekening 2011 (29-5-2012)
	2012-98	W&I	Beleidsnota Innovatie	raadsvoorstel	Kader stellen	Schroor	2.1	
	2012-125	F&V	Aanpak huiselijk geweld - beleidsnota	raadsvoorstel	Richting geven / kader stellen	Rehwinkel	4.2	
dec. 2012	2012-99	O&W	Accommodatienota			Visser		
	2012-100	O&W	Nota huisvesting kwetsbare groepen			Visser		
	2012-101	O&W	Brief nazorg ex-gedetineerden voor stad en ommeland			Visser		
	2012-102	O&W	Uitvoeringsplan Onder Dak			Visser		
	2012-103	O&W	Topsportnota		Kader stellen	De Vries	5.2	
	2012-104	O&W	Nadere subsidievoorwaarden invoeren			De Vries		
	2012-105	O&W	Nota Bewegingsonderwijs			De Vries		
	2012-106	O&W	Plan Alcohol en Jongeren 2012-2016			Pastoor		
	2012-107	R&W	Omzetting achtergestelde lening Groninger Monumentenfonds			De Vries		
	2012-108	R&W	Herziene grex Kempkensberg			De Vries		
	2012-109	R&W	Herzijing grex gebiedsontwikkeling Kempkensberg/Engelse Kamp			De Vries		
	2012-110	R&W	Bestemmingsplan winkelcentrum Paddepoel			De Vries		

Bijlage - Proeve van nieuwe LTA met kadernota's

maand / kwartaal	nummer	cie	onderwerp	document	rol voor raad	portefeuille	progr	opmerkingen
	2012-111	R&W	Herziene grex Ciboga			De Vries		
	2012-112	R&W	Herziene grex Zernike			De Vries		
	2012-113	B&V	Dynamisch VerkeersManagement (DVM): plan van aanpak			Dekker		
	2012-114	B&V	Startnotitie Water- en rioleringsplan 2014-2018			Visscher		
	2012-115	B&V	Voortgang proef geluidsnormen bastonen			Visscher		
	2012-116	B&V	Voorontwerp actieplan Geluid op de kaart			Dekker		
	2012-117	B&V	Vervolgvoorstel busdoorstroming Europaweg			Dekker		
	2012-118	F&V	Tussentijdse resultaatbestemming 2012			Dekker		
	2012-119	F&V	Begrotingswijzigingen 3e kwartaal			Dekker		
	2012-120	F&V	Stappenplan drugs			Rehwinkel		aangekondigd in collegebrief afhandeling vragen raadsclie's rekening 2011 (29-5-2012)
	2012-126	F&V	Prostitutiebeleid - beleidsnota	raadsvoorstel	Kader stellen	Rehwinkel	10.4	n.a.v. nieuwe wetgeving
	2012-127	F&V	Informatievoorziening - aanpassing verordening en besluit	raadsvoorstel	Kader stellen	Rehwinkel	12	Voortgang hangt enigszins samen met vormin SSC
	2012-128	F&V	Coffeeshopbeleid - aanpassing	collegebrief	Controleren	Rehwinkel	10.4	
	2012-129	F&V	Stadstoelicht - handhavingsprogramma 2013	collegebrief	richting geven	Rehwinkel	10.1	is ter info voor de raad
	2012-130	F&V	Woonoverlast - beleidsnota	collegebrief	controleren	Rehwinkel	10.1	
1e kw. '13	2013-1	alle	Collegebrief uitwerking LTA 2e kwartaal 2013	collegebrief	agenderen	alle		jan-13
	2013-2	B&V	Parkeerplan Oosterpark/Korrewegwijk			Dekker		
	2013-3	F&V	VGR 2012-III			Dekker		
		R&W				De Vries/Dekker		
	2013-4		Herziening grexen Europapark en station Europapark			r		
	2013-5	R&W	Actualisering bestemmingsplan Europapark			De Vries		
	2013-6	O&W	Discussienota Bewegingsonderwijs			De Vries		
	2013-7	W&I	Evaluatie pilot ambtelijk horen bij bezwaarschriftprocedure SOZAWE			Pastoor		
2e kw. '13	2013-7	alle	Collegebrief uitwerking LTA 3e kwartaal 2013	collegebrief	agenderen	alle		apr-13
	2013-8	B&V	Boomeffectanalyse Meedenpad			Dekker		
	2013-9	R&W	Grex driehoek Peizerweg/Zuiderweg			De Vries		
	2013-10	B&V	Vaststelling actieplan Geluid op de kaart			Dekker		

Bijlage - Proeve van nieuwe LTA met kadernota's

maand / kwartaal	nummer	cie	onderwerp	document	rol voor raad	portefeuille	progr	opmerkingen
	2013-11	B&V	Afsluiting project Westrand			Visser		
3e kw '13	2013-12	alle	Collegiebrief uitwerking LTA 4e kwartaal 2013	collegebrief	agenderen	alle		jul-13
	2013-13	W&I	Uitgewerkte visie Sontweggebied			Schroor		juli/sept 2013
4e kw '13	2013-14	alle	Collegiebrief uitwerking LTA 1e kwartaal 2014	collegebrief	agenderen	alle		okt-13
	2013-15	F&V	Vervanger gemeentelijk rampenplan (regionale bevolkingszorg)	collegebrief	Controleren	Rehwinkel	10.5	Moet per 1 jan 2014 in werking treden
	2013-16	F&V	Akkoord van Groningen - evaluatie + geactualiseerd plan nieuwe periode	collegebrief	Evalueren en controleren	Rehwinkel / Schroor	2.3	
PM	2013-17	B&V	Uitvoering 2e fase RegioTram (o.a. fasering aanpak van de verschillende corridors), doorrijden in de regio			Dekker		uit weth.brief 1 juni 2011
	2013-18	B&V	Beantwoording motie Meatfree Monday			Visser		afhankelijk van reorganisatie catering
	2013-19	F&V	Visie ICT Groningen					
	2013-20	F&V	Voorstel n.a.v. motie Groningen Alert					zie weth.brief 30-9-11, VVD komt met voorstel verdere behandeling
	2013-21	F&V	Plan van aanpak verbetering control binnen gemeente			Dekker		op verzoek van
	2013-22	F&V	Reactie op initiatiefvoorstel AED-alert			Rehwinkel/Visser		CDA d.d. 7/12/11
	2013-23	F&V	Uitkomsten onderzoek naar verplicht polycarbonaat in Horeca					
	2013-24	O&W	Jaarverslag Groninger Museum 2010, halfjaarrapportage 2011 en Plan van Aanpak			Schroor		
	2013-25	O&W	Visie Drafbaan			De Vries		zie collegebrief 7-9-11
	2013-26	O&W	Concept-accommodatienota			Visser		
	2013-27	O&W	Evaluatie Vensterscholen			Pastoor		
	2013-28	O&W	Discussiestuk t.b.v. het debat Groningen-onderwijsstad			Pastoor		
	2013-29	O&W	Discussie Subsidiefeitel			De Vries		
	2013-30	O&W	Voorstel m.b.t. problematiek Kruithuis			Schroor		
	2013-31	O&W	Vierde hockeyveld			De Vries		
	2013-32	O&W	Ontwikkeling sporthal Noorderpoortcollege			De Vries		

Bijlage - Proeve van nieuwe LTA met kadernota's

maand / kwartaal	nummer	cie	onderwerp	vorm document	rol voor raad	portefeuille	progr	opmerkingen
	2013-33	O&W	Trainingscomplex FC Groningen			De Vries		
	2013-34	O&W	Subsidiering Martiniplaza					Op termijn nadere informatie
	2013-35	O&W	Bestrijding voortijdig schoolverlaten			Pastoor		Raad krijgt brief met procesvoorstel over de invulling van de motie Groningen Onderwijsstad van Nederland
	2013-36	O&W	Groningen onderwijsstad			Pastoor		Wethouder komt z.s.m. met een datum wanneer het Masterplan klaar is en de 1ste plannen van aanpak per locatie.
	2013-37	O&W	Masterplan Op naar schoolgebouwen van de toekomst			Pastoor		toez. in cie. O&W 22-02- 2012
	2013-38	O&W	2e Kwartaalrapportage Reddingsplan Groninger Museum			Pastoor		toez. in cie. O&W 22-02- 2012
	2013-39	O&W	1/2 Jaarrapportage Reddingsplan Groninger Museum (uitgebreider dan de kwartaalrapportage)			Schroor		toez. in cie. O&W 22-02- 2012
	2013-40	O&W	Jaarplan Forum			Schroor		toez. in cie. O&W 22-02- 2012
	2013-41	R&W	Jaarlijkse rapportage economische effecten tijdens en na bouwfase Grote Markt OZ/Forum			Schroor		Greg zal in 2013 volgen na Masterplan/visie
	2013-42	R&W	Voortgang motie Erfpacht			De Vries		
	2013-43	R&W	Bestemmingsplan GAK UWV Dierenriemstraat			Schroor		ikv jongerenhuisvesting n.a.v. hoorzitting burgerparticipatie
	2013-44	raad	'heisessie' burgerparticipatie			De Vries		Griffie onderzoekt mogelijkheden, voorstel naar presidium
	2013-45	raad	Digitale Visietrommel					

Verslag 11 april

VERSLAG VERGADERING RAADSCOMMISSIE CULTUURVERANDERING

Datum: 11 april 2012
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 13.00-15.00 uur

Aanwezig: dhr. J. Spakman (voorzitter), dhr. W. Moes (PvdA), dhr. M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), dhr. R.P. Prummel (Stadspartij), dhr. G.J.D. Offerman (Stadspartij), dhr. H.J.M. Akkermans (D66), dhr. J. van Keulen (VVD), dhr. E. Eikenaar (SP), mw. I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie, vanaf 13.20 uur), dhr. J.P.A. van Rooij (Student&Stad), dhr. G.J. Kelder (PvdD)

Namens de griffie: dhr. A.G.M. Dashorst (griffier), dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier)

Burgemeester: dhr. J.P. Rehwinkel

Afwezig m.k.: wethouder T. Schroor, dhr. A. de Rooij (PvdA), dhr. J. Seton (CDA)

Verslag: dhr. Z. Jeuring (Notuleerservice Nederland).

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Heet alle aanwezigen welkom.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Langetermijnagenda en lijst van moties en toezeggingen

De burgemeester:

- Herziening inspraakverordening: de werkgroep burgerparticipatie werkt samen met ambtenaren en raadsleden. Voor de zomer zijn een handboek en een handreiking voor medewerkers gereed.
- Wijkgericht werken: de raad ontvangt een procesbrief waarin het college aangeeft wat precies onder wijkgericht wordt verstaan en wat het college zal gaan doen.

A.4. Rondvraag

Inspreker mw. Kiki spreekt op persoonlijke titel. Zij spreekt vaak in en geeft aan de hand van het voorbeeld 'bomen' aan hoe de gemeente omgaat met deze inspraak en welke invloed de cultuurverandering heeft.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Stand van zaken organisatieontwikkeling en cultuurverandering

(collegebrieven 25 januari en 29 maart 2012)

+

Meten verbeteringen bestuurlijke dienstverlening

(collegebrief 22 december 2011)

Dhr. Akkermans (D66):

- Er is veel dynamiek en er zijn al resultaten zoals het GMT, het Gronings A4'tje en de terugkoppeling nieuwe stijl. Ook worden de contouren van het nieuwe dienstenmodel zichtbaar.
- De omvorming van de bestuursdienst tot concernstaf past in het geheel aan veranderingen, spreker ziet dat met vertrouwen tegemoet.

Verslag 11 april

- Bij publieke dienstverlening gebeuren goede dingen, zie het gebruik van de sociale media. Daarmee wordt duidelijk wat over de gemeente wordt gezegd.
- De meervoudige sturing betekent aan de ene kant een integrale aanpak en aan de andere kant het denken vanuit vakinhoud. Die twee invalshoeken zullen soms gaan botsen. Hoe gaat het college daarmee om?
- Stadstoezicht: graag opletten dat Stadstoezicht niet te snel wordt opgenomen in Stad en Beheer. Dit in het belang van de medewerkers.
- Terecht dat het college opmerkt dat alle veranderingen samen met de bezuinigingen heel veel betekenen voor de organisatie. Kan het college hier wat op de rem gaan staan?
- De burgerparticipatie: de raads werkgroep, de griffier en enkele medewerkers zijn er druk mee doende. Spreker hoopt op een goed resultaat waarbij geleerd wordt van andere gemeenten.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- Is positief over de vorderingen bij publieke dienstverlening en bij burgerparticipatie.
- Heeft de grootste zorg over het proces van cultuurverandering als zodanig. Hij wijst op de politieke sensitiviteit van de organisatie, de gemeente Groningen als één gemeente, de grip van het college op de gehele organisatie. Voor de raad is dit moeilijk te beoordelen. Het gevoel is dat er nog een lange weg is te gaan.
- De vorming van het GMT is een goede stap. Werkt het volgens het college goed? Heeft het GMT voldoende binding met de organisatie en is de afstand tussen beide niet te groot?
- Wat betekent het dat de grenzen van de organisatie zijn bereikt? Welke keuzes maakt het college niet meer?
- Is de organisatieverandering ondersteunend of belemmerend voor de cultuurverandering? Er gebeurt veel binnen de organisatie dat niet primair op cultuurverandering is gericht, zie de bezuinigingen.

Dhr. Moes (PvdA):

- Haalt organisatieverandering en cultuurverandering uit elkaar.
- Organizeverandering: spreker vindt het integraal werken met het GMT een gedurfde aanpak. Hoe gaat dat nu?
- Er wordt over twee risico's gesproken: de spankracht van de organisatie en vertragingrisico's. Welke consequenties hebben die twee risico's?
- Cultuurverandering: het gaat vooral over mentaliteitsverandering, denk aan politiebesteding, een slecht voorbeeld is het proces Oosterhamriktracé, een goed voorbeeld de evaluatie hondenbeleid. Het gaat dan om: burgers aan de voorkant, burgerparticipatie en goede inspraak. Wat betreft politiek-bestuurlijke sensitiviteit: hoe werkt die door van boven naar beneden?

Dhr. Eikenaar (SP):

- Eens met dhr. Gijsbertsen wat betreft het moeilijke zicht op de veranderingen. De raad hoort over incidenten maar kan het geheel moeilijk beoordelen. Spreker wijst op financiële overschrijdingen. Het is moeilijk te bepalen wanneer incidenten een structureel karakter krijgen. ROEZ als voorbeeld: daar is de afgelopen jaren veel verbeterd, de raad hoort veel minder over incidenten.
- Een ander voorbeeld is de Krachtwijken: vindt het college dat daar het nodige ten goede is veranderd zodat mensen weer antwoorden op hun vragen krijgen?
- De SP maakt zich zorgen over alles wat op de organisatie afkomt. Wat is het effect op de cultuurverandering? Het reguliere werk vergt alle aandacht waardoor medewerkers in de dagelijkse routine hun werk doen. De veranderingen moeten wel doorgaan.

Verslag 11 april

Dhr. Offerman (Stadspartij):

- Vraagt zich af of de organisatieontwikkeling en het functioneren van de raad niet te zwaar zijn aangezet, het gaat toch om cultuurverandering? De fractie stemt in met de stukken, maar de aandacht moet meer op de cultuur worden gericht.
- Wat incidenten betreft: de zwaarte ervan is toegenomen. Incidenten doen zich op vele terreinen voor, zie de overschrijdingen.
- De leidinggevendenden hebben niet veel zin in het proces van cultuurverandering. Wat doet het college daaraan?

Dhr. Kelder (PvdD):

- Sluit zich aan bij de woorden van dhr. Eikenaar, dhr. Moes en dhr. Gijsbertsen.
- Burgerparticipatie en sociale media: Groningen is daar niet echt zichtbaar. Een hip logo is nodig, want Groningen is de jongste stad van Nederland.

Dhr. Van Rooij (Student&Stad):

- Cultuurverandering moet ook los van organisatieverandering optreden.
- Organisatieverandering: treden de veranderingen al op bij het middenkader?
- Spreker is positief over de resultaten bij het Gronings A4'tje en bij burgerparticipatie.
- Is er al echt sprake van cultuurverandering? Hoe is dit te beoordelen?
- Grenzen van de organisatie: er mag meer flexibiliteit van de mensen worden gevraagd. De organisatie moet zich gedragen als een bedrijf. Waarom zijn de grenzen van de organisatie als vaststaand aangegeven, en hoe zien die eruit? Waarom doen die grenzen zich nu voor?

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Maakt zich zorgen over de verandercapaciteit van de organisatie. Aan de andere kant: wat kan de organisatie nog 'lijden'? Dhr. Van Rooij zei het goed: de gemeente moet meer als bedrijf gaan werken, het werk dat er is moet gebeuren.
- Cultuurverandering: de gemeente is wat verder dan een tijdje geleden.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Met de organisatieverandering gaat het goed, de vaart zit erin.
- Cultuurverandering: het is moeilijk te meten of er resultaten zijn. Wat betekent het voor de individuele medewerker? Het college moet aan de slag gaan om de individuele medewerker met meer lef zijn werk te laten doen. Stel een vacature van de ideale medewerker op.

De burgemeester:

- Vindt de beschouwingen van de woordvoerders interessant, die bieden een bepaalde mate van reflectie. Het college beseft dat het veel op het bord heeft, het dreigt zelfs te overstromen.
- De gemeente is minder ver dan de raadsleden denken dat de gemeente is. Zie bijvoorbeeld het GMT: pas in juni is het GMT compleet. Er is wel sprake van een meer integrale aansturing door het nog niet complete GMT.
- Het college wil meer zaken gaan meten. Bij bestuurlijke dienstverlening gaat het om het meten van de rolvastheid, de kwaliteit van nota's en het vereenvoudigde proces. In mei komen de eerste resultaten van de groepsinterviews en een online enquête onder college, raadsleden en medewerkers.
- Bij burgerparticipatie wordt gemeten via de benchmark. De resultaten komen in 2012.
- 120 medewerkers hebben trainingen ontvangen. Naast dat medewerkers melden meer sensitiviteit te hebben kregen, hebben die trainingen het college het nodige opgeleverd. De burgemeester heeft, door zelf mee te doen aan de training, meer inzicht gekregen in wat een medewerker van een collegelid verwacht. Het werkt dus twee kanten uit.
- De burgemeester weet niet of het management minder enthousiast is dan de medewerkers. Wel is duidelijk dat medewerkers enthousiast zijn. Het kan zijn dat de managers het intensievere contact tussen stellers van nota's en collegeleden minder prettig vinden.

Verslag 11 april

- De vrees van dhr. Akkermans dat een toename van politieke sensitiviteit leidt tot grotere risico's, is onjuist.
- De toename van de politieke sensitiviteit bij medewerkers gaat samen met het bewust werken aan een minder verpolitiekte organisatie. Op dat laatste punt worden slagen gemaakt, de politieke achtergrond is minder van belang dan vroeger. De vakinhoudelijke achtergrond speelt veel meer een rol. Ook de veiligheid binnen de organisatie is bij dit proces gebaat.
- Het vergroten van de veiligheid van medewerkers speelt eveneens mee in dit proces. Medewerkers mogen fouten maken, worden er zwaar op afgerekend, maar moeten er ook van kunnen leren. Het afrekenen op fouten mag niet tot gevolg hebben dat men in zijn schulp kruipt. De burgemeester en het college kunnen die veiligheid niet waarborgen, maar door verschillende zaken zoals het door collegeleden meedoen aan trainingen, wordt wel een proces van wederzijds begrip op gang gebracht. Onveiligheid komt op elk niveau voor, medewerkers kunnen een gewillig oor vinden bij de gemeentesecretaris en ook bij collegeleden. De ervaring wijst uit dat medewerkers weer opmerkingen durven te maken; dat was een nadeel van die wel erg verpolitiekte organisatie. Het is niet goed als medewerkers alle risico's proberen uit te bannen. Dat geldt ook voor bestuurders, de burgemeester noemt het voorbeeld van de staking van hedenochtend.
- Sommige incidenten hebben te maken met bedrijfsblindheid.
- De burgemeester hoopt dat medewerkers steeds meer bereid zullen zijn om fouten toe te geven en zich open durven te stellen. Het proces dat de burgemeester beschrijft is een vorm van 'E-learning o the baan'.
- Het college spreekt het GMT erop aan om niet 'een ijzeren leemlaag' te vormen tussen het college en de rest van de organisatie.
- De spankracht van de organisatie: voorkomen moet worden dat het al volle bord dreigt over te lopen. Dit kan het meest direct door geen nieuwe projecten te starten en door het zich afvragen of de organisatie het allemaal wel aankan. Dit betekent dus ook een afweging voor alle grote projecten die al lopen. Daarbij speelt mee in welke fase een project zich bevindt. Duidelijk is dat er nu echt niets meer bij kan. Het college krijgt dat laatste vaak te horen van o.a. de gemeentesecretaris.
- Het proces van cultuurverandering: dit proces is op gang, maar is minder ver dan de raadsleden denken. De burgemeester voelt zich verantwoordelijk voor dit proces, zoals is afgesproken tijdens zijn aanstelling als burgemeester. De raad moet afwegen of het snel genoeg gaat.
- Wat cultuurverandering betreft, heeft de burgemeester als trekker van dit proces twee persoonlijke doelen gesteld waar hij deze periode op afgerekend wil worden. Ten eerste: doorbreking van de dienstenstructuur aan de top. Ten tweede: doorbreking van de politieke gekleurdeheid waarmee die dienstenstructuur was omgeven.
- De overheid als bedrijf: dit is van belang en de burgemeester noemt de sociale media. Zo wordt helder wat over bijvoorbeeld fouten van de gemeente wordt gezegd en wat de aard van de onvrede of juist de aard van het begrip is. Via Facebook kunnen burgers meer worden betrokken. De verwachting is dat de gemeente elk jaar een vernieuwing op het gebied van sociale media kan doorvoeren.
- De burgemeester ziet niet het risico dat dhr. Prummel noemt dat het contact tussen bestuur en burger het contact tussen politieke partijen en burger gaat overvleugelen. Concurrentie kan geen kwaad. Het is niet zo dat persvoorlichters het voor het zeggen hebben, zij doen hun werk, ook om raadsleden te bedienen.

B.2. Strategische agenda (raadsvoorstel + begeleidend schrijven griffier)

De voorzitter:

- Vorig jaar is een motie aangenomen waarin het college werd gevraagd eind 2011 met een strategische agenda te komen. Het college kwam er niet uit en na overleg in het presidium, wordt nu een strategische agenda door de griffier aan de commissie voorgelegd.

Verslag 11 april

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Is blij met het voorstel en de opzet van de griffier, over de onderwerpkeuze kan worden gediscussieerd.
- Stelt voor ermee aan de gang te gaan en najaar 2012 te kijken hoe het loopt.

Dhr. Eikenaar (SP):

- Is het eens met dhr. Van Keulen.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Sluit zich aan bij de vorige sprekers. Het moet gedragen worden door de raad, vandaar dat het hier voorligt.

Dhr. Akkermans (D66):

- In enkele zinnen in de tekst wordt nog over 'ons college' gesproken, dat moet de raad zijn.
- Het is goed de agenda één of twee keer per jaar fundamenteel te bespreken aan de hand van de LTA-sleutel- en andere voortgangsrapportages.
- Het gaat erom zicht te houden op alles wat op de raad afkomt en daarin prioriteiten te stellen. De samenhang tussen de instrumenten moet worden behouden.
- Eens met dhr. Van Keulen om ermee te starten en te kijken hoe het werkt.

Dhr. Offerman (Stadspartij):

- Dit geheel legt een te zware belasting op de griffie. Het betekent opnieuw veel papier.
- Het opstellen van een strategische agenda is niet mogelijk omdat de fracties het niet met elkaar eens kunnen worden. In reactie op **dhr. Van Keulen**, **dhr. Gijsbertsen**, **dhr. Moes**, **dhr. Akkermans** en **dhr. Eikenaar**, die de opstelling van de Stadspartij merkwaardig vinden: het is niet zo dat de Stadspartij geen langetermijnagenda wil hanteren.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- De opzet ziet er niet slecht uit, de raad moet ermee aan de gang.
- Wat wordt in de brief bedoeld met de aarzelingen van het college?
- Naast strategische onderwerpen kunnen ook 'grote' onderwerpen die in 2012 spelen, worden opgenomen.
- Er is nog onvoldoende antwoord op hoe op kleinere onderwerpen kan worden gestuurd. Denk aan onderwerpen die enkele politieke partijen naar voren brengen.
- De procedure van vaststelling van de strategische agenda: gebeurt dit bij de voorjaarsnota?

Dhr. Van Rooij (Student en Stad):

- De fractie heeft in het verleden vaak aangedrongen op een versterkte LTA.
- De versterkte LTA kan een antwoord zijn op de punten die dhr. Gijsbertsen nog vindt ontbreken in deze strategische agenda.
- Het instrument van de strategische agenda is belangrijk voor de raad om meer te kunnen sturen aan de voorkant. Eens met dhr. Van Keulen om nu te starten. Na een evaluatie kan blijken dat de kleinere onderwerpen te weinig aandacht krijgen, dan is aanpassing nodig.

Dhr. Moes (PvdA):

- Naar Herman Finkers toen hem het jawoord werd gevraagd: laten we het maar proberen.
- Als reactie op de mening van de Stadspartij dat de fracties het toch niet eens worden: dit is niet wat de fracties samen vinden, maar wat de fracties samen willen bespreken.

Dhr. Kelder (PvdD):

- Is het eens met de woorden van Herman Finkers zoals door dhr. Moes uitgesproken: laten we het maar proberen.

Verslag 11 april

De burgemeester:

- De vraag van dhr. Gijsbertsen over de aarzelingen van het college: het college vraagt zich af of voldoende aansluiting met andere rapportages zoals de sleutelrapportages zal bestaan.
- Het college respecteert de opvattingen van de raad over de strategische agenda en de onderwerpen die de raad erop plaatst. Zo heeft de raad het Stationsgebied erop gezet: het college zou daar niet direct voor kiezen maar heeft het niet voor het zeggen.

Dhr. Dashorst (griffier):

- Het raadsvoorstel: de opmerkingen over de tekst worden meegenomen.
- Er is geen sprake van een te zware belasting van de griffie, in het griffieplan is met de strategische agenda rekening gehouden.
- De griffier gaat met de gemeentesecretaris overleggen hoe een handzaam product kan worden gemaakt dat in de voorjaarsnota kan worden opgenomen.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Is gerustgesteld door de griffier, het zal geen te zware belasting voor de griffie worden. Het voorstel kan als conformstuk naar de raad.

Het voorstel gaat als conformstuk naar de raad van 25 april 2012.

B.3. Toekomst commissie Cultuurverandering (discussienotitie voorzitter)

De voorzitter:

- Leidt kort in: de notitie van de voorzitter is een discussiestuk.

Dhr. Moes (PvdA):

- De notitie zet de voor- en tegenargumenten goed op een rij.
- De PvdA is voor doorgaan met de commissie Cultuurverandering. De belangrijkste reden werd gegeven door de burgemeester bij het eerste agendapunt: het proces van cultuurverandering is wellicht minder ver dan de commissie denkt.
- De commissie heeft een verantwoordelijkheid om het proces op gang te houden. De commissie moet die verantwoordelijkheid nemen.
- Op termijn zal de commissie kunnen verdwijnen omdat cultuurverandering zal integreren in de verschillende beleidsterreinen.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Was nogal sceptisch over het voortbestaan van de commissie. Maar de wijze waarop bij agendapunt 1 met de burgemeester over cultuurverandering en organisatieontwikkeling is gesproken, maakt dat de fractie voor het handhaven van de commissie Cultuurverandering is.
- Vraagt de burgemeester of het praten over cultuurverandering in deze aparte commissie van waarde is voor het proces van cultuurverandering en organisatieverandering. Wat de commissie doet, moet dus meehelpen aan dat proces.

Dhr. Eikenaar (SP):

- Heeft al eerder betoogd dat de commissie kan worden opgeheven, en wel om twee redenen. Ten eerste: een deel van de onderwerpen kan in de commissie F&V worden behandeld. Als de punten vooraan in de agenda worden geplaatst, zullen ze niet ondersneeuwen. Ten tweede: een aparte commissie Cultuurverandering is te veel van het goede. Sommige onderwerpen horen in het presidium thuis, soms gaat het dan nog sneller.

Dhr. Kelder (PvdD):

- Sluit zich aan bij de woorden van dhr. Eikenaar.
- Het meeste is bereikt in de eerste twee jaar van het bestaan van de commissie.

Verslag 11 april

- Een suggestie is om een bepaald onderwerp voorafgaand aan het presidium in deze zaal te bespreken.

Dhr. Gijsbertsen (GL):

- Voorop staat het doel van cultuurverandering te proberen te realiseren. Op dat punt is nog een lange weg te gaan.
- Het gaat erom welke rol de raad zichzelf toedeelt. Het is niet goed de commissie op te heffen op het moment dat de burgemeester zegt dat het proces net is begonnen.
- Overdragen aan andere commissies is niet goed, het onderwerp sneeuwt onder.
- Het idee van dhr. Seton is de moeite waard om te bekijken, namelijk om een aantal dossiers of casussen in de commissie Cultuurverandering te bespreken. Het probleem daarbij is dat al snel over incidenten en personen wordt gesproken.
- Dus doorgaan met de commissie en cultuurverandering op de agenda houden.

Mw. Jongman (CU):

- Vraagt zich af wat de commissie bijdraagt. Het klopt wel dat sinds 2007 een aantal zaken ten goede zijn veranderd.
- De fractie is voor het behandelen van het thema cultuurverandering in de commissie F&V of een andere commissie.
- Dat wil niet zeggen dat het onderwerp niet meer belangrijk is.
- De daadwerkelijke verandering vindt plaats in de organisatie. Dat kan de raad niet doen.

Dhr. Van Rooij (Student en Stad):

- Sluit zich aan bij de woorden van dhr. Gijsbertsen. Cultuurverandering gaat over reflectie. Dat kan het beste in een aparte commissie. De onderwerpen zijn belangrijk.

Dhr. Akkermans (D66):

- De fractie vindt dat de commissie moet worden gehandhaafd.
- Een nieuwe opdracht voor deze commissie is om ijkpunten aan te geven waarmee kan worden bepaald of sprake is van cultuurverandering. Het gaat erom dat burgers en bedrijven er iets van merken.

Dhr. Offerman (Stadspartij):

- Cultuurverandering heeft lange tijd nodig. Een aparte commissie is het beste, dus doorgaan met deze commissie.
- Kan het oorspronkelijke onderzoek dat voorafging aan de oprichting van de commissie nog een keer worden gedaan? Of een quickscan?
- Eens met dhr. Gijsbertsen om een aantal dossiers of casussen in deze commissie te bespreken. Dit kan in beslotenheid.

De burgemeester:

- Zegt dat de raad zelf beslist over het voortbestaan van deze commissie.
- De vraag van dhr. Van Keulen: het helpt als de commissie aandacht houdt voor dit proces. Het proces krijgt er tevens aanzien door. Een ander voordeel is de reflectie.
- De burgemeester zegt het niet onplezierig te vinden als de raad de commissie in stand houdt.
- De vraag van dhr. Offerman over een onderzoek: de burgemeester neemt dit verzoek mee naar het college. Hij kan zich voorstellen dat er een moment komt om zoiets te doen.

De voorzitter:

- Concludeert dat een ruime meerderheid voor handhaving van de commissie is.
- Stelt voor dat de griffier een raadsvoorstel maakt met deze conclusie. Aan het eind van deze periode wordt het voortbestaan opnieuw bekeken.
- De frequentie van vergaderen: de meeste fracties kiezen drie keer per jaar.

Verslag 11 april

B.4. Reglement van orde voor de vergaderingen c.a. van de gemeenteraad van de gemeente Groningen (raadsvoorstel griffier)

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- De positie van de fractiemedewerker wat betreft het inzien van stukken in de visietrommel is onvoldoende geregeld. Dit punt moet in de openbaarheid worden besproken en niet alleen in het presidium.

Dhr. Eikenaar (SP):

- Kan zich vinden in het reglement van orde, de fractie is akkoord.
- Vreemd dat de Stadspartij dit voorstel in de openbaarheid wil behandelen. Het had heel goed in het presidium kunnen worden afgekaart.

Dhr. Dashorst (griffier):

- De opmerking van dhr. Prummel gaat over artikel 12, lid 4. De fractiemedewerker wordt toegevoegd en er komt een aangepast raadsvoorstel.

Het aangepaste raadsvoorstel gaat als conformstuk naar de raad van 25 april 2012.

C. HUISHOUDELIJK DEEL

C.1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname N.v.t.

C.2. Vaststelling verslag van 16 november 2011 *Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.*

De voorzitter sluit de vergadering om 15.00 uur.